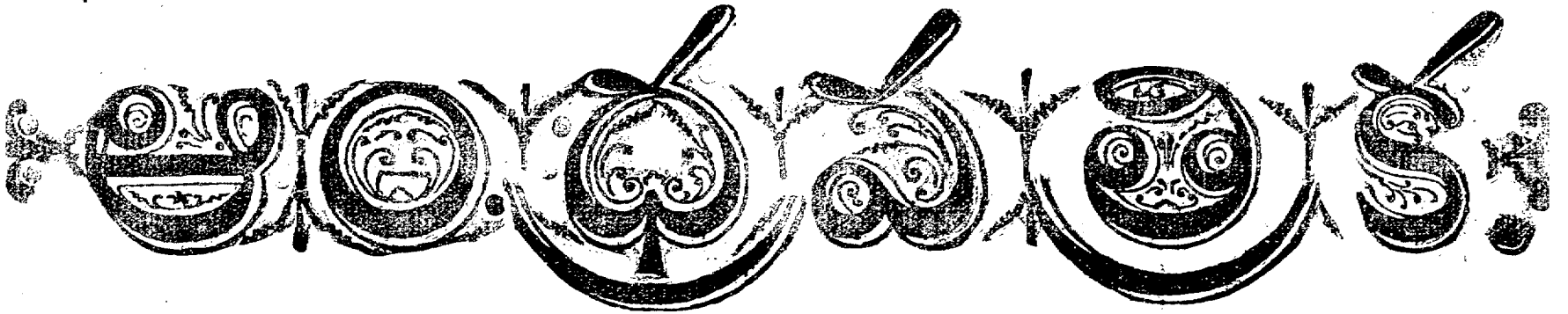

విడి వత్తిక 1-కి 0-1-6

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310874

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 26-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, చైత్రమాస బహుళ అష్టమి ౮.

No. 22
సంచిక ౨౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్ప వారీచే జేలకు జేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. ఎవరభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును మరదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాకోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవగలిగింది
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీధి మదరాసు.

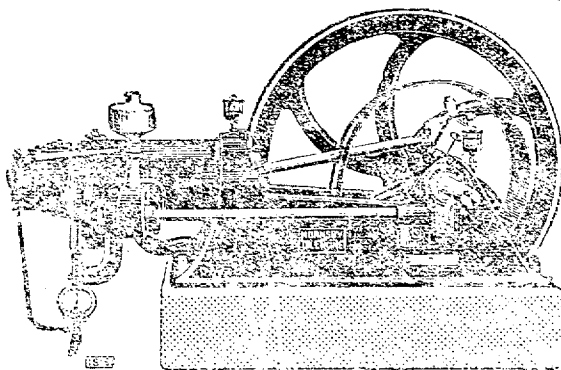
7-4-1924 తేదినుండి

మరల ధరలు తగ్గించబడినది

రస్త్ న్ - హార్ న్సు బై

జ్ఞాం దద్ద శైవు

సుప్రసిద్ధమైన ఈ ఇంజనులు
విస్తారముగా ఖర్చుగుటచేతనే
ధర తగ్గించుటకు వీలైనది.

మాక్రొత్త ధరలు పట్టికిని
నెం ఎ 4423 రు
చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకును
ఇవ్వడే వ్రాయును.

ఆ యి త్ ఎం జి ను లు

6.45 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్నికొలతలలో గలవు.

SOLE AGENTS IN MADRAS

MASSEY & Co., Ltd.

POST BOX No. 60
MADRAS.

నవనాగరికమునకు తగిన సాగనైన గాజులు

ఎన్ రకము గాజులు

3, 4 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మజారి జత 1-కి రూ. 10

పట్టెలు తీర్చిన డైమండు గాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును. మజారి చేదారముతో సహా జత

1-కి రూ. 10-0-0.

సవరము బంగారుకు పూచీయవలయును.

(8)

172 ఫుటులగుల అందమైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంతఃకాయవల్ల కీరస్యము, ఇంద్రియవల్ల నయనములు, ప్రభావము అను విషయము సర్వజనులకును తెలిసివినయి మే కదా! ఈ రెండిటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాచీన కలిగింపబడుచున్న అవి

వ్యాధిగ్రస్తుని నస్యమును నివృత్తియొకముగా జీసి యామరజాంతమును బాధించు చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు లోనికి తీసికొనవలయు లోకము చూడవలయును. వచ్చి నది గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక కనవిషమంధకాదులు చేరినదిగా నుండుటచేత తుదకు తేహోగ్యము సంపాదించుననిగానుండ నేర్పడినది. తరువాత వైద్యులను పట్టున నవసాగరితులచేత మంచివైద్యములుగా తీరా నింపబడి యట్టి మారులుకూడ ననేక మిప్పు డుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి గూడనంత ప్రయోజకరములుగా గ్రహించవలయుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించిచిరకాలము కరి శ్రమచేసి యాయుర్వేదాంగిలేయ యూశానీవైద్యములం దారితేరి లోహోపకారార్థమై తమసర్వస్వమును నియోగించుచున్న డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నున్నదిమొదటి కాబట్టి దీనినిగూర్చి మేము విశేషింపకల్పానింపవలసివచ్చు లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల దానియొక్కస్వభావము నదియే స్థాపింపగలదు. దీనిచే బాధానివృత్తి గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పవారును కొలదివారును పంపిన యోగ్యతా ప్రతిభలు లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నవి.

ఈ సుగంధనస్యమును పయోగించుటకల్ల మొదలు, ముక్కు, కన్నులలో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులను సమూలముగా నశింపజేయును. నీరసము, ఒంటితలనొప్పి, తలలోనిపోట్లు, జలదోషములు, మొదలైన, కంఠమునకు వైబడిన కాండ వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టింది భిక్షము. ఇట్టి గుణవిషయము గలిగి యింతసులభముగా విక్రయింపబడు నావధ మిదిలేవని యితియొకటి లేదు. చిరకాల ముంచినను చెదని సుగంధ విశేషములను, పొడి యాభ్యాసము లేనివారికి సహిత మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పొడితేయవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు పయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పొడి గం, గలి సాకు ఆపయోగించినంత పనిచేయును. కాలజా వెలగల సాధారణపు పొగాకు పొడితో నీ సుగంధ నస్యము నొకచిటికి కలిపియెడల నా పొగాకుతయను మిక్కిలి పరచుకరత మగును.

బుడ్డి గ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డజన్ గ కి రూ. 2-0-0. వి. పి. ఖర్చు 0-0-0

ఆంగ్ల లేక ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా ప్రాచుర్యము.

విలాసము:- గురుబసవ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

అమృతధృతి

శిరస్సు మొదలు కాలచిటికెనవ్రేలువరకు

సంభవించు

అన్ని విధములైన రోగములను

బాధలను పోగొట్టగలిగిన

దివ్యోపధము

ప్రతిబాధ మందును అమృతమై యున్నది.

80 మోతాదుల గల బుడ్డి 1-కి రూ 2-0-0 లు

వి. పి. రూ 0-8-0 లు

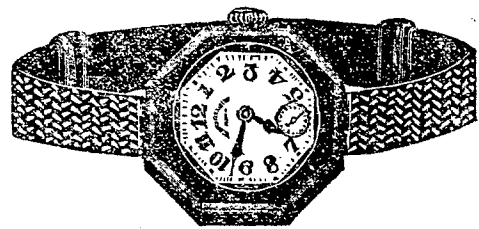
కానుగో అండు కంపెనీ,

పా రే డ్

బొంబాయి.

KANUGO & Co., Parel, Bombay.

మిక్కిలిచౌక ! చేత్రవాచీలు మిక్కిలి చౌక !

1. నిక్సెలువెండి రిప్టవాచీ 12 నైజా గారంటీ ఒకసంవత్సరము 5-8-0
2. డిటో - పలకలుకలిగి అందముగా నుండునది 6-8-0
3. నిక్సెలు చేతివాచీ - 4 పలకలు - 8 పలకలు గలది 7-8-0
4. రోల్టెగ్గోలు - బంగారుసలామా చేతివాచీలు - 8-8-0
5. సంవత్సరముల గ్యారంటీ రోల్టెగ్గోలువాచీ 9-8-0
6. డిటో - రాత్రులందుకన్నించు చేడియండములకలది 9-8-0
7. డిటో - "మిక్కిలి" పలకలుగలది 12-0-0
8. "రాస్కాపు" జేబుగడియారము 16 చిన్ననైజా మంచరకము 5-0-0
9. "రైల్వేరెగ్యులేటరు" జేబువాచీ 5-0-0
10. బంగారుసలామాచేసిన 18 నైజావాచీ మిక్కిలి అందమైనది 9-8-0
11. డిటో - చిన్ననైజా వలయువారు: 10-8-0

ఎమ్. హెచ్. రావు అండునస్యము

తపాలావెట్టెనెం. 29, కాకినాడ(అనివ్రాయవలెను)

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (కది అణాలు)

వెలసలభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణవిధము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అతీర్ణము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతివాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతీయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేక్షు, అస్థులు, మొదలగువనియుండు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి చేపామును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేకావార నొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేకవిషయము చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధగురుకుచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియుగలదు. చిరునామా:-

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

'భృగు' జ్యోతిష పరిశోధకమండలి

రాజమండ్రి

శ్రీ భృగు సంహితను యీ మండలివారి కొలది కాలము క్రిందటనే సంపాదించారు. అందొక భాగమును జాతకము లేనివారికొకడ భృగు సంహిత ఫలముల నారయుటకు తగినగణితమున్నది. కాశీన జనన సమయము తెలియనివారికి భృగు సంహిత ఫలములను వ్రాసి పంపగలము.

జాతకమున్నవారికి భృగు సంహిత ఫలములు శ్లోకములుగాని తాత్పర్యముగాని 2-0-0.

లేనివారికి జాబువ్రాయు ఘంటులు తెల్పిన భృగు సంహిత ఫలము శ్లోకములుగాని తాత్పర్యముగాని 2-8-0.

వింజమూరి సూర్యప్రకాశశాస్త్రి బి.వ

రై వ జ్ఞా లు.

ప్రతాప క సూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలది

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుప్పుకొనిన, అడీర్లము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలగా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది ప్రజ్ఞా ఔషధమువలె పనిచేయును. 8

250 మాత్రల సీసా రూ 0-4-0 డజన్ రూ 2-8-0 వి-పి అ 6 (పి.జి. వ. అండు కంపెనీ. పెరిడేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

A UNANIMIOUS VOTE OF CONFIDENCE

THE great minds of the country, the most gifted, the most intellectual and the most shrewd men, of position, power, prestige in public life, trusted and honoured alike by the people, have passed a singularly unanimous vote of appreciation on the work of THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, Ltd. Gentlemen who have been trained to observe things and deduce correct conclusions therefrom, have observed the work of this Pharmacy and have arrived at only one conclusion.

WHETHER it is an Official or a Non-official, a Brahmin or a Non-Brahmin, a Moderate or an Extremist, an Independent or a Conventionalist, a Swarajist or a Congressman, a Co-operator or a Non-co-operator, their opinion is unanimous on one subject.

THEY may have a hundred differences, a hundred opinions, a hundred programmes; they may speak from a hundred platforms; they may be inside the Council or out—it makes no difference on this matter. Their voice is unanimous in their appreciation of this Pharmacy.

THIS IS WHAT THEY SAY

NO PARTY
NO SPLIT
NO DIVISION

A group of experienced and eminent men considering the work of The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., unanimously pass a vote of Confidence. That is your Guarantee.

*The great Desabandhu and
Staunch Swarajist
Srijut Chitta Ranjan Das.
President of the National
Congress, 1922.*

"It has given me great pleasure to accept the invitation of Ayurveda Ratna Pandit Dr. N. V. Sri Ramacharlu, Ph. D. Sc., to visit The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., of which he is the Managing Director. I have had the pleasure of noting from the very large number of Testimonials and communications received by him of the excellent results achieved by the use of the Medicines of this Pharmacy, particularly the 'Siddha Kalpa Makaradhwaja', on the part of many people in several provinces of India, European and Indian, Parsi and Christian, Professional Medical men and Laymen alike. It is unnecessary for me to reiterate my Faith in the value and efficacy of the ancient and valuable Ayurvedic System of Medicine of this land whose resuscitation through the efforts of gentlemen like Dr. Sri Ramacharlu is but one sign of the great National regeneration and revival that we are now passing through. I trust that this Institution will flourish and be a means of great help to suffering humanity in the land."

31st May 1923. (Sd) C. R. DAS.

*The Hon'ble Dewan Bahadur
Sir P. Rajagopalachari,
K. C. S. I., C. I. E.
(Member, India Council)*

"It has given me great pleasure to visit The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., of which Dr. Sri Ramacharlu is the Managing Director. After the eloquent testimony to the efficacy of Ayurvedic medicines borne by my esteemed countrymen, Messrs. C. R. Das and C. Y. Chintamani, anything that I may say may appear superfluous. The correct knowledge and use of

Indigenous medicines should be of great help to the practitioners of the English system; and I wish this Pharmacy a long career of usefulness."

27th Dec, 1923.

(Sd) RAJAGOPALACHARI.

*The Veteran Politician and
Staunch Congressman
Srijut C. Vijayaragavachariar.
President of Indian National
Congress, 1920*

I was intending for over a year to visit The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., and have had the pleasure of doing so to-day. Everything is neat and inviting. But what struck me most is the testimony of the high value of the Medicines especially 'Siddha Kalpa Makaradhwaja' from persons who used them and that in language and spirit perfectly genuine.

18th April 1923.

(Sd) VIJAYARAGAVACHARIAR.

*The Hon'ble Sir A. P. Patro.
(Minister, Government of
Madras.)*

It gave me great pleasure to go round the various shelves packed with Ayurvedic Medicines prepared at The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., of which the learned and talented Pandit Sri Ramacharlu is the Managing Director. It is needless for me to add to the eloquent testimony borne by those who actually used and have been treated by the medicines especially 'Siddha Kalpa Makaradhwaja' famous medicine in Indian System—with the knowledge and learning of Pandit Sri Ramacharlu a Scientific system could be established and when it is clearly explained, the Oriental system of medicine will appeal to the West. The concern has to be worked on a Scientific and business principle. Every care is taken to prepare the medicine according to the Shastras and the various pre-

scriptives are fully examined before application. In a spirit of service and devoted to relieve the suffering humanity the work is being carried on; it is bound to find proper encouragement. The system followed in this institution is very laudable and deserves success.

4th February 1924.

(Sd) A. P. PATRO.

*The Hon'ble C. F. Ramaswami
Aiyar, C. I. E.
(Law member, Government of
Madras)*

"At the invitation of Mr. Sri Ramacharlu I had pleasure of visiting The Madras Ayurvedic Pharmacy Ltd. After perusal of the numerous Testimonials to the Efficacy of the Medicines prepared and sold at the Pharmacy, I can certify to the very useful work turned out by those responsible for the Institution. It is run on up-to-date and careful lines and if the Indigenous Science of Medicine is cultivated in a Scientific Spirit and with Assiduity, as it is apparently done here, it has a great future.

I wish him all success in his laudable enterprise."

1st Feb. 1924.

(Sd) C. P. RAMASWAMY AYYAR.

*The Hon'ble Dewan Bahadur
T. N. Sivagnanam Pillai.
(Minister, Government of
Madras)*

"It gives me much pleasure to visit The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., and I am greatly impressed by what I have seen. The medicine for the efficacy of which Dr. Sri Ramacharlu has secured numerous testimonials from grateful patients and distinguished visitors are arranged in a tasteful manner and the institution is a practical demonstration of the superiority of the Ayurvedic System of Medicine."

31st January 1924.

(Sd) T. N. SIVAGNANAM.

The following Gentlemen have also spoken highly of our Pharmacy.

The Hon'ble The Rajah of Kollengode, Member, Executive Council, Madras.
" " The Rajah of Panagal, Chief Minister, Madras.
" " Dewan Bahadur L. D. Swaminannu Pillai, President, M. L. C.
" " Justice V. Ramesam, Judge, High Court, Madras. [Travancore,]
Rao Bahadur R. Veeraraghaya Iyengar, Chief Justice, High Court,

THIS VOTE OF CONFIDENCE on the Pharmacy by the leading gentlemen is the Safest Guarantee to you that the products of this Establishment are perfectly genuine, harmless, reliable and efficacious.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

THE GREATEST NERVE TONIC OF THE DAY IS OUR PREMIER PREPARATION.

It is the result of correct preparation, from correct ingredients according to correct Ayurvedic formulae and under the most advantageous conditions. It contains some of the most valuable ingredients in the Hindu Pharmacopoeia, such as gold, Provals, Mukta, Loha etc. It is a most potent cure for all acute and chronic diseases, such as:

ACIDITY	BRONCHITIS	DYSMENORRHOEA	FEVER	IMPOTENCY	MELANCHOLIA	PARALYSIS
AMENORRHOEA	CONSUMPTION	DYSPEPSIA	GLEET	JAUNDICE	MENORRHOEA	RHEUMATISM
ANÆMIA	DIABETES	ECZEMA	GONORRHOEA	LEPROSY	NEURALGIA	SPERMATORRHOEA
ASTHMA	DIARRHOEA	EPILEPSY	HYSERIA	LEUCORRHOEA	OBESITY	SYPHILIS, VENEREALS ETC.

60 PILLS FOR A COMPLETE CURE, Price, Rs. 10. (TEN), Postage Extra.

The Premier Indian Chemists and Druggists—under the Managing Directorship of
Ayurveda Ratna Pandit, Dr. N. V. SRI RAMACHARLU, Ph. D. Sc.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, Ltd.

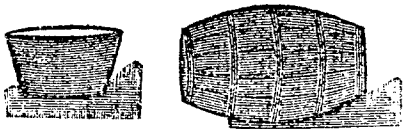
[Authorised Capital :—Rs. 2,00,000

Paid up Capital :—Rs. 1,50,000]

Head Office : 44, Govindappa Naicken St., G. T.
Telephone : No. 1034.
P. O. Box, No. 151.
Tele. Address : 'KALPAM' Madras.

MADRAS.

City Branch : 2/4, Mount Road.
Telephone : 837.
Royapettah Branch : 39, Bazaar Road.
Laboratory : 'KAMALALAYA' Mylapore.

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్లు, పీపాలు

లూ, యస్, కుయిసిగారి కాస్త్రప్రకారం 80 గాలనుల నీళ్లు పట్టునట్లు చేయబడిన తొట్టి 1-కి ఖరీదు రూ 5.0-0 తొట్టి 1-కి అడ్వాన్సునుగా రూ 2.0-0 లు పంపించవలెను. రయిలుప్రేవను పోష్టు విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను. మావద్ద యింకా నీళ్లు కల్లును సారాయికి వుపయోగించు 20 గాలనులు మొదలుకొని 60 గాలనులవరకు పట్టునట్టి అన్ని నైజులపీపాలు స్టాకులో సిద్ధముగాయున్నవి. నైజులకు ధరకు యాక్రెడిట్ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

రాంజీదాసు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అత్యద్భుతకుమ్మరోగనివారిణి

కేట్లాగు యినాం! కాలవిమర్శన లేకుండా బౌద్ధధర్మమును నేపించవచ్చును కేట్లాగు యినాం!!

రూ 116-0-0 లు బహుమానము గుణము లేదని రుజువుచేయువారి కియ్యబడును

ఈ రివ్యేషన్ ధర్మ చిరకాల నేనామచే ఒక గొప్ప ఘోషా మహాత్మునిగల్గి ఖింజి. ఇది నేపించిన ఎడవు, నలుపు, రాగిబిల్లు, మచ్చలు, తెలుపు మొదలగు అద్భుత వస్తువుగలవి. వస్తువునామ లేకుండుట ఎట్లు వారిన నాఖము, అరకాళ్లు, అంచేతులు, దిశసరిగానుండు చిర్రులు మొదలైనవాటిని ఖండించి కిరీకాంతిని కలుగ జేయును. వికరపోయిన కేట్లు యథాప్రకారము తయ్యము. 1 నెలకు సరిపోవు బౌద్ధధర్మము రూ 6-0-0, 2 నెలకు రూ 10-0-0, 3 నెలకు రూ 15-0-0. మామూలు రోగినిగణించు బయలుదేరుచున్నది. కాగిత్ర! మోసపోకు !!

సహాయమాణి:-- ఈ మాత్రము మాచే స్వయముగా కనిపెట్టబడినది. యిది 40 రోజులు నేపించిన పొక్కు, రొమ్మ చిట్ట రసి, అరకాళ్లు, అంటి, ముత్యపు, కాటు గొచ్చుటాకి చిదవ, బిగ్గి-మొదలగు ఎటువంటి సహాయరోగ మైనది నివారింపి, జీర్ణించిన సహాయమాణులు. మచ్చలు, కీళ్లనొప్పులు దురదపోవు చీమకాయలు, మేహరకాలులను ఖండించును. ఏకాగ్నియైతను కరె కనరనియెడల పామ్మచాపను చేయబడును. 40 రోజులకు రూ 4-0-0.

ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రాప్తేబరు, రెడ్డి అందుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా.

"Apexior" BOILER COMPOUND

ఎపెక్సియర్ బాయిలరు కాంపౌండు

స్టీముబాయిలరుల లోకలిభాగమునకు యీ కాంపౌండు బాగుగ పూసినయడల బాయిలరులకు యేవిధమైన అపాయమును లేకుండా కాపాడును యిదివరకు అయేభిర్చులో చాలా అదాయము కూడా వుండును. Apply to:-- డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో, 12. తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

వేసవికి వెళువవలదు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

అవ్యతామలక

తైలము

జీవావృతము

భృగువటి

కండ్లకును మెదడుకును చలవనిచ్చి వేసవి ధయమును వెడలగొట్టును. సామాన్య శిరోరోగములకును నేత్రరోగములకును అంశతము వుంటిది. సీసా రూ 1-0-0.

ఎండవేడిమిని తోపనియ్యదు. నిస్సత్తునను నిర్మూలించును. నరములకును మెదడుకును పలుత్వమును బలమును ఇచ్చును. సీసా రూ 3-4-0.

విపరీతముగు వేడిమిచే గలుగు నెగరోగము మున్నగు వ్యాధులకు త్రిశూలము. 24 మాత్రలు రూ 1-12-0.

ప్యాకింగు, పోస్టేజి ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము. ఇంకను ఆసక్తులగు ఆయాధర్మ దివ్యవృద్ధులు గలవు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమము

41, ఆచారప్పకా వీధి, జి. టి. మదరాసు.

తంబివిలాసము: 'పండిట్' మదరాసు.

చెన్నపురిలో ఏజెంట్లు: { దాదా కంపెనీ, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మదరాసు. స్వస్తి ఫార్మసీ, పెద్దవీధి, తిరువల్లికేసి, మదరాసు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

సత్యవత్సవాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొండు ఈ గ్రంథమును. జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు. 1 0 0

శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. 0 4 0

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణావస్థానములు. (మా|| సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము) ... 2 4 0

హిందీభాషిత్వ (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలముగలట్లు వ్రాయబడినది) ... 0 6 0

హిందీ మొదటివాచకము డిటో ... 0 6 0

హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 | సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

మాకిలన్ అందుకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంకార్పొరేటెడ్ & ఇంగ్లండ్)
నార్త్ బీచ్ రోడ్డు మదరాస్

కథల పుస్తకములు

(పుస్తకభాండాగారములకును ఉపయోగమైనవి)

ప్రాగ్భేషు కథలు

శ్రీ రావిలికొలను సుబ్బారావుపంతులగారిచే

నీపుస్తకము లాంగ్లీకరింపబడినవి

మొదటి గ్రేడు. రెండు, మూడవ తరగతులకు 6 2

1. హితోపదేశ కథలు. ప్రథమభాగము 2 6

2. " ద్వితీయభాగము 2 6

3. గుల్జార్-ఇ-దలిస్తాక్ నుండి గహింపబడినవి కథలు 2 6

రెండవ గ్రేడు. మూడు, నాలుగవ తరగతులకు

అన్వార్-ఇ-సుహ్రీనుండి వ్రాసిన పాఠశాల కథలు

1. " మొదటిభాగము 8

2. " రెండవభాగము 8 0

3. కథాసరిత్సాగరపు కథలు 8 0

మూడవ గ్రేడు. నాలుగు, ఐదవ తరగతులకు

1. సీతారాముల జననప్రకాశ సంచారములు 4 0

2. సీతయొక్క కడపటి ప్రవాసము 4 0

3. సాది వివేకము 4 0

నాల్గవ గ్రేడు. ఐదు, ఆరు, ఏడవతరగతులకు 1, 2 ఫారములకు

1. మహాభారతకథలు. ప్రథమమాలిక 4 6

2. " ద్వితీయమాలిక 4 6

3. సురావ్ రూప్రము 4 6

ఐదవ గ్రేడు. ఏడు, ఎనిమిదవ తరగతులకు 2, 3 ఫారములకు

1. రాజా పద్మరాగములు 5 0

2. జేతాశపంచదశి 5 0

3. హాతింతాయి చేసిన కొన్ని సాహసకృత్యములు 5 0

హిందూ మహామృతీయ గ్రంథములనుండి యీ కథలు

వ్రాయబడినవి. ఇవి బాలురకు తమ జీవిత కథలలో ఎక్కువ

అభిరుచి కలుగజేయును. తెలి తరగతికి తగినట్లుండును.

నూతన ప్రచురములు

నామలింగానుశాననము అను నామాంతరముగల

అమరకోశము

త్రికాండము-సటికము

ఆంగ్లభాషాసంతర పదములతో: నూడినది.

20 రకుల డిమ్మి గ్రేజుకాగితము

కాగితకోలెండు ... 1-12-0

16 రకుల సాదా కాగితము

కాగితకోలెండు ... 1-8-0

అట్టలెండు ... 1-0-0

శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము

పద్య కావ్యము

18 పర్వములు 7 సంపుటము గలది సెట్టుగా కొను వారికి రూ 15-0-0 కు ఇయ్యబడును.

క్యాటలాగు ఉచితముగాపంపబడును.

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ,

286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

విహభుగంస-హిత్రా

ఇది గొప్పనాడీ గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని జాతకము పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది. జాతకచక్రమున నక్షలుగాని, పుట్టిన తేదీ గడియలు గంటలుగాని మాకు పంపిన యెడల అందలి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.

జాతకము వెదకుటకు రూ 1-0-0

శ్లోకములు వ్రాయుటకు రూ 1-0-0

అర్థము వ్రాయుటకు రూ 1-0-0

పోస్టేజి రూ 0-4-0

మొత్తం రూ 3-4-0 అగును.

అర్థం అవసరము లేనివారికి రూ 2-4-0 లు మాత్రం

అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా పంపుదుము.

ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి,

గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

శ్రీ త్తయ్య సూర్యనామణి, ఈమది, గుంటూరు జిల్లా

26-4-24 లేది శనివారమునుండి 2-5-24 లేది శుక్ర
 వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6-15 వినమునకు రాత్రి
 8-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
 గంటలకుమాడ యూనివర్సల్స్ (స్క్రి-మింగు సిరియల్ ది
 ఈగిల్స్ టూలన్సు మిక్స్చిలీ భయంకర, ధైర్య,
 కృత్యములు, ప్రాణముతీయలు,
 పాణముపొవుట మొదలగునవిగల ఆధ్యాత్మము. ప్రెజ్డెంట్
 డి. జి. ఆర్. బి. ప్రధానపాత్రలను ధరించిరి. ఉపకథలు
 1, 2, 3, రెండవవారము 6 భాగములు. యూనివర్సల్స్
 గేట్ బాక్సింగు సిరియను ది రెడర్ ఫుటర్స్ ఇంటర్ గేమ్స్

సప్తమ గుంటూరు మండల సహకార సభ

1924 సం. ఏప్రిల్ 21 వ తేది నరసరావుపేటలో జరుగుట

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు చింతలచెరువు కోటిశ్వరరావుగారి స్వాగతోపన్యాసము

ప్రతిసంవత్సరమునందు పదుగురునుచేరి సహకారోద్యమాభివృద్ధిదాయకముగ సంఘములు ముచ్చటించుచున్నారము. అట్లే యీ సంవత్సరమున యిచ్చట చేరితిమి. మనజిల్లాకు గుంటూరుముఖ్యపట్టణమయినను యీ ఉద్యమమునకు యిప్పటి వరకు తెనాలి ముఖ్యపట్టణముగా బరిగెరిపడుచు జిల్లా బ్యాంకు ఆచ్చట నెలకొల్పబడియున్నది. సదరు బ్యాంకువలన పోషింపబడుచు జిల్లాలో వివిధభాగములలో యుండి క్రమశః సంఖ్యలనున్న ప్రజోపయోగములలో నున్న వృద్ధిచుచు యున్నది. 7 విచారణ యూనియనులు యుండియున్నవి. వానిలో న ర్నారావు పేట లో ఒకటియున్నది. దానికి ప్రస్తుతము నేను అధ్యక్షుత్వ వహించియున్నాను. ఈ పట్టణ మందు 1916 సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలలో ప్రథమమున సహకారసంఘము నెలకొల్పబడెను. ఈ మొదటిపరిమితికాలమునకు నేను కార్యదర్శిగాయుండి పనిచేసియుంటిని. ఇప్పటికిని దైర్ఘ్య రుగా వుండివున్నాను. ప్రస్తుతము యిచ్చటనే అయిదుసంఘము లుండియున్నవి. ఇంకను సంఘములు కావలయు నని యాంవో శనకలను. మన గుంటూరుమండలములో 1921-22 సంవత్సర ములో 246 సంఘములుండెను. 1922-23 సంవత్సరములో 204 సంఘములాయెను. 1923-24 సంవత్సరములో ఇప్పటివరకు 404 సంఘము లయ్యెను. జిల్లాలో సహకారోద్యమాభివృద్ధి యగుచున్న దనుటకు సందియములేదు.

సహకారోద్యమము దేశాభివృద్ధికి పెక్కువిధముల తోడ్పడుతుంది. ఒక్కరు నెరవేర్చుకొనికార్యము పదుగురు చేరిన సులభముగాచేయ నవకాశముకలుగును. మనలో బాతిమత భేదము లేనియున్నను యాయుద్యమ మెల్లరు నొకటిగాచేర్చు గలదు. మితవ్యయముచేయ నేర్చుకొనుటకును తోడ్పడును. బాగ రూకత, భద్రము మిగల ఆవశ్యకములని మనము గుర్తింపవలయు ను. సహకారోద్యమాభివృద్ధి కభ్యుత్సాహముకల్గి వ్యయశక్తియం దును విశ్వాసపాత్రతయందును ఆధారపడియున్నది. ఇదిమనము ముఖ్యముగా గమనింపదగినది. స్వపరిపాలనార్హతకు యీ యుద్యమము మిగుల సహాయకారియగును.

మనదేశ ప్రజలకు వ్యవసాయమే ముఖ్యోపాధి. వ్యవసాయదార్లు బుణ్ణాదాతలకు దాసులయియుండుటవలన వ్యవ సాయాభివృద్ధికి ఆటంకములు కలుగుచున్నది. ప్రాచీనద్ధనీను మార్చి నవీనపద్ధతులను అవలంబించుట కింతవరకును లేకమైనను మనరైతులు ప్రయత్నించుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయ కాభివృద్ధిని నెలకొల్పి పనిచేయుచున్నారు. దాని ఫలిత మును పొందుటకు మనము శ్రద్ధవహింపవలయును. మన సహకారసంఘములు యీ విషయములో చేయదగినది చాలగలదు. ఇదివరలో యేర్పడిన సంఘములలో పెక్కులు వ్యవసాయదర్ల కొరకు ఏర్పడినవియే యయినను వారలకు తగినంత సహాయము కలుగుచుండుటలేదని చెప్పకతప్పదు. భూమిమరమ్మతులకును నవీనపద్ధతులప్రకారము వ్యవసాయముచేయుటకు వలయునంత బుణ్ణము దొరుకుట కవకాశములు ఏర్పడవలయును. వ్యవసాయ దార్లు సక్రమముగా వాడుదాల్చ ప్రకారము అవసరార్థిని సుపద్ధతి నేర్చి తమకు తామే మిత్రులయి మెలంగవలయును. అప్పుడు గాని దేశోద్ధారణకు మార్గ మేర్పడుదు.

ప్రభుత్వమువారు మనదేశమునకు చేసిన ఉపకారము లలో యాయుద్యమము శ్రేష్ఠతమమయింది. కొలదికాలము క్రిందటివరకు మద్రాసుచట్టనిర్మాణాభివృద్ధి అధ్యక్షులయియుండిన సర్ దివాన్ బహద్దూర్ పి. రాజగోపాలాచార్యవర్.ముల్ కె. సి. యస్. వి. సి. వి. ఇ. గారు 1905 వ సంవత్సరములో యీ యుద్యమవిజయము తెనాలి పట్టణమును నాటియుండిరి. అది క్రమేణావృద్ధియయ్యెను.అచ్చటనే 1910 సంవత్సరములో గుంటూరుజిల్లా బ్యాంకింగు యూనియన్ అనునది స్థాపింపబడి అచ్చటనే యిప్పటికినియుండి జిల్లాలోని అన్ని సంఘములకు సహాయకారి గా పనిచేయుచున్నది. ప్రస్తుతము అన్నిరకముల సహకార సంఘములు చట్టప్రకారము రిజిస్టరుకాబడి క్రమేణా వృద్ధిలో యుండినట్లు యిదివరకే నూచింపయ్యెనని. కొలదివరకు యీ

యుద్యమమునకు గాను రెండు కాఖలుగాచేసి గుంటూరుపట్టణము లో మరియొక పెద్దబ్యాంకు పెట్టుటమంచిదని అభిప్రాయముకల గు. అది నాకంతసమంజసముగాలేదు. మొత్తముజిల్లా ప్రజలు ఏకీభవించి ఒకేజిల్లాబ్యాంకుతో సంబంధముకలిగి పనిచేయుట యాచితము. పనిఅభివృద్ధినిబట్టి యిద్దరుకార్యదర్శియులను ఏర్ప రచివారలకు పనివిభజించి కార్యక్రమము జరపించుట ఉచితము. ఇదివరలో జిల్లాబ్యాంకు తెనాలిలో నెలకొల్పబడియుండి అచ్చ టవారలు,చాలాశ్రద్ధాశులయి యాయుద్యమమునకు తోడ్పడుచూ యుండినందుకు మనమెల్లరము కృతజ్ఞతాపూర్వకమందనము లర్పిం తము. జిల్లాబ్యాంకు యీజిల్లాకు ముఖ్యపట్టణమగు గుంటూరు నకుమార్చుట నాకు సమంజసముగా తోచుచున్నది. అట్లు జరిగిన యెడల ప్రస్తుతమున్న పని రెండుసంవత్సరములలో ద్వితీయత్రయము కాగలదని నానమ్మకము. జిల్లాబ్యాంకు విశేషముగా వృద్ధియగుట చాలఅవకాశములు గుంటూరుపట్టణములోకలవని నానమ్మకము. ఈకొలదికాలములో యాయుద్యమమునకు కలిగిన జయముమాడ నేను,చెప్పినమాట్యు కలిగినయెడల యాయుద్యమముసంగతి బొత్తు గా యెరుగని గ్రామవాసులును నేర్చుకొని యాయుద్యమములో జేరుటకు అవకాశము లేర్పడును. అనేక సంవత్సరములలో జిల్లా ప్రజలు తరచుగా గుంటూరుపట్టణమునకు రాకతిరదు. ఈవిష యమై మనమందరము దీర్ఘాలోచనజరపుట మన ప్రధమకర్తవ్య మై యున్నది.

మనజిల్లాలో యిదివరలో ఏర్పడిన సంఘములలో విశేషము అప్పుయిచ్చటకు ఏర్పడినవిగా నూచించియుంటిని. ఇతరపనులనిమిత్తము అనేకసంఘములేర్పాటుచేయదగినను. వ్యవ సాయమునకావశ్యకమైన వివిధపరికరములనుసప్లయచేయుటకును శతాభివృద్ధికిని నూతనతయారచేయుటకును సంఘములు కావల యును. కార్మికుల సంఘములు జరుగుగా కావలెవున్నవి. మృగనిశిపాలటిలక్రిందను జరుగు పనులను కంట్రాక్టరుల కీయక పనిపాటలవారికి యిచ్చుటకవకాశము కలుగజేయవచ్చునని యీ సహకారోద్యమమువలన కలుగజేయుట కవకాశముకలదు. కొన్ని జిల్లాలో అట్టివి నెలకొల్పియుండినట్లు తెలియుచున్నది. మన జిల్లాలో నట్టి ఏర్పాట్లుచేయుటచుంభిది.

ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర బ్యాంకు కావలయు ననియు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రమునకుభాగించియొకఆంధ్రరాష్ట్రా దుననిమించుమని కొంతకాలమునుండి తెలుగుమట్లాడు ల్లాల వారు కోరుచుండినను ప్రభుత్వమువారు తద్విషయములో ఎట్టి సహాయమున్ను యంతవరకు చేసియుండకపోవుట కడుచివా రకరము. అట్లు ప్రత్యేకరాష్ట్ర బ్యాంకు నేర్పాటుచేసినయెడల యీ యుద్యమము విశేషముగా వృద్ధికాగలదని పెక్కుమంది అభిప్రాయము. నాయుద్దేశ్యము అట్లే యున్నది. ప్రభుత్వము వారు తనసహాయము చేయుటకు మనమెల్లరము కోరవలయును.

సహకారసంఘముల కార్యక్రమము నెలవేరగలం దులకు ప్రభుత్వమువారు బోక్స-నునుండి విశేషద్రవ్యము వెచ్చించి అనేకమంది ఉద్యోగిగముల నేర్పరచి సంఘములకు సలహా నిచ్చియు లెక్కలు ఆడిట్టుచేసియు సహాయకారులు గాయుండి వృద్ధిపరుచుచున్నారు. ప్రతి జిల్లాలోని సంఘమువారలు తమజిల్లాకు రిజిస్ట్రారును ఎన్నుకొనుటయు, వారికి లాభకరబోధలలో సభ్యునికొచ్చి మారిగ భృతాలిచ్చుచుండ వలయుననియు అట్టివారలే యావత్తుకార్యక్రమము జరుపుచుండ వలయుననియు, కొందరి యభిప్రాయమయియున్నది. ప్రజా విశ్వాసము కలవారలే అకెప్టాంటు రిజిస్ట్రారుగా నచ్చుటయు యీఉద్యమ మంతయు గౌరవార్హ్యగీయుల కరమగుటయు సంభవించును. ఎప్పటికైన యిట్టియేర్పాట్లు జరుగుట చాల శ్రేయోదాయకమేగాని వెంటనే అట్టిది జరుగుట మంచిదికాదని తోచుచున్నది. ప్రాథమిక విద్య పాఠశాలలలో యాయుద్య మమునుగురించి బోధజరుపబడి ప్రజలలో ప్రబోధ మెక్కువగా జరుగవలయును. వేతనములేకనే గౌరవార్థము ఎక్కువ శ్రమపడి దేశోద్ధరణకొరకు పనిచేయువారలు చాలమంది కావలయును.

నిమ్మబాతుల విషయము కొంచెము చెప్పవలసి యున్నది. ఆదిమండ్లపల్లిలో మిగుల విచారకరముగా యున్నది. అంటరానితనమును తొలగింపవలయునని అనేకులు ముచ్చటించు చున్నారు. ఈ సహకారోద్యమము అందుకువిశేషముగా తో డ్పడవచ్చును. వారలు నివసించుటకు శుభ్రమయి ఆరోగ్యకర మైకొట్టి గృహనిర్మాణములు కావలయును. వాగల ఆర్థికస్థితి మిగుల దీనముగా యున్నది. వారలకు తగినవృత్తులు కల్పింపవల యును. నేత మొదలగు పరిశ్రమలకు వారల కవకాశము విశేష ముగా కల్పింపవలయును. వ్యవసాయమునకు తగినభూము లన్ని యు యిదివరలోనే రయితులఅధీనమయి యున్నవి. భగవత్పూజ వలన ఏకాద్ధి భూమియైన ఒక నిమ్మబాతివానికి లభించినయెడల

చార్డోలి నిర్ణయము

గాంధీగారి అభిప్రాయములు

గాంధీగారు కారాగృహమునందున్నప్పుడే కాననసభా ప్రవేశవిషయమై వారి అభిప్రాయ మెట్లుండెనో యని శంకయును పూహించుచుండిరి ఆడుకొన వ్యరాజ్య కత్రికయం దీనినందుమై తెలుగు ప్రత్యేక వ్యావహారిక పరిమితిపలదెను. (వీటిని ఆచిత్రీకా సంపాదకులే వ్రాసిరా?) ఆవ్యావహారికండు గాంధీగారి వ్రాసిన వ్రేలేము బాబులయందు గొన్ని భాగము లుకనారించబడెను. గాంధీగారి రికాబులను వ్యరాజ్య కత్రిక వ్రాయలేదు. జ్యోతికు ప్రవేశిరి. పూర్వోత్తరసంధ్యయులను ఒట్టిమాన లోబాబులు చేత భక్త వె.కె.కృష్ణయ్యగారికి వ్రాయజేసినది ఊహించ వలసియున్నది. కాని ఈబాబులను దేశభక్తుడు చూచివీరిందే లేదు. వ్యరాజ్యకత్రికయందే ప్రభుత్వము చూచి. 1922 సంవత్సరము మార్చి నెల మొదటివారమున అనామకాబాదునుండి ఈలేఖలు పంపబడెను. మేము ఊహించిన విధమున దేశభక్తు నికే ఈ బాబులు కంపెనీదిన చారు నిష్పందింపబడిన దిమ్మట ఈ బాబులు గుంటూరు చేరియుండును. ఆవరల రెండుదినులలో గాంధీగారు కూడ నిష్పందింపబడిరి. కావున ఈలేఖలు కేశభక్తు డు చూచియుండెను. ఈలేఖ 1922 సంవత్సరము డిసెంబరునె లలో వ్యరాజ్య కత్రికయందు ప్రకటింపబడెను. ఆలేఖయందలి ఒకవార్ణికమున కా న న స భా ప్ర వేశ బా దు లు ఆధారముగ వ్రాసెనున్నాడు. "అవసరమైతే అచూయో ద్యమ కార్యక్రమమునకు దొక గొప్పమార్పు చేయవలసి యుండు ను" అని ఆలేఖయందున్నది. దీనిని ఆధారముగ వ్రాసి గాంధీ గారు కాననసభా ప్రవేశమును ఆమోదించి యుండిడివారని కోరిదరు వా దించిరి.

1922 సంవత్సరము మార్చి నెల 7వ తేదిన గాంధీగారి లేఖ మాయా గురించి ఆంధ్రజించుచుండెదరో కొంత పరిశీలించె దను. చార్డోలి నిర్ణయపు దౌర్భిక్యమును ప్రశ్నించుచు దౌర్భ్య ర హిర్ణ్య మెంతవరకు అవలంబింపదగినో తెలిపవలయును! కొంచెము ప్రాయశ్చిత్త లేఖన గాంధీగారి లేఖ బహుశః వ్రాసి. కానోల్లంపున ఉత్తరమునకు ఆవుట యుచితముగ లేదని లేఖ వ్రాసిన వారు తెలుపుచు హిమాంశువర్ణగ్రహారశాలందు జరి గిన దౌర్భ్యమును కార్యక్రమావళియందు జటట్టుకు దౌర్భయింపబడిక కార్యక్రమ విజయమునకు భంగము కలుగజేయుచూ యని వాద ప్రశ్నించె. (దేశభక్తుడు గాంధీగారికి వా)కిని లేఖయం దిను. అల సవయోగించెట) ఇందలకు గాంధీగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు హిమాంశువర్ణగ్రహారశాలందు జటకు దౌర్భ్యము కార్యక్రమార్థిపాంతములందలి కార్యక్రమ విజయమునకు తప్పక భంగము కలుగజేయు ననిరి. గౌరవప్రూరు వివాదము హెచ్చు క తెలిపె.నియు విజయమునకు వివరించె ననియు తెలిపి సంవేదముల నిచ్చిరి ఆంతమొందించు కొనుటకు తనద్దర కచ్చి చుట్టాడిపోయిని గాంధీగారు బాబువ్రాసినవాని కోరిక. ఆబాబు (వ్రాసినవా లాకమయిన రోగిగములై యుండుటకే వారి ఆరోగ్యమును గాంధీగారు కోరి. (అప్పుడు దేశభక్తులం అన్నభక్తి గ ఉండెను) నుండు నెనుక ఆశించిరి బాల్మిక గాంధీగారు అవసరయోద్యమ కార్యక్రమమునందు నూచించిన మాత్య ఏది యో గుచ్చ ము కా గల దు. చూడ (త్రివిధహిమ్నారమును రిద్దరేయే అంగీకరించెడివారని తలచున నిజరికము. బోర్డోలి నిర్ణయమును మిత్రులు అక్షేపించు గుండరి. గాంధీగారు ఆలేఖబాబుల నూచించిన మాత్య కానోల్లంపునకు పునకు సంబంధించిగాని త్రివిధహిమ్నారమునకు సంబంధించినది కాదని నిష్పందింపబడుక చెప్పవచ్చును. ఏమైన నేని గాంధీగారి లేఖను కారాగృహమున లేదు. వాడు మెన్ను విందిక పునము ఈ సందేహము అప్పటిని తొలగించి యుండెను. (జ్యోధూమి)

సహాయములేనివాడగుటచేత వెంటనే తైత్తాధీనమై పోవు చున్నది. వారలకు ప్రత్యేకసంఘము లేర్పరచి చేయూత యిచ్చి వారిస్థితి బాగుపడునట్లు చేయుట సహకారోద్యమాభిలాషుల విధియై యున్నదని మనమెల్లరము తెలిసికొనదగినవియై యున్నది. కెట్లుబడిదారులగు ధనమతులబాసముండి పేదరయి తులను పనిపాటవాండ్రు తప్పించుటకు యీ సహకారోద్య మముతప్ప మేరుగానరాదు. దానిని చేయుమడుంగులు వృద్ధిచుగు టకు సమపాయములను వెదకి మనమెల్లరము బాగరూకతతో పనిచేయవలసియున్నదని హెచ్చరిక దెలుపుచున్నాను. ఈయుద్యమము విషయమై చెప్పవలసినది చాలగలదు. అన్ని విషయము లున్నా యీ సహకారసభవారు చర్చించి తీర్మానించుటకు యిచ్చటికి చేరియున్నంధున మీకాలమును వృధజేయబూనలేదు

గాంధీ మహాత్మని విడుదలచేసినవారెవరు?

(యూనియన్ ప్రెస్-చికాగో)

కారాగృహమునుండి ఛిబ్రవరి నాలుగవ తేదీన గాంధీ మహాత్మ్యుడు విడుదల కాబడుట కెవరు కారకు లను విషయమై కొంతసందేహ మేర్పడుచున్నది. ముక్తనాల్గు గారు సోవియటు ప్రభుత్వమును అంగీకరించిన కథమున నే గాంధీగారిని కారాగృహమునుండి విడుదలచేసి కార్యక్రమభర్తృత్వమునకు గొప్పకీర్తిని సంపాదించిన ప్రథమమన కొందరు తలచిరి. గాంధీమహాత్మ్యుని విడుదలకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులని వెనుకవచ్చిన తంత్రవార్తలు విశదపడెను. మహాత్మ్యుని విడుదలకు ఎవరు బాధ్యులైనను కార్యక్రమమువారి కీర్తి చెందగలదని చెప్పవలసియున్నది. బాల్గోవ్ కిర్జన్ కంపెనీ ప్రభుత్వమువారి టిప్పెర్యును ఎన్నటికిని ఆమోదించియుండదు. ఆమోదింపక తప్పకుండానను ఇట్లుత్వరితముగ తమ సమ్మతిని తెలిపియుండరు. ఇంగ్లాండునందు కార్యకులు అధికారమునందున్నందున నేటికినము గాంధీగారు స్వతంత్రులైరి. కాలము మించిపోవుటకు పూర్వమే మహాత్మ్యుడు విడుదలయైనందులకు సంతోషించుచున్నాము. కొన్ని వారములనుండి భారతదేశమునుండి వచ్చుచున్న వార్తలు విషాదము కలుగజేయుచుండెను. కారాగృహజీవితమునల్ గాంధీమహాత్మ్యుని ఆరోగ్యము క్రమముగ తీరించుచుండెను. వారు 98 పానులే త్రాగుచుండిరి. వైద్యశాలయందు ఆపరేషను జరిగెను. తన భర్తృత్వి ఆపాయకరముగ నున్నట్లు గాంధీగారిని తేలిపింట్లు మరియొకవార్త ప్రకటించబడెను. ప్రస్తుతము ఆమహానాయకుడు విడుదల చేయబడెను. ఆరోగ్యముకొరకు సమర్థతరమున వారు నివసించుచున్నారని, చింతపడ నవసరములేదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్య వింకను నిలిచియుండదు.

ఇదియొక చిత్రము. ఈపనిచేయుట ఆసాధ్యమనియు అట్లుచేసిన ప్రపంచము తలక్రిందు అగుననియు, అధికారులు చెప్పుచుండురు. గాంధీమహాత్మ్యుడు కారాగృహమునుండి విడుదల చేయబడిరి. రాజకీయభేదిలు విడుదల చేయబడుచున్నారు. రష్యా ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి నారు. అయినను ప్రపంచము వెనుకటివలెనే యున్నది కా!

మరియొక కుభవార్త భారతదేశమునుండి వచ్చినది. కాంగ్రెసు సమావేశము ముగిసినదనియు, స్వరాజ్యసంపాదనమునకు దౌర్జన్యపాతముగ పనిచేయువలయు ననియు కాంగ్రెసునందు తీర్మానింపబడెను. సామ్రాజ్యమునుండి విడుదలచేయుట కాంగ్రెసువారు అంగీకరింపలేదు. కొందరు సామ్రాజ్యమునుండి నీలి బొకలయు నని కాంగ్రెసునందు వాదించిరి గాని అధిక సంఖ్యాకులు ఈ కలహము నిరాకరించిరి. కాంగ్రెసునందును సంతృప్తి ఐకమత్యము ఏర్పడినది. కాననసభ ప్రవేశవాదులకును బహిష్కరణవాదులకును రాజీ కుదిరినది. ఛిల్లియందు ఆమోదింపబడిన రాజీ కాకినాడనుండు కూడ ఆమోదింపబడెను. కాంగ్రెసుసమావేశముగాని అభ్యంతరముగాని లేక మీరు కాననసభల స్వాధీనపరచుకొను విషయమై యత్నించెదరు. కడచిన నాలుగు కాంగ్రెసు మహాసభలయందు ఆమోదింపబడిన ఆగహయోధ్యమ విధానమునకు సంబంధించిన తీర్మానములు ఈ సంతకముకూడ ఆమోదింపబడెను. ముఖ్యముగ గమనింపవలసినవిషయ మేమనగా అన్ని పక్షములవారు గాంధీ మహాత్మ్యుడు స్థాపించిన దౌర్జన్య రాహిత్య సిద్ధాంతమునందు విశ్వాసముచూపుచు, అసహాయోధ్యమ విధానమునే ఆధారముగైకొని తమ ప్రత్యేక కార్యక్రమములకు కొనసాగించుటకు సంకల్పించుకొనుచున్నారు. కాని ఈ విధేదము లన్నియు రాజీలన్నియు ప్రాతచరిత్ర యగును. గాంధీగారి నాయకత్వముక్రింద ఉద్యమము ఒకటే ప్రవాహముగ పారుచుండగలదు. కాననసభలకు సంపూర్ణముగ బహిష్కరించవలయు ననుట గాంధీగారిమతము. భారతీయుల దుర్బలమే ఈ ప్రభుత్వవిధానమునకు కారణమని వారి అభిప్రాయము. ఆరోగ్యము చక్కగ కుదురుటకై మహాత్మ్యుడు కొంతకాలము విశ్రాంతి వైకొనెదరు. పిమ్మట అదృష్టమగువార్తలనువిసగలము.

అల్లూరు కృష్ణవిలాస సభవారు
 నల్లూరు పురమండలమున
 29-4-24 తేదీ మంగళవారం రాత్రి
రామదాసు నాటకమును
 ప్రదర్శింతురు.
 శ్రీయత బల్లారి టి. రాఘవాచారి బి. ఏ. బి. ఎల్.
 గారు రామదాసుపాత్రను ధరింతురు.
 కె. వి. రమణారెడ్డి బి. ఏ., బి. ఎల్.,
 కార్తవర్ధి.

అభివృద్ధికాభామంత్రానికి విజ్ఞప్తి

మహారాజశ్రీ ది ఆనంద్ దివాన్ బహదూర్ టి. యశ్. శివజ్ఞానం పిల్లె బి. ఎ., యమ్. యల్. సి. అభివృద్ధికాభామంత్రాభిమానిగారికి, గుంటూరుజిల్లా నర్సరావుపేట తాలూకాబోర్డు వారు విషయపూర్వకముగ సమర్పించిన సన్మానపత్ర విజ్ఞాపనములు:—

తమకు స్వాగతము, సుస్వాగతము.
 సమస్త ప్రాణికోటిని కోపిల్లచేయు యామండువేసంగికి తాళబాలక మద్రాసు ప్రభుత్వోద్యోగీయు లెల్లరు ఉదక మండలమున ఆప్యాయముగ విహారితులండె తాము వేకిమికి మిక్కిలి నెలవగు మాప్రాంతములకు యీసమయమున అత్యంత మగు ప్రయాసనకొద్దీ విచ్చేయుట ప్రజాబాహుళ్యమువై తమకుగల ఆనురాగము వర్ణనాతీతమని తెలియుచున్నది. అట్టి ప్రజారంజకులగు తమకు స్వాగతము. ఇదియునుగాక పల్నాటి వీరులకు జన్మస్థానముగ మా పల్నాటిరాష్ట్రమునకు ముఖ్యమగు మా నర్సరావుపేట తాలూకాబోర్డు తమకిదే స్వాగత మిచ్చుచున్నది.

మా తాలూకాబోర్డు పూర్వము రివిన్యూ తాలూకాలగు నర్సరావుపేట, వినుకొండ పల్నాడుతాలూకా కలిసి యేర్పడియు ఆన 1920 సంవత్సరములో జరిగిన విభజనవలన ప్రస్తుతము నర్సరావుపేట వినుకొండ తాలూకాఅమాలము కలియున్నవి. పల్నాడు తాలూకాకు ప్రత్యేకము బోర్డు నిర్మాణము చేయబడినది. మాబోర్డుయొక్క ప్రస్తుతపుసంవత్సరపు ఆదాయము ఘమారు 60 వేలరూపాయలు. ఖర్చుకూడా అంతయే. ది 81-3-24 తేదీవరకు మా బోర్డుకు ఘమారు 9000 రూపాయలబుణము ఉండెను. గతసంవత్సరములో యీబోర్డుకుగల పరిస్థితులనుబట్టి విశేషవ్యయము చేయవలసినవచ్చుటచే అట్టిబుణమునని. అందువలననే యీసంవత్సరమునుండి రూపాయల అరకానుల పన్ను నున్న ప్రాథమిక విద్యావ్యాపకమునకై యెద్దుకేవలము సెన్ను నున్న వేకిమిసంపాదించినది. అందువలననే మద్రాసు ప్రభుత్వము వారిని యిటీవల జిల్లాబోర్డువారిద్వారా యిదివరలోవున్న మైనర్ బ్యాల్లెస్సును యెత్తివేయుటకుగాను యికముందునుండి పరిపాలన విధానము నిరాటంకముగా నడపుటకున్నా కోశస్థితి చక్కనిదశ యందుంచుటకున్నా కనీసము 10 వేల రూపాయలు కంట్రీబ్యూషను దయచేయుదని తెలుపుకొన్నాము. ఈవిషయమున తమరు కృషిచేసి సదరు కంట్రీబ్యూషను కూడా త్వరలో మంజూరు చేయింపజేయమ. మాబోర్డుకింద 98 పాతకాలు గలవు. ఇటీవలనే కొన్ని పాతకాలు నూతనముగా స్థాపింపబడినవి, యింకను కొన్ని గ్రామములలో నూతనముగా స్థాపింపబడనున్నవి. కామిన్ని బోర్డుపాతకాలు పనిచేయుచున్నను ప్రజలలో ప్రాథమిక విద్యావ్యాపకము/అనుకొనినంత తృప్తిరముగా జరుగుట లేదు. ప్రస్తుతములో విద్యావిధానము జనసామాన్యమునకు అంతగా రుచించుచున్నట్లు కనబడదు. అందువలన యీ ప్రాథమిక విద్యావిధానమును మిక్కిలిత్వరలో సంస్కరించు మార్గములు విద్యాకాభా మంత్రాగారితో కూడ సంప్రదించి సంస్కరణ ప్రజారీక ఆచరణలోనికి తీసికొని రాగోరెదము.

పల్నాడు రాష్ట్రములోజేరిన మాతాలూకాలగు నర్సరావుపేట వినుకొండ తాలూకాలు కేవలము మెట్టతాలూకాలు. ఇక్కడ పంటలు కేవలము వర్షాధారములు పకువులకు, మనుష్యులకు త్రాగుటకు తగినన్ని జలాశయములు లేవు. ఉన్నవాటిని బాగుచేయుటకు తాలూకాబోర్డుయొక్క కోశస్థితి చాలదు. ఇదివరకు మైనర్ బ్యాల్లెస్టిగ్రాంటు లని నీటిబిరు అభివృద్ధిచేయు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు కొంతదబ్బు యిచ్చుచుండెదవారు. అట్టికోక్తము యిటీవల ప్రభుత్వమువారు నియమానినారు. అందువలన మాతాలూకాలలోగల బావులను, చెరువులను, సరియైనస్థితిలో యుంచి ప్రజలకు నీటిబిరు కలుగచేయుట మిక్కిలి దుష్టముగా యున్నది. కాబట్టి తమప్రత్యేకపరిపాలనాకాభివృద్ధి యీవిషయము చెందకపోయినను యీవిషయముకూడ తగినంత కృషిసల్పి నీటిబిరు లేక కేవల వర్షాధారములగు యిట్టి ప్రజీకములకు సదరు గ్రాంటులను యిచ్చు ఏర్పాటు చేతు రని నమ్ముచున్నాము.

తమకు మద్రాసు గవర్నరు మెంటులోని నుర్తీవర్గములో యున్న కాలములో తాము చెన్నరాజ్యమునకు చేయనించిన మహాపరమార్థములలో మామల్లుడురాష్ట్రమునకు చెందిన యీక్రింద వుదహరించిన వ్యవసాయపు ప్రణాళికలను ఆచరణలోనికి తెచ్చి మాపల్నాడురాష్ట్రమునకు మహాపరమార్థములు చేయవలెదము. ఈప్రణాళికలవలన మాతాలూకాలలోని ప్రజలకు అత్యంతసహృద్యము వాటిల్లగలదు.

(1) జనబాహుళ్యమునకు ప్రభుత్వమునకు మిగుల లాభకారిగాయుండగల దైత్రప్రాజెట్టు విషయమును కొంతపనిజేసి ఏకారణముచేతనో ఆచరణ చేయబడినది. దానిని పునరుద్ధారణ చేయించి ప్రజలకు మహాపరమార్థములు చేయవలెదము. దీనివలన ముఖ్యముగా పల్నాడు, నర్సరావుపేట, సత్తెనపల్లి, గుంటూరు, ఒంగోలుతాలూకాలలోని ప్రజలకు మిక్కిలి లాభము కలుగగలదు.

(2) వినుకొండ తాలూకాలోని పెదకంచర్లయను గ్రామమునందు గొప్ప కటాకముకలదు. దానికిసమాపములోవున్న ఒక వాగులోనుండి నీరు సప్లయ చేయబడుచున్నది. అందువలననే ప్రతిసంవత్సరముతప్పక ప్రజలకు మిక్కిలి ఫలకారికానున్నది. కేవలము వర్షాధారముగాగల యితరచెరువులు యే మూడుసంవత్సరములకో మేముడు వర్షించినప్పుడే ఉపయోగపడుచున్నవి. ఈ తాలూకాలోనే క్కెల్ల కట్ట అనుపేరుగల చెరువుఉండి ప్రజలకు ఫలిమై పోయినది. దానికి నూతన జీవితము కల్పించిన యెడల్కోన్న గ్రామములకు అత్యంత సహాయము చేకూరును.

(3) ఆతాలూకాలోనే దొండపాడు అను గ్రామములో యింకొక పెద్దచెరువు ఉన్నది. పూర్వముగా సదరు చెరువునకు నీళ్లువచ్చుటకు తగినన్ని సహజములగు పొకర్యములున్నవి. వాటియొక్క అవకాశము తీసికొని చెరువులోనికి వచ్చు నీటిబిరునకు తగినసాధనములు ఏర్పాటుచేసివో ప్రభుత్వమువారికి ముందు కొంతకోక్తము వెచ్చింపవలసివచ్చినను క్రమముగా అపరిమితమగు ఆదాయముచేకూరగలదు. ప్రజలకు అఖండమగు సాహాయము కలుగగలదు. దానిక్రింద అవిచ్ఛిన్నమగు వ్యవసాయమునకు వనరులగులగ గలదు. పశువులకు అశేములగు మహాపరమార్థములు కలుగగలవు. కాబట్టి యీయింకొక ప్రాజెక్టును అమలులోనికి తీసికొనిరా బ్రార్థన.

మన దేశముయొక్క రాజకీయభావిదశ ప్రస్తుతము మన చే నడుపబడుచున్న యూనియను బోర్డులయొక్కయు విలేజి పంచాయితీల యొక్కయు తాలూకాబోర్డులయొక్కయు మునిసి పాలిటీల యొక్కయు జిల్లాబోర్డుల యొక్కయు కాననసభల యొక్కయు పరిపాలనాఫలములపై ఆధారపడియున్నది. ఇవియెంత జయప్రదముగా మనచే నడిపింపబడనో అంతత్వరలో మనరాజకీయభాగ్యము పండగలదు. కాని వీటిని జయప్రదముగా నడిపించుటకు అసభముతోపాటు విద్యాసంబంధమగు యోగ్యతగూడా కలిగియుండటం అవశ్యకము. విద్యావంతునిచే నడిపింపబడినప్పుడే యివి జయప్రదముగా నడిపింపబడగలవు. కాని దురదృష్టవశమున వీటిని పరిపాలనచేయు వ్యక్తి సదరు ఆప్టలలో విద్యాసంబంధమగు యోగ్యత నిర్ణయించియుండని హేతువుకేత యిదివరకే గొప్పమున్న మనచెన్నరాజ్యమునకు వాటిల్లినది. కాని ఇట్టిపరిపాలనా విధానములను నడపించు ప్రవత్తికి కొంతవిద్యా సంబంధమగు యోగ్యత కలిగియుండవలయునని నిబంధనను సవరణరూపముగా ఆచరణలోనికి తెచ్చి దేశమునకు ముఖ్యముగా చెన్నరాజ్య వాస్తవ్యులకు మహాపరమార్థములు చేయ మా ఆశయుము.

అమాత్యపట్టభద్రులై ముఖ్యముగా పరపతిసంఘములతరపున తాము చేయుచున్నకృషి మిక్కిలి అఖండము. జనసామాన్యము పరపతిసంఘములయొక్క లాభములు యిటీవల తెలిసికొనినది. అందువలననే పూర్వముకంటే పరపతిసంఘములు ఊరూరవెలసినవి. ఇంకను వేనవేలగా అశేక సహకార సంఘములను, చెన్నరాజ్యపరిపాలనాపరచేయుదురుగాక అని వేడుచున్నాము. ఈసందర్భమున యింకొకమనవి చేయుచున్నాము. ఈసంపత్తి సంఘముల ఉత్పత్తివ్యాపకము మొదలగు విషయములను ఉద్వేగింపు విద్యను అన్నిఉన్నతపాఠశాలలలో వ్యాపింపచేయు సాధనోపాయము లోలోదించురు గాక!

ఈ పయ్యవిరించిన మహాపరమార్థములు దేశీయులకు జేయుటకు తమకు ఆయురారోగ్య విశ్వర్యములు ఆ సచ్చేత్యురదనుగ్రహించుగాత.

తాలూకాబోర్డు అఫీసు } చిత్రలచెర్వు కోశత్వరరావు.
 నర్సరావుపేట } తాలూకాబోర్డువారి ప్రధానప్రతినిధి.
 20-4-24

మందరి తెలము
 డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0 8-0 వి. పి. 0-13-0
 ఒక డబ్బీతెలము విడుదల రావిన ముఖ్యమన ఏర్పడు మొటియలు మచ్చలుమాను. ముఖ్యము శాంతిబారి, సున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నానాకు లేరును.
 ఈతెలము మంచిసువాసన గలిగి మిగడవలె నుండును.

రక్తాక్షి నందరం చైత్రమాస బృశ, శనివారము

యక్షాగమము

(వేంకటేశ్వరములు)
(ఆవధానులు)

మ. మును దేవేంద్రుడు కాపమియగ గృహ
ముక్త బాసి రామాదికిం
జని మానములు గొన్ని పుచ్చి, జలద
స్వామిసమర్పించి యా
తనిచే మాతృము భార్య కంపినగుణో
దారుండు యత్తుండె; హా
యన మెట్టెట్టలా పుచ్చి పచ్చె నతి క
త్యానందసంధాయి యై.

మ. పతి శైలాగ్రగుండు గాన తమతా
పజ్జాలతస్తాంగి యై
యతికన్యమృగం బ్రాణము ల్ని టిపి ప్రా
ణాధీశు నామూర్తుర
ప్రళీతిం దారకనామ మంచు జపియిం
పక్ష యక్షకాంతానుసం
స్థితి కాధారద మయ్యె నాచిదపు సం
దేశము సందేశమై.

సీ. తుదకు వత్సర మెట్టో తుదకుట్టగఁ జేసి
వచ్చుప్రాణప్రియు వార్త విజయ
ప్రాణావస్థయో వనితి యేనుగు నెక్కి
సంతసంతోషము నాత్మ గొనియె
తేనిత్రువ గొంత దాన నైకొని కాంత
తలవాకి ట్లుగా నిలిచి నిలిచి
యతిమారమునఁ గాంతు నవలోకిన మొనర్చి
యానందబాష్పపూర్ణాక్షి యగుచు

గీ. హంగమనంబుతోడ మృగాధిపాధ
మధ్య, మను మందు పువెత్తు మనముతోడ
బడలియుండినదేహమ్ము నడువలేమి
చింతఁ బెంచి యెట్టొ సీయఁ జేరె నల.

సీ. తరుణి ప్రాణేశుపాదముల కానందబా
స్వాంబుధార నభిషేకం బొనర్చె
నభిషేక మొనరించి యంభియుగ్మముపైన
మృదుపాణిపల్లవద్వితయ మునిచె
మృదుపాణిపల్లవద్వితయమ్ముచే వక్ర
జలజాతి ముంచి యర్చన మొనర్చె
అర్చించి టికునామామ్రుఘంబులక
విందో నటించు నైవేద్య మిడియె

గీ. భక్తిశృంగారభావముల్ పాదుకొనఁగ
నాత్యుద్దయాబద్ధంగమా ప్రాణనాగు
చరణయగతైవ మన్మథార్చనలు నలిచె
సుదతి నిజమనోవాక్పాముకుది గలిగి.

సీ. 'అతనుత్పన్నాపిడితాత్ముండ వాదం'చు
నధరామృతింబు దాహం బొసంగె
'బడలియుండఁగ నోపు నొడ లు'మఁ దన యంక
పర్యంక తలమందు పండఁజేసె
'నాయాసమందేజే' యని కైట నడలించి
చెంగు చేకొని నీట నేద దీర్చె
'శ్రమపెట్టె నే నిన్ను మునుతరం దలని నా
దృగ్బాములనె శీఘ్రంతు' ననియె.

గీ. 'తనదుర్గర్భకతోనాదములచేత
విసువు వుట్టించెనే నీకు పిక' మటుంచు
టిలమై విణతో శ్రుతి మేళించి
మోహనాలాపన మొనర్చె పూవుఁ బోడి.

లత

[కోటగిరి వీరబసవయ్యగారు]

గీ. నకలజీవులకును ప్రేమజనిత మైన
కాల మానస్తమై రాజకళలు గల్గి
ఆనలినార లనోన్యహావ
భావముల గల్గి సంతోషపడుట మేలు.

గీ. ప్రకృతియెల్ల వియోగభారము వహింప
నందె లీనమ యయ్యె నాయాత్మనాడ
దస్యహాధిరా ప్తి మోహము ద్రోసినావు
గాన గల్గెను 'సాప్తధీనమైతి.'

గీ. తరణరక్తిమ నిడకల తాల్మలమగుదు
నందుకామరదశల వెన్నెలల నీను
శశి నుదాసించు ప్రతిమతునిశలయందు
కృపణుడగు కాలచలన కేది నీతి.

గీ. లలితకుసుమరలతల కెల్లను నిసర్గ
కోభ గలుగ ప్రసూరుచుల్ వసంతు
డిడగ గ్రీష్మధురక్తి మాయంప జేయు
సమయమును గాంచు సృష్టిమర్మములసరణి.

గీ. నాయనగుచెలికాడ ప్రణయము గల్గి
భావవరిచయరాగనంబంధములను
దెలియ కుసుమితల విడచినాడు
ఇట్టివేళ ప్రణవమె యదృష్టపాక్షి.

వేణుగానస్తోత్ర

[డొట్టుకూరు సత్యనారాయణరావుగారు]

చ. విలసింతరద్రాకాంతోనవవేదికలందు విశ్రమించి యు
జజ్వలతరళోణవలననమంబగు మోవిని హాసచంద్రికల్
దలపడి తక్కులాత్త వినితంబుగ బ్రోవినీలపింఛముక
చలనమొనర్చు నంజుల రవప్రదగాన మొనర్చినావ హా!
సలలితరీతి నెంతు నది స్వాంతమునక యదునందనందనా.

మ. వనంకినినదావిలోలతను గోపకేణులక గోవులక
పరచింతావిముఖత్యభావము దల్కినక వేణుగోపాలసం
స్మరణామగ్నత ధన్యతం గనియె విశ్వంబు దనక విందునో
సరసిజేతుణ నీమగాన స మాస్వాదింప లేనైతిగా.

మ. అమోఘంబు గలశత్రుముల్ అనుపమ ధ్యానైకసంబోధనా
కరహస్తాబ్జకృతాంజుల్, నతమనఃకంజాతముల్ దేహవి
స్మరణప్రాంచదనాన కాంతివిసంబుల్; తానమాడంగను
స్థిరమై వారితరంగమాళికల నుద్దిపింపగా వేణువుక
బరమోల్లాసముతోడ నుదితివి గోపాలాంగనల్ మెచ్చుక.

సీ. 'ఇప్పు డెక్కడి కేగ ది' వంచు బాహున
ల్లిబంధముల నాధు లీలఁ గట్టె
జలనైన దీని దొంగిలకుడ'దని నాధు
మోముపై ముద్దిడి ముద్రవైచె
'నిమిసమయన నీకు నిదుర లేదామె గా
దాయ గాడే పుష్పధన్వి' యనియె
గడవిపోయన దేమొ గడచిపోయిన దింక
మరచి పొందని బ్రతిమాలుకొనియె

గీ. విప్రయోగంబు ముందు ప్రాప్తింపకుండ
నిర్దురము గూడి యొకటిగా నెనక మెనగ
నిష్టదైవతంబులను బ్రార్థింతు మనుష్యు
నాధు నొప్పించె యక్షకాంతామతల్లి.

మానసికతత్త్వము - మానసికశక్తి

మనశ్శక్తివినిమయవిధానము

మనశ్శక్తియంతయు స్వభావత్రయమునకును దక్షిణితి
సంపుటికరణములకును సమభాగములఁ బంచియందును. కాని ప్ర
త్యేకవ్యక్తులస్థితిగతుల ననుసరించియు, దేశకాలపాత్రముల నను
సరి చియు నీశక్తిని నొకకవయమునుండి వరయొకవివయము
నకు మార్చుకొనుటకును గొన్ని విషయములయందు విశేషప్రచా
రమును గలిగించి కొన్ని విషయముల సంబంధితరూపముల ననుకూ
లములకు. ఇట్టిమా శ్చేద్యమునఁగలుగనో యిదమిత్థి వని
ని ధారణ సేయుట కవకాశము లేదు. భజించు
పదార్థములవలనఁ గలుగు దేహదార్ధ్యమునే యవయవంబుల యభి
వృద్ధిచేసినట్లువినియోగించుకొననకాశముకలదోయ్యట్లే యీమన
శ్శక్తినిగూడ నేసంపుటికరణప్రాబల్యముకొనకైన వాడుకొనవ
చ్చును. ఏయవిషయములకు విలయకరీరపుష్టి వానికెఁగలుగుదుఁ
దదుపరి మిక్కిలి యవగరమగు ప్రత్యేకావయవగమగదార్ధ్యము,
ఎట్లు పనిచేయునో యట్లే యన్ని సంపుటికరణములకార్యముల
నిర్వహించుకొనుచునే ప్రత్యేక సంపుటికరణమునైన ఒలపరచుట
కుఁగూడ'మనశ్శక్తి వినియోగించును అదిగాక నయన్వేదియము
వినియోగించబడనప్పుడు దాని కేర్పడినశక్తి శ్రవణేంద్రియము
నకొ మఱయేంద్రియమునకో యధికసామర్థ్యమును గలిగించు
టకు వినియోగపడును. గ్రుడ్డివాఁడు నూత్నముగ వినిగలరు.
చెవిటివాఁడు నూత్నముగా హలంబు నుండును. కోఱవడిన యింద్రి
యమునకు వినియోగపడఁజేసినశక్తి వ్యర్థముగా కయితరేంద్రియ
ముల విశేషప్రచారమునకై పనికివచ్చుటను శారీరకముగ మన
మందట మెఱఁగినవిషయమే. అట్లే మనశ్శక్తిగూడ నొకస్వ
భావప్రచారమును దగ్గిఁజేప్పుడు దానికొక కేర్పడినశక్తి కలిగి
తిరస్కృత వాఙ్మృద్ధి కై వినియోగపడుచుండును.

నదీప్రవాహమున కడ్డకట్టి కుల్లలవెంటను, బిల్లకాలవల
వెంటను నీరు నడిపించునట్లే మనశ్శక్తి స్వభావములనుగుల్లల
వెంటను సంపుటికరణములను టిల్లకాలవలవెంటను నడిపింపఁ
బడుచుండును. ఒకకాలవ కడ్డకట్టి దానివెంటఁ బ్రవహింపఁ
గలనీటిని మఱియొకకాలవకు మరలించవచ్చును. అడ్డకట్టలు
లేనియడల నన్నిటియందును దత్తిరుచితశక్తి ప్రవహించు
చుండును.

ఈమనోబలమును ద్రివిధముల గమనింపవచ్చును. స్వభావ
త్రయ తత్త్విజ్ఞానత సంపుటికరణముల ప్రత్యేకోపయోగార్థ మొక
భాగము వేఱుగ నుంచఁబడును. రెండవ భాగము వీని
యన్నిటియందును భాగింపఁబడి యుండియు వలయురీతి నొక
దానినుండి మఱియొకదానికి మార్పుకొనఁదగినరీతిలో నుండును.
మూడవభాగ మవసరమగుచోటికెల్ల గొనిపోయి వినియోగించుట
కనువగురీతి నేర్పడియుండును. నాగరకపరిస్థితులవలన సహజ
స్వభావ సంపుటికరణముల కంతరాయములు కలిగినప్పుడు మన
శ్శక్తి వినియోగపడక ఘనీభవించి తటములద్రుంచి నూత్నిమార్గ
ముల నవలంబించి ప్రవహించును. శిష్టజీవులగు మానవులకును
జంతువులకునుగూడ జీవయాత్ర గడపుటలో నీమనోబలము తత్త్
దుచితధర్మనిర్వహణమునందె వినియోగపడును. అట్టి పరిస్థితులు
గల సుఖములలో వ్యక్తుల సమస్తబలమును దత్తిరుచిత కావ్యా
చరణమున వినియోగించిననే కాని ప్రత్యేకవ్యక్తులును వారతో
గూడిన సంఘములునుగూడ నభివృద్ధిపొంద సేపు. అట్టితరుణము
లలో మనోబలము మిగిలియుండుట కాంతయు ననుకూల ముండ
దు. అట్లునుటచే సత్వసూన్యమగునని తలంపఁ జనదు. స్వభావ
త్రయములకును బూర్వోదాహృతరీతిని బుచ్చిపెట్టఁబడి యుండు
ను గాని యేప్రత్యేకస్వభావముకొనకైన విశేషశక్తి నాకర్షింప

నలినకన్యకా, ఇతర భావనలనుండి బలవంతముగ తక్కిన వర్ణ వింశతిలకు యుండదు. ఇయ్యది పురాతనపద్ధతియే యున్నది. రానురాను నాగరికత పెచ్చుపెరిగినకొలది వేళకాలావస్థలు మూటి విశేషసౌకర్యము లేర్పడి పూర్వమువలె నెక్కు దుగం గప్పి పడ నవనరము లేకయే కార్యముల నెఱవేర్చుకొనచు నుభయవనము గావించుట కనువగు సౌకర్యము లేర్పడుచుండుటచే మూర్ఖకాలమునందువలెగల మనశ్చక్రినంతయు వ్యయపరుప నగుము లేకయే పనులు నెఱవేరుచున్నవి. అందుచే మనశ్చక్రి యెక్కు దుగం నిచ్చియుండుట కనుకాశము కలిగినది. శరీర శక్తివిషయము నెట్లో మనశ్చక్రి విషయమునగూడ నట్లే. పూర్వము ధాన్యమును బియ్యముగాఁజేసికొనుట కంతయోశ్రమపడి శోశశోకశోభో దంప లుగిరిచుచ్చడిది. ఈ కాలమున యంత్రసౌకర్యముచే నెన్ని పుట్టాధాన్య మయినను తుణకాలమున స్వచ్ఛవగు బియ్యముగఁ జేయఁబడు చున్నది. ఈమార్పుచేరేరంబుమెంతయో కూడఁబెట్టఁబడుచున్నది గదా! ఈసామ్యమునె మనోబలవిషయమునగూడ ప్రవర్తించు జేసి యూహించుకొనఁడు. ఈరీతిని గూడఁబెట్టఁబడుచున్న మనోబలము వ్యర్థముగనిలిచియుండ నలదు. దానివినియమునకుఁ దగినవార్తముల మనము చూపుచుండవలయును. బాల్యదశయందు స్వభావప్రకారముగలవ్యముగ నుండఁగావున నాటిపాటలయందు దీక్షకవ్యాపారముకలగి నుండఁచెదరు. స్త్రీయశాస్రముల కనవ సరమగు మనోబలవిషయములకై వివరముగ పడుచుండును. నియన్యులెరిగినకొలది వారవారి కనుగు ప్రత్యేకకార్యముల యందు వారవారివశ్యకత ప్రసరింపనిచేయుచుండును ప్రాచీన కాలమునకు బురుషులమనోబలము సంభోధరణ కగు యధ్యక్షములు మున్నగు ఘన కార్యములయందుఁ బ్రబలమండెను. అట్టియవన రములు లేనప్పుడు వారిమనోబలము చిత్రలేఖనము, గానము, శరీరాలంకారము, యజ్ఞయాగాదికతునిర్వహణము మున్నగు విషయములయందు వినియోగింపఁబడుచుండెను. ఇట్టివిశేషవ్యా యామములలో ననేకము లుత్పత్తిస్వభావజన్యములని నెట్లు వక్కాణించెదరు. అట్టిప్రసిద్ధవిషయములు గాక తిదితరములగునవి నవీనవిషయములందుగల ప్రచారమునుబట్టియైన నొకస్వభావ మున కన్నిదియన్న మనశ్చక్రిని పటియొక స్వభావముకొఱకు వినియోగింపవచ్చునని యూహింపవచ్చును. ఉత్పత్తిస్వభావము నందు విశేషశక్తి యుండియుండుటచేతను, ఆస్వభావప్రకారము సంఘనియములనుబట్టి సంబుధిప్రచారము మాత్రమే కలిగి యుండుటచేతను, దానిశక్తియే గానాలంకారాదికములయందుఁ బ్రసరించుచుండును. ఏయన నాట్యాదికములత్పత్తిస్వభావాంగ ములు. చిత్రలేఖనము, శిల్పము, కావ్యనాటక లంకారగ్రంథ సర్వాదులు, నాట్యము, మున్నగునన్నియు నిట్టివివిషయములు. గుణగ్రహణరూపముగ నుపప్రపంచమున జేయు ప్ర చారమునందు గూడ నీవశ్యక్తిని వినియోగింపవచ్చును. వేదాం తవిద్యాలలోక నమమున్నగున పితృగణఁజేయును. కీనికై వినియో గించు మనశ్చక్రిక శాంతిముగం గియోగింపకలగనలదు. కాని మేధావంతు లెవరుల కను మనశ్చక్రి నిట్టి తత్త్వచారణయందు వినియోగించి కాశ్రమములపరంపరల నిర్మించియుండెరి. ఈవిషయ ములు కేవల ము హాప్రపంచమునఁజూడవమాడుచుండును. పూర్వ మహర్షివర్గము తమగన్నిపాతీవాతానరణమునం దింద్రియగంచ రములగు బుధవద్యసంపన్నముచే గ్రహణోత్సాహశక్తుల నంది వాగ్ధిత్వముల నుపప్రపంచమున విమర్శింపవలెదగిరి. హేతువాదవిధాన మిట్టితరుణములయందే పొడవైనది యనఁ జెల్లును. ఉన్నతజంతుజాలమునందీ హేతువాదము క్రియారూప విషయములయందు గలిగియున్నట్లు కాన్పించును. గృహజంతు వులారాపాది పదార్థముల సంబంధోపునవృద్ధి దెవ్వరనిగొట్టెదరో యని పరికించి జాగ్రూకతతో మెలఁగఁగలవు. ఈశక్తియే మాన వులయందు గలవిమర్శనీక హేతువాదముగఁ బరిణమించినది. ఇదియే కార్యకారణసమన్వయవిధానమునకుఁ బ్రాథమికావస్థ. దీనిగుణమే కాశ్రమజన్యముగ నిర్ధరింపఁబడినది.

నవీనకాలమున పైనిజేప్పినట్లు నాగరికతచే గారరచన కకకాశము తగ్గి తన స్థలమున మనశ్చక్రిని మిక్కిటముగ విగిలి యుండుట తటస్థించెను. అట్టిస్థలమున్ను తక్కిన కార్యరూపముగు నృత్యగీతాలంకార దారులయందును నూహనిర్మాణమునందును విని యోగించుటయే కాక యింక ననేకకార్యములయందు దీకాలమున వినియోగించుటండెరి. ప్రజాసేవ, పురపంచవివ్యాయములు, వ్యక్తియోగినిదములు, ఆత్మారోహణము మున్నగున వినియోగి దీనికైఁదలఁజేఁగలవు.

ఉత్పత్తిస్వభావమునందు మిగిలియుండి తక్కిన విశేషము గఁగలేకొఱకును, మతిముకొఱకును వినియోగింపవచ్చును. కాని మనోబలము నిట్టికస్వభావమునండి మతియొక దానికై త్రిప్పి వినియోగించుట కనుకాశముకలదుగదా! యని మిక్కిటముగ నట్లు గావించఁజనదు. ఏయొక్కస్వభావధర్మమయినను నెనుకఁ బట్టిసంతక దానిబలము నాకర్షింపఁజనదు. అట్లుకావించిన సహజభోరణిమాటి లోకప్రవర్తనయందుఁ గొఱవడఁగలదు. తుదకు వెట్టిలోనికిది లోకగర్భ్యత నందగలదు.

కౌటలీయఅర్థశాస్త్రము

[భారతీయులప్రాచీనగర్భ్యతన ప్రదర్శింపగల యుత్తమోత్తమములగు ఆర్యగ్రంథములందు కౌటలీయఅర్థశాస్త్రము ఒక్కటి. దీనిని తొలదొల్ల కనిపెట్టి ప్రచురించినగౌరవము శ్రీయు తులగు శ్యామశాస్త్రి గారికి (మైనూరు ప్రభుత్వమువారి గ్రంథాలయాధ్యక్షులును, పండితులును) దక్కినది. కాని వారియత్నము ప్రాథమిక వగతుచేతను గహయ సంపద ఆత్మల్పమగ టచేతను కా జోలును ముదితగ్రంథము నెక్కులోపములకు గురియైనదని అనేకులు విజ్ఞులు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇట్టి విజ్ఞుల యభిప్రాయమునుండి ఒక్కదానిని మాత్ర మిచ్చుట పాఠకులకు తత్త్వ విమర్శనమొనర్చుటకు తోడ్పడునను నుద్దేశముతో ఈవ్యాసమును అనువదించుచున్నాను. కాన చిత్రగింప వేడెదను. ఈ వ్యాసము మహామహాపాధ్యాయ, త-గణపతిశాస్త్రి గారి అర్థశాస్త్ర వ్యాఖ్యానముయొక్క ఉపాధ్యాయునకు అనువాదము. అనువాదకుడు-శంకరాన్నిల చదివారాయణశాస్త్రి గారు.]

అర్థశాస్త్రమును సుశోధించినవనిన అవశ్యకము. అర్థశాస్త్రము అను నీగ్రంథము కేటితో వ్రాయఁబడిన యొక వ్రాతప్రతిని ఆధారముగా గొని శ్రీయుతులగు శ్యామ శాస్త్రి గారి సంశోధకత్వమున మైనూరుప్రభుత్వమువారి గ్రంథ మాలికయందు 1909 వ సంవత్సరమున తొలదొల్లత ప్రకటింపబ డినది. ఇయ్యది అపూర్వముగనట్టి గ్రంథత్వము, — అనునాథి చే రట్టింపబడిన అకథానచిత్రముతో కను వెంటనే పరిశీలింప గనే అనేకములు అపపాతములు ఉపలభ్యమైనవి. కేవలము అపపాతములు మాత్రమేగాక ముద్రణమునందు పూర్వవాక్య ములలో కూర్చుడినపదము ఉత్తరవాక్యములలో కూర్చుటయు ను, ఉత్తరవాక్యములలో కూర్చుడినపదము పూర్వవాక్యము లలో కూర్చుటయును మొదలగునట్టి లోపములు అనేకముగ కన్పించినవి. లలితలలితములగు పదరచనములతో ను వాక్యరచన ములతో ను రుచిరమగు నట్టి ఈ శాస్త్ర గ్రంథము ప్రమేయమహత్త్వమును బట్టి ఒక్కొక్కప్పుడు సుమధులగు పండితులకు నైతము దురభివృద్ధిగునట్టి అర్థము గలదియై యుండును. అనగా ఎంతటి పండితులైనను ఒక్కొక్కప్పుడు పొందలిగ్రంథభాగములు కొఱకుడుపడ సంతటి కిష్టములుగా నుండుననిభావము. ఇట్టిస్థితిలో అర్థమునాట అట్లుండనిచ్చి అనలుగ్రంథమే అపపాతములతో నిండియున్నచో ఇక చెప్పెడిదేమున్నది? — “అర్థశాస్త్రముయొక్క ప్రతులను భిన్నభిన్నమాతృకలను అనేకముగ సంపాదించి మూలమును ఒక్కగా శోధించి ముద్రింపవలయును. లేనియెడల ఇట్టియుత్త మోత్తమగ్రంథముయొక్క స్వస్వరూపము జాగ్రత్తతో లోకు లకు ఎఱుకపడజాలదు.” అని.

కొత్తవ్రాత ప్రతుల సంపాదించుట అదిమొదలుకొని కొత్తవ్రాతప్రతులను ప్రుత్తిపూ ర్వముగా అన్వేషించుటలో — ఈరాజధానియందు అనగా తిరువాన్కూరు సంస్థానమునకు సంబంధించియున్న రాజ్యము నందు) కేరళ తీరపార్శ్వ అం గలమునందున్న యశ్వద్రవక మువారి గ్రంథాలయమునండి విక్రీలి ప్రాచీనములై పట్టుకొ న్నంతనే చికిరికిరిగి ధిలములై అమాల్బములై యున్నగ్రంథ ములరాశినుండి రెండుపుస్తకములు-కౌటలీ యర్థశాస్త్రముయొ క్క సమగ్రవ్రాతప్రతులు — కేరళదేశము లిహితో తాళపత్రము లందు- వ్రాయబడినప్రతులు-నాకు చేకుటినవి.

అందులో ఒకప్రతి అనేకపుస్తకములు జీర్ణములై విగిరిపోవుచు వ్రాతనుబట్టి మూడునాలుగువందల యెడ్లక్రింద వ్రాయ బడినదని తోచినది. దీనికి “క” పుస్తకము అనిపేరు పెట్టితిని. ఇది రెండవదాదాపునారెడ్లక్రితము వ్రాయబడిన గ్రంథముకాని ందుపుస్తకములు-అనగా ఆకులు చాల దృఢముగా నెయున్నవి. దీనికి “ఖ” అను గుర్తుంచెతిని. ఇది గాక చెన్నపురియందలిదొరతన మువారి ప్రాచ్యతేజిత పుస్తకభాండాగారమునండి మఱరెండు శాఖీలుకూడ లభించినవి అందొకటి-ఈమారాజధానిలో కేరళ ఉత్పలిపాలెనుకు సంబంధించినది. ఇయ్యది కేరళీయలిటిలో వ్రాయ బడిన మూలగ్రంథమునకు ప్రతివ్రాయబడినది. కాని సమగ్రముగ నున్నది. చాలవఱకు పరిశుద్ధమగు ప్రతయే. ఇకను రెండవది ఆంధ్రలిటితో వ్రాయబడిన గ్రంథమునుండి. ప్రాయశః తప్పకుండు పులుగాగలప్రతనుండి- ఎత్తి వ్రాయబడినట్టిది. ఇందుకంజశో ధసాధికరణములో కేరళ పండితకరణమునుండిమాత్రమే వ్రాయబడియున్నది. ఈరెండుప్రతులకు “గ” అని “ఘ” అని క్రమము గా గుర్తుల నుంచెతిని. ఈనాల్గు ప్రతులుమాత్రమే గాక మఱొకటి అయినదికూడ కొచ్చిప్రభుత్వమువారి గ్రంథాలయమున

నుండగా చూచెతిని. కాని అది నేను సంపాదించిన ప్రతులలో “క” గుర్తుంచినప్రతిక పోలినదియును. లిపిచేత నేమి అక్కతచేతనే మి గ్రంథముయొక్క ఒడిమాణముచేత నేమి నమానమైనదియును, ఒక్క రెండే నే వ్రాయబడినదియును, ప్రతిపుస్తకమునందును అనేకముగ గ్రంథభాగములు లోపించియుండునదియును, మట్టుకొ నుటకైనను తాళజాలనంతి ధిలమైనదియును, అయి యుండుట చేత ఇం దుపయోగింపక ఉపేక్షింపబడినది.

వ్యాఖ్యానముకూడ చెర్చివలసిన యావశ్యకత

వైదికగొన్న వ్రాతప్రతుల లభింకొంది కౌటలీయ అర్థశాస్త్రమును సంశోధించుచుండగా నేనొక వార్తనువినిటిం మైనూరు ప్రభుత్వమువారి గ్రంథములయందు ప్రకటింపబడినట్టి గ్రంథమునకే- అనగా శ్యామశాస్త్రి ప్రకటించిన యర్థశాస్త్ర ప్రతికే- తిత్సంశోధకులు ఆంగ్లేయభాషయందొక యనువాదము నుకూడ వ్రాసి ప్రకటించిరి అని. వెనువెంటనే నేను ఆయాంగ్ల భాషానువాదమును నాయత్నమునకు ఏమాత్రమైనను తోడ్పడు నెమో యన్నయాశతో తెప్పించెతిని. కాని ఆయాంగ్ల భాషాను వాదిగ్రంథముయొక్క ఉపాధ్యాయునందు స్వయముగ నే అనువాదములు చెప్పియున్నారు. “ఇది మూలమునకు సరియైనట్టి అనువాదము కాదు” అని. ఇంతయేగాక గ్రంథమునందుకూడ అనేకములు మూలభాగములు సంఘాతములతో కూర్చ బడినవి నున్నవి. సందేహాపన్నములగాఁ జేటుమార్పులు మఱియును ఇవి మాత్రమేగాక సందేహాపన్నములు నెయిని స్థలములలో కూడ అనేకవిషయములు అనవ్యక్తికాశతార్థము లుగా నున్నట్లులు కనబడినవి. అందు ఒక్కదానిని ఉదాహరణమునకై ఇచ్చిట ప్రదిచ్చుచున్నాను.

కౌటలీయ అర్థశాస్త్రమునందు ప్రథమాధికరణములో విడవయధ్యాయముయొక్క చివరి ఈక్రిందివాక్యము ఉన్నది. మర్యాదాం స్థాపయే దాచార్యా నమాత్యాన్ వా యవిష మపాయ స్థానభ్యో వారయేయః, భాయానాళి కా ప్రతోదేనవాః హస ప్రమాద్యంత మభితుదేయః — అని

య్యది ఆచార్యామాత్యమర్యాదీకరణమునకు సంబంధించినది. దీనికి ననుక రాజ్ఞ వృత్తిమును నిరూపించుచు కొన్ని రీ తులను తొలదొల్లత వివరించి యుటకర్తవ్యత ఆరీతు లన్నిటి లోను సకలవృత్తి మగురీతిని వివరించుటకై ఈవాక్యమును ఆంధ్రించినాడు — ఉత్పత్తిప్రసక్తుడగు తనను అనివారీతుల య్యను ఎవ్వారు వారీతులొ అట్టి ఆచార్యులను అమాత్యులను తనకు మర్యాదజూపింతుమర్యాదనుగా-అనగా అనుల్లంఘనస్తానము గా ఏర్పఱుచుకొనవలయును” అని నూత్రముయొక్క భావము. అనగా అట్టివారిని తనకు నియామకులనుగా ఏర్పఱుచుకొనవలయు నని తాత్పర్యము. ఈవాక్యమునందు ఇంతటి ఆరవిశేషమును ఇముడ్చి-“రాజా తాను సర్వప్రాణులను నియమించి వాడయ్యు ను తననుకూడ నియమించుటకై కొందఱు బుద్ధిమంతులనుతప్పక అధికార మిచ్చియించవలయునని సంజ్ఞనైకాంత పీ తిమునుపర మోదారమును ఆయుయండునట్లులుగా” స్వాభిప్రాయమును ఆ చార్యులు వెల్లడించుచున్నారు. అంతటి సూక్ష్మోక్తిప్రమగు అర్థ మును ఆంగ్లభాషానువాదకులు స్వీకరింపకుండుటయే గాక క్రొత్తయర్థము నొకదానిని బయటపెట్టివారు. వారుచెప్పినది. “ఆచార్యులను గాని అమాత్యులను గాని పూజింపవలసినది”. అని కాని వీరు చెప్పినట్టి ఈయర్థము ఏపదముద్వారా విప్పితిని ఆశ్ర యించుటచేత నేదించినదో మూఁకలుకపడరాకున్నది. మూలనూ త్రిమనందు పెర్కొనబడినట్లు మర్యాదాశబ్దమునకు సాధారణ ముగా కర్తావకము ద్రవిడము ఆంధ్రము ఇత్యాది భాషలలో- ఇవ్వడు వాడుకలో నున్నట్టి- బహుమానము (పూజితక స్త్రా ర్యము) అను అర్థప్రసిద్ధినిమాత్రము ఆంధ్రముగాగాని సంస్కృ త వాక్యమునందు దున్నట్టి మర్యాదాశబ్దమునకుగాదా-బహు మ శము - అన ఆరమునె చెప్పవలసియున్నయెడల అన్నన్నా! అనువాదమునుమాత్ర మాధారముగా గొని పుష్పితిని ఆర్పింపదల చినట్టి సోదరులకు పదిపదాంము - అగ్రాహితమే యగును కదా! కేవల మొక్క అర్థగ్రాహి తిత్వముమాత్రమే గాక భావ గౌరవపూర్వమగు కౌటలీయచార్యుల వాక్యతిత్వమును అనువా దముపై నాధారపడి తిప్పక విధిలక నలసినవారము అయ్యుదము కాదా! ప్రస చెప్పిన ఇట్టివిషయములే అనేకము ఈయనువాదము నందు కన్పడుచున్నవి. కాబట్టియే చిట్టచివఱకు - “కౌటలీయ మును కేవలము మూలమునుమాత్రమే శోధించినందువలన అట్టి లాభములేదు. దీనికిగల అర్థమునుకూడ యథావత్తుగ శోధించి నిరూపింపవలసి యుండుట మాత్రమే గాక ఆంగ్లభాషానువాదా దులయందు దొరికిన అన్యథా ప్రతిపత్తులనుండికూడ దీని నేర్పఱుచి కాపాడవలసియున్నదనియును” - తోచినది. అనగా అర్థ శాస్త్రమును వ్యాఖ్యానముననిర్వహణముగా ప్రకటింపవలసియున్నదని తోచినదని భావము.

తాతా కం వెనీ వాడు ట్టిన్ను రేకుల పర్తి శ్రమ వారితో గా
విం చు కొ ని న వ ర్నా టు ల ను, బోర్డు వారు తీర్చి
ముగ నివర్తింపిరి. తాతా కం వెనీ వారి తప్పును సరి జేయుటకు గా
ను ప్రజలు ఆ క్యూరేటర్లను మహిమ పాలింపఁ ట్టిన్ను రేకుల విన
మతియైన టున్న 18 రు 60 ల వరకు హుంకరును వాచ్చింక
తనని బోర్డు వారు నూచింపిరి.

తీగలు, తీగమేకులు

తీగలు, తీగమేకులు, మొదలగు వాని ప్రాచీనములను నూటికి 25 వాస్తవముల సంకమును తొలగించి టన్ను 1-కి రు 60 ల వాని న సంకమును విధింపవలెనని బోర్డువారు నూచించిరి. మం ద్రత్రిగలు, దడిగా వేయుటకు పకరించు తీగలునుమాత్రము మినహాయింపబడవలెను.

వ్యవసాయపు పనిముట్లు

వ్యవసాయపు సామగ్రి పరిశ్రమల వారు గోరెంటుల ఎక్కువ దిగుమతి సంకముల విధించుటకు ఈ బోర్డువారు రంగీకరింపజాలరు. పాతలు, పిట్ట, మొదలగు పనిముట్లపైని దిగుమతి సంకమును నూటికి 25 వరకు హెచ్చింపవలెనని చూత మీ బోర్డువారు నూచించుచున్నారు. ఇకపనుకళ్ళు ఇందుండి మినహాయింపబడెను.

లోకోమోటివుల పరిశ్రమ

బోర్డువారు, లోకో మోటివు పరిశ్రమకు రక్షణ మొనగవలెనని విభాగము శియజాలమని విచారమును వెలుపుచు, భారత ప్రభుత్వముచే రిటీల గావించిన ప్రకటనకు తీర్మానము విమర్శించి, 12 వత్సరములకును సం॥కు 400 లోకో మో మోటివుల చొప్పున దీప్తికొనుటకును ఈ పకటనలో దొలుపబడెను. పనిముట్లకు లోకో మోటివుకంకెనీని ప్రారంభించుట కమ్మకముగాను మూర్ఖించిన దీ ప్రకటనయొద్దయందును. ఇందుకులన నీ కం పెనీవారి వి మ య ను ను ప్ర భు త్వ ము వారు ప్ర త్యే క ము గ వా దరిం ప వ లె న్ను.

స్టీలు కాపింగులు, పింగాణీ కస్తువుల పరిశ్రమలగురించి బోర్డువారికి పూర్తి వివరములు తెలియ లేదు. ఇవిరకు ఆవాహము కొరకు విధింపబడు పన్నులకు రక్షణ పన్నులను స్థాపించు చందుటచే నీ పరిశ్రమలకు రక్షణ మొనగ వలసరములేదు. ఆద్యలరము పద్ధతిని పన్నుల విధించుట కంతట పన్నులపరమాణునుబట్టి విధింపవలెనని బోర్డువారు నూచించిరి.

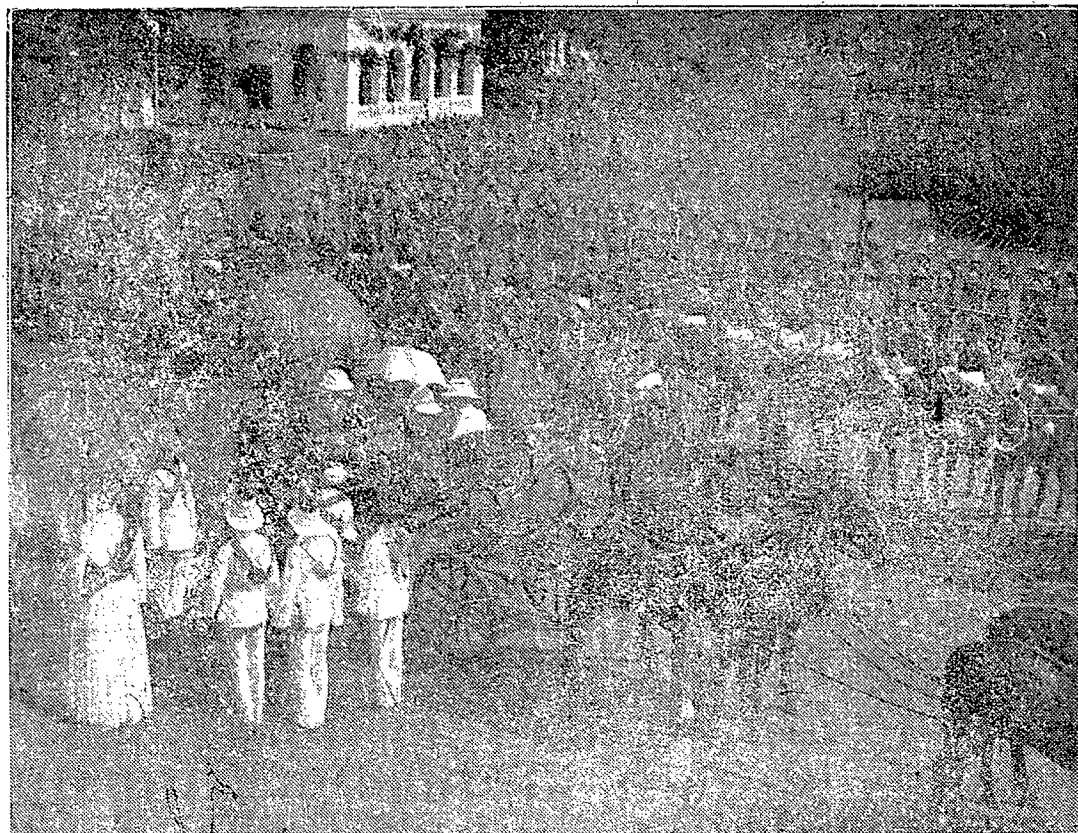
విమర్శకులకు ప్రత్యుత్తరము

ఉత్కలనకు రక్షణము నొసగుటకు ప్రతిపాటున వెలుపు ప్రధానాధ్యక్షులరమునకు బోర్డువారు ప్రత్యుత్తర మొసలచు, ఇందువలన సరాసరి వ్యవసాయకుల పై బడు భారము చాల స్వల్పమనియు, పారిశ్రామికాభివృద్ధియే ప్రభుత్వముచే విధామయెందుటచే ప్రస్తుతము సామ్యమైంతవరకట్లేని దిగుమతుల తగ్గింపవలెననియు తెలిపిరి. ఉత్కలనకు మును కాపాడుటకు భారంబేకమును గోరెంత్యము తాత్కాలికమైనదనియు, తరువాత ఎక్కువ ప్రతిఫలము గలుగుననియు బోర్డువారు తెలిపిరి. తరక్షణములన ప్రజలవైపుకు భారము యే కొండరివైననో మాత్రము ఎక్కువగ పడక, వివిధరకతుల వారివైనను, విభాగముల వారివైనను స్వల్పముగ మాత్రము పడునట్లుండెనని బోర్డువారు తెలిపిరి. (అ॥ (పె॥)

గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘము

మేనెల 1 వ తేదీని ఎన్నికలు జరుగును

"తెనాలి, శేషలె, బాపట్ల, గుంటూరు తాలూకాలలో మేనెల 1 వ తేదీని ఎన్నికలు జరుగును. ఎన్నికల కాగితములను పోలింగు ఆఫీసులకు పంపియింపవలెను. ప్రతి గ్రామములోన గ్రామ సంఘ కార్యదర్శియే పోలింగు ఆఫీసుగా వనిచేయును. అతడు గూడ అభ్యర్థి గానిలైన ఎడలను అతని పేరు మాత్రములయినను నకు తెలుపబడవలెను. యితరులను పోలింగు ఆఫీసుగా నియమించియి. ఈ తాలూకా లన్నిటిలోన ప్రతి గ్రామ సంఘ కార్యదర్శి ఎన్నికలు జరుగవలెను. తెనాలి పట్టణములోన తెనాలి పట్టణములోను మండల సంఘ కార్యదర్శి ఎన్నికలు గూడ జరుగవలెను. పట్టణాధికారి తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నికలు జరుగులావున కాంగ్రెసు సంఘములకు ప్రతి గ్రామమున కేగి న్యాయముగ పోలింగు ఆఫీసులకు బోధింపవలెను. వారు పోస్టాఫీసుల కేగి పోలింగు ఆఫీసులకు తీసుకొని ఎన్నికలను కరిగా వరిపి నెంటునే పోలింగు ఆఫీసులకు గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు గాకాల్పించునకు సంకవలెనని వారికి కార్యనిర్వాహకులు బోధింపవలెను." అని మండల సంఘ కార్యదర్శి గుంటూరునుండి తంజివారనంపెను.

నూతన మద్రాస్ గవర్నరు గోమెట్ ప్రభువు గారును, వారి సతీయు 14వ తేదీని బాకా క్వటెరింగు హాలులో బ్రవేశించుట.

వైకంసత్యాగ్రహము

మహాత్ముని తంతివార్త 25 వ తేదీ చర్య

నిన్న మహాత్ముని కార్యములను గురించి వైకంసత్యాగ్రహము ను జరిపిరి. ఉద్యమము నిపుడు సజీవించుచున్న వారి పేరకు, కలంబీరుల పేరుకు, వారి సంరక్షకుల పేరుకు, పూర్తి విలసములను తెలుపు బాలితాను వ్రాసియియ్యవలెనని పోలీసువారు కోరిరి.

నిన్న సాయంత్రము సత్యాగ్రహసంఘము జరిగింది. పోలీసువారు కొలన బాటితాను వారికి ముందు తీర్మానింపబడెను "వైకంసత్యాగ్రహ నిధిగలవలసరించి కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకు శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారినిగూడ శ్రీయుక్త కల్యాణ యింట్లోని గారినిగూడ కోరవలెను. ఆకాలి నుండినట్లు స్వాతంత్య్రంగి తీవ్రానివచ్చుటకు కృష్ణమండ్రి గారు ఎన్నడును మును వెళ్ళివానిని తీసుకొనివారలెను. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసమయ్యంగూడ భిక్షవగు సానుభూతిని ముప్పి వేయుచుపొయ్యింబిరాళ మొసంగినందుకు వాక్కిన సమయమున కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నామ" అను తీర్మానమును గూడ నామిదింపబడెను.

సాయంత్రములను బహిరంగరథ జరిగింది. క్విలను కేళ కామని పత్రికా సంపాదకుడగు సి.వి. కున్హరాచార్యుగారు మున్నగువారు పాల్గొనిరి. రాజనగారు సహాయము చేసెదమని తెలిపి కాంగ్రెసు వారికి వరదలను వైకంసత్యాగ్రహము చేసినవని విధించిరి.

"మీ ఉద్యమమును గూర్చి క్రద్ధగా చదివితిమి. మీరెపుడు రాగోర ఆపుడేదర్శించు సిద్ధముగానున్నాము. తంజివార నంపుడని" గుజరతువాలా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి దొలకు సింగుగారు శ్లోభావసిరి.

"మీరు ఉపవాసములను చేయుచుండదు. దడులను దాటగూడదు. మనము సత్యాగ్రహము లంబించునపుడు ప్రవర్తనము ఆచారవిధముగానుండగూడదు. ఫలము సరిగా కలుగకపోయినను చింతలేదు. ఆచారమును మాత్ర మతిక్రమింపగూడదు. ఉత్తరమును వ్రాసితిని చూడుడు" అని మహాత్ముడు నీలకంఠనంబుడీ గానికి తంతివార్త నంపెను.

శిరోవేదన మాత్రము

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈమాత్రల సుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి, టి తలనొప్పి వెంటనే బోవును. అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు

గోస్వామిమాననక్షపు దావా

సి. ఆ . దాసుగారి సాక్ష్యము

కలెక్టర్, ఏప్రిల్ 25.—తులసివరణ గోస్వామిగారు, యం. యల్. ఏ. జమీందారు చాంపదరీ జమీందారు కె. బి. ముల్లగారిపై మాననక్షపునకై మోపిన నిరదాన సీరాంపూరు జుబిబిజనల్ మేజిస్ట్రేటుయొక్క ఫిర్యాదితంపున సి. ఆర్. దాసుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. హుగ్లి మ్యానిసికల్ నియోజకవర్గమునకై బరోదా ప్రసాదుడే గారును యం. యల్. సి. (స్వరాజ్యవాది) రాజుబహదూర్ యం. సి. మిత్రా) గును అభ్యర్థకులుగా నిలిచిన గడచిన బెంగాలుయొక్క కలకు సరిగా కరువారి వచ్చినదీ కేసు బరోదా ప్రసాదు ఫిర్యాదియగు గోస్వామిచేతను, మిత్రా ముద్దాయి యగు ముఖర్జీ గారిచేతను యిజిజల్లో చేయూత యొసంగబడిరి. స్వరాజ్యకీటుపై డిగ్రీ వ్రాచుచేయుటనుబట్టి సి. ఆర్. దాసుగారు గోస్వామికి వ్రాసిన జాబును ముఖర్జీగారి మునుప్పులు అడ్డుకట్టి ట్లు చెప్పుచుండెను.

దాసుగారు సాక్ష్య మిట్లు చెప్పిరి. డిగ్రీ గారు కాంగ్రెసు క్రిడు పై వ్రాచు చేసి రని గోస్వామి చెప్పుట చే డిగ్రీగారికి చేయూత గా నుండుటకు దాసుగారు గోస్వామిగారికి అధికార మిచ్చిరి ఎన్నికలకు కొన్ని రోజులుముందు బైద్యులకి కాంగ్రెసు కమిటీనుండి వచ్చుచున్నట్లుగా యిద్దరు మనుష్యులవచ్చి డిగ్రీ గారు కాంగ్రెసు క్రిడుపై వ్రాచు చేయలేదని చెప్పిరి. వారి బలవంతమున దాసుగారు గోస్వామిగారికి జాబు వ్రాసిరి. ఈ యిద్దరు మనుష్యులును గోస్వామిగారికి చెప్పవలసి జాబుకు తీవ్రానిపోయి అట్లుండు జేయలేదు. ఈ జాబుయొక్క బలము బాదుకొని ముద్దాయి తాను స్వరాజ్య అభ్యర్థిని కావని కరపత్రములను ప్రకటించెను. ఈ పోయిన యుత్తరము ముద్దాయి యొకటింబని చెప్పుటకు యొకనిదిగ్గర నున్నట్లు కనుగొనబడెను. ఆ యుత్తరము నట్లుండ జేయబోవుట చాల యత్యవసరము, ఇది రాజు బహదూరుగారి యభ్యర్థిత్వమునకు బలమునొసంగుటకై చేసిన యుపాయమనియు దాసుగారు చెప్పిరి. తక్కినవిచారణ వాయిదావేయబడెను. (అ॥ (పె॥)

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈకాటుకలలో పచ్చకర్పూరము, మొదలగు మంచినపువులు చేర్చబడినవి. అందను సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయదు. ఈకాటుకను విడువక కొద్దిదినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిమరదలు, కండ్లమనకలు మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమే యుండును అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, మద్రాసు - బొంబాయి.

భారత స్వరాజ్యసంఘసభ

నిన్న (25 వ తేదీ) బొంబాయిలో ప్రారంభమైనది బొంబాయిలోని ఈ సభాసమావేశము కడు విగ్రహముగా జరుగుచున్నది. చర్చించబడిన విషయములను గాని ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను గాని వెల్లడిచేయు లేదు. గాని చాల ముఖ్యవిషయములను గూర్చి చర్చించి ముఖ్యములను తీర్మానముల నామోదింపించి మాత్రము తెలియుచున్నది.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ

మధ్యరాష్ట్రముల స్వరాజ్యసంఘపరిషత్తు యగు శాసనసభరాష్ట్రాధికారసభి శ్రీతి. తులన తేదీ. "ఆచటి శాసనసభ సభ్యుల ఎన్నికల కర్తవ్యములను తేదీ. స్వరాజ్యసంఘమును వారికి రెగినసమావేశము చేయవలెను. బొంబాయి స్వరాజ్యసంఘములను మధ్యరాష్ట్రముల స్వరాజ్యసంఘములకు కేంద్రసమావేశము చేయవలెను. అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు స్వరాజ్యసంఘములను మధ్యరాష్ట్రముల కేంద్రముగా ప్రచారములను జరుపవలెను. ఆచటి మరల శాసనసభను ఎన్నికలను జరుపవలెనని ఎడల స్వరాజ్యసంఘములకు మోక్షముంది ఎన్నికలను జరుపవలెనని చూడవలెను" అను తీర్మానము అమోదింపబడినది.

ఇప్పుడు జరుగుచున్న పద్ధతి మార్చుటకు జరుపవలెనని తీర్మానముగా అమోదింపబడినది.

- (1) బొంబాయిలోని బొంబాయి నో. శాసనసభములకు పరిశీలించి భారత శాసన సంఘసభ్యులకు సూచనల నొసరింపవలెను.
- (2) భారత శాసనసభలో నియోజకవర్గాల పరిధి ఒక ఉపసంఘములకు పరిశీలించుచుండవలెను (3) స్వరాజ్యసంఘ సభి కేంద్రసమావేశము చేయవలెను, అను తీర్మానములను గాని నామోదింపబడినది. అని రూపొందించినది.

ఈ తీర్మానము అమోదింపబడుటకు భారత శాసనసభలో రాజకీయతైలను వదలుట మున్నగు తీర్మానముల నీ పద్ధతిగా రుపొందించెదరామో తెలియజేయుచున్నది. గాంధీ మహాత్మునితో జరుగుచున్న అసంతృప్తి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గా లోక్తా చేతుములకు ప్రతినిధి మోతీలాలు తీర్మానము గూడ నామోదింపబడినది. వి. జే. కల్యాణ, ఎ. ఆర్. జయకరు, ఏ. రంగస్వామయ్యగారు, ఎన్. సి. కల్యాణ, జయనాదాను మొదల, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు మున్నగు వారు నిన్నటిసభకు హాజరు.

బహిరంగసభ

25 వ తేదీ రాత్రి మాస్కాడి నివాసముల నుండి బహిరంగ సభ జరిగినది. శాసనసభలో స్వరాజ్య పక్షములకు చేసిన పరిణామగూర్చి ఏ. రంగస్వామయ్యగారు, (చెన్నై) టి. ఎల్. గోస్వామి (రంగ) సి. జే. పటేలు (బొంబాయి) గారు మున్నగు వారు హాజరు. స్వరాజ్యపక్ష విభాసమును సమర్థించి, శాసనసభ వి. జే. పటేలుగారు రద్దుచేయవలెనని తీర్మానము చేయవలెనని జరుపుచున్నామని నడిచింది. భారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యసంఘభగూడ బొంబాయిలో జరిగినది. (ఆ. వె.)

హిందూమహామద్య

నాయకుల సభ

బొంబాయిలో సభ నిలిపివేయబడినది

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, జయకరు, ఎన్. సి. కల్యాణ, గార్లు మొదలగు వారు మాత్రమే సభాస్థలమునకు 24వ తేదీని హాజరు. పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, హక్. ఆబ్దుల్లా ఖాను, డాక్టరులగూర్చి, ఆబ్దుల్ కలాం అలీగారు మున్నగు వారు రావాలి పోయినందున సభ నిలిపివేయబడినది. (ఆ. వె.)

వసంతవ్యాఖ్యానములేరు ఉపన్యాసములు

ప్రేమపై యువన్యాసము

పూనా, ఏప్రిల్ 25:—తెలివంతరమును జరుగు వసంత వ్యాఖ్యానములేరు ఉపన్యాసములను నిన్న శివాజీమందిర ప్రదేశములలో ప్రారంభమైనవి. పూనానివాసస్థలకు ప్రాధులు డా. జి. దామోదర ధర్మశాస్త్రి వ హిందూ వి. హుస్సేనుడి వచ్చిన ప్రాధులు. జి. కె. గోఖలేగారు ప్రేమను గూర్చి యువస్వరసించి, ఉపన్యాసములను విషయమును వేరంత మార్గమున బోధించుచు, ప్రేమయొక్కదనమును కలిగించునని అయ్యది సేవకాపమున పంపించుననియూ, దేశప్రేమయు భగవంతుని యొకటి ప్రేమయూ దాని ఉన్నతభావములనియు చెప్పెను. (ఆ. వె.)

పంజాబు గవర్నరుకు వీడుకొలుపు

అమృత్సరు, ఏప్రిల్ 25:—గవర్నరు మెక్లెన్డన్ గారు నేటికొకటికొకటి అమృత్సరు జిల్లాలోని జమీందారులకుం డియు రైతులకుం డియు వీడుకొలుపుపత్రముల పొందిరి. గవర్నరు ఎడ్వర్డు గారి గౌరవార్థము పురపాలక సంఘములకు రాంబాగ్ లోటులయందు తోటలను కేటగి. అధ్యక్షుడగు గవర్నరు దానుభగదాసీగారు అవ్వవచ్చును కొంచెము అప్పుడు మొత్తముమీద శాంతముగా పరిపాలి చివరకు గవర్నరుగారి మిక్కిలి ప్రశంసించిరి. వీరు అమృత్సరును దివ్యులీకవిమనరగా విచ్చిన మొదటిదినములలో బాగుగా సేవచేసిరిని, వీరికెప్పుడును మంచి ఎడ్వర్డును చూడవలెననివారిచే బహుమతియొక నవదురునియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

క్రుప్తముగా జవాబుచెప్పిన గవర్నరు తనకుదేసిన గౌరవమును సంతోషమున దెలిపెను. అమృత్సరులో పూర్వముగడిసిన దినములకు రికార్డులకు ముఖ్యము రాజున్నవనియు "న పాత స్నేహితులను ఆలోచించి" తిరిగినుండికొలుపును సంతోషమును నియమ గవర్నరు చెప్పెను. వారి కె. రంగాధ్యక్షుడు పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి మొంబరు ఆ. ఎ. లుల్ సర్దార్ బహుదూరు నుండిర సంగుమచి తియూ, కెయితు ప్రధాన మంత్రి కులీ దంపతులు ఉండిరి. ఈ సందర్భములలో రాత్రి కి గంజులకు ముగిసెను. పక్షులు మోటారులై ఆ రాత్రియే లాహోరుకు వెళ్లెను.

జిల్లాబోర్డువారి సన్మానపత్రమునకు గవర్నరు చెప్పిన జవాబు

నేను అమృత్సరుకు దివ్యులీకవిమనరగా వచ్చి: పుట్టించియు దగ్ధా సామెలుతోను, నీక్కు వ్యవహారములలోను చాల మున్నగు లోనని. వీనినివీటిని గమనించుటకు బహుశంబునుగానికొన్నింటిని ఖండించుటకు గాన్చుచున్నది. ఈ నాను సంతృప్తిక మైవ ఒక సమాధానమునకు రచ్చుటకు ప్రయత్నించుట అచేయబడుచున్నవని మిగిలించితిరి. నీక్కు జవాబులకుల శాసనవిషయములలో ఆశ్చర్యములలో మనకు అన్నిటికంటెలవారి సద్భావమును సహజమును మనకువచ్చుననియు, గవర్నరు ఎడ్వర్డు గారి యొక్కయు, వారిమిత్రయుక్తయు సహాయములమున ఎన్ని మను విడిపోవక ముందరలసికట్టి ప్రేమమును ఒకదరికేర్పగులు గురుమనియు నేను నమ్ముచున్నాను. ఇందుకు భంగము లిగింపుడు ప్రభుత్వము లాను బలవంతముగా ప్రవేశపెట్టవలసినవనని. ప్రజాప్రేమమునకును యితిరసంభులవారికేను నానకు లాట్టియెంత అసంతోషములైనను ప్రభుత్వములకు అయివ్వగానే యీపక్షలకు గడంగులసినవచ్చునది.

ఇప్పుడు గురుద్వారా కష్టమును పరిష్కరించుటకు ప్రభుత్వములకు యింత ప్రయత్నించుట చేయుచున్నాను. ఈ ప్రయత్నించుట దినికి సంబంధించిన రందరము సద్భావములో తీసికొనవలెను. నేను వెళ్లిపోవునప్పుడు తిరిగి నీక్కు సంఘము వారికిని రాష్ట్రముయొక్క ప్రభుత్వమునకును పూర్వపు సమృద్ధిములకు మదిరి పరిస్థితుల పూర్వమునలికె యిప్పుడు విషయ మొకప్పు నాకు మరొకవిషయము సంతోషమును కలిగింపగా లును (ఆ. వె.)

నల్లమందు కేసు

3 నెలలు కఠినశిక్ష రు 250-జరిమానా

రంగూరు, ఏప్రిల్ 25:—జన్. "ఇదియోపియా" అను స్త్రీచరుయొక్క 4 వ యింజనీరు నేను నల్లమందు చట్టము క్రింద నిందమోపబడి 3 నెలలు కఠినశిక్షయు రు 250-జరిమానా నును విధింపబడినది. జి. వి. ఓ. దిగ్గరపోవు నందగా (ప్రేమ) టీపు ఆఫీసు బీచెగారిచేతు కష్టము అనిపెట్టు కలెక్టరు లేకుగాకతను నల్లమందు తనవద్ద నున్నట్లు నిందమోపబడినది. తెలుగగా ఆతని కేసులలో 4 నల్లమందు ఉండటం కి హామీల బకవులని రహస్యముగా దాచుచుండియుండెను. (ఆ. వె.)

గజ్జికీ లైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జికీ, చీడ శరీరములకు వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష భాధను కలిగించుచున్నది. ఈలైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జికీ, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పుకపనిచేయును. వెలకన్న పోష్టులప్పు లధికమగునగాన ఇతరమందులతో కలిపి తేప్పించుకొనుట యుక్తము. అమృతాంజనము డిపో మదరాసు - బొంబాయి.

తేడీమిలీలు టీన్సు

హిందూదేశముపై యీమె యభిప్రాయములు బొంబాయి, ఏప్రిల్ 24:—28 తేదీన యింగ్లాండుకు పోవుచున్న తేడీమిలీలు టీన్సు తాను హిందూదేశములోనున్న శాంతి నెలలకలమునుగూర్చియు అసంతృప్తియొనెడు (వెన్ను) ప్రతినిధిలో యిట్లు చెప్పెను. ఈమె హిందూదేశములోని చాల ప్రదేశములకు పోయి, డిల్లీలో 1 నెలదినములుండి హైందవ శాసనసభకు ప్రేక్షకురాలుగా పోయి గూరుదెను.

హిందూదేశముపై ప్రతిపత్తి

హిందూదేశములో అన్ని పక్షములవారును హిందూదేశముపై ప్రతిపత్తి గోరుచున్నట్లు తనకు స్పష్టమైనదని చెప్పెను. 1919 సం. సంస్కరణచట్టమును అమలులోనుంచుటకు తేయు ప్రజాత్మములు స్వరాజ్యవాదులు చేయుచున్నంత చురుకైన చేయుటలేదని మిరవాదులు చెప్పునవియును తనకు సకారణముగా ను నబదుచున్నదని తేడీమిలీలు చెప్పెను. ఈవిషయమును నికర్యముగా అల్పబాదు మిరవాదసభలో వింతామణి. ప్రభాగార్లు చెప్పిన యి. ప. శ్యామల గూర్చి అమె చెప్పెను. పరిపాలనా విషయములను బాగుగా తెలింగిల చింతా గలిగి ప్రభాగార్లు రాజ్యరాముని ప్రభుత్వమునుగూర్చి చెప్పినట్లు ప్రభుత్వమును చెప్పగా వినియుండలేదని అమె చెప్పెను.

ఇంకను చెప్పెను హిందూదేశములో రాజ్యాంగ కర్తలు ప్రతినిధి జరుగుటలేదనియు, అట్టి పనిచేయుటకునుటటియే పక్షమై వను, కష్టాల్లికి మైన (చెన్నై) సానము శ్యామలించి డిల్లీకు కార్యకర్తమునకు భిన్నమైదేననియు అమె చెప్పెను.

ఆమె యింగ్లాండులో చేయుపని

ఇంగ్లాండులో నేనునలో కన్వెన్షన్ వారి ఆభిర్నాయకులను జనరలజముగా చేయుటకు తన యావత్కృతి యాపయోగించి పనిచేయవలసికమె చెప్పెను. వచ్చేనెలలో మిసెను వెనెంటును వి. యన్. శ్రీనివాసరామిగారును, ఆమెయు యింగ్లాండులో పనిచేయుటకు పంపించును. లండను క్విన్నచోటులోగలిగి మాన్వే ప్రభు (ప్రేమ) మోహనానిని లా. 27 తేదీన ప్రతినిధిగర్హముగా పోవుదురు. బ్రిటిషు ప్రజాభిప్రాయమును, విద్యార్థుల మైనదానినిగా చేయవలెననియు, ఆచేశ పూరిత చుకు ఉపన్యాసములలను హిందూదేశమున కెవ్వరును స్నేహితులు కాలేదనియు నామె చెప్పెను.

మిసెను వెనెంటు గారికి మొదటినుండియు కార్యకర్తములతో గల సంబంధము చాల ఉత్తమోగకరమనియు, దాని విలువను హిందూదేశములో గ్రహింపజాలననియు నామెఅనెను. కాశీనెలు సభ్యులలో చాలమంది మిసెను వెనెంటు నెరుగుదురు. ఆమెయభిప్రాయములు జహుల గాధతో స్వీకరింపబడును. ప్రపంచ రాజకీయకేంద్రములో నెల్ల సగ్రాజ్యరామి వెనెంటునియమై హల్లేమప్రభువు చెప్పించియమును అట్టిక చెప్పెను. ఇండియను పార్లమెంటు కి విడిచి పని యెక్కువైనదని యు, తాను హిందూదేశమునకు వచ్చుటకున, ఆమెమిత్రో హిందూదేశమున కెప్పుడును సంబంధముండునట్లు చేయగలిగినని యు చెప్పెను.

స్వరాజ్యవాదులు సభలలో చేయుచున్న కవనన వారి యెడల స్నేహితులకు గల సానుభూతి తొలగిపోవుననియు, నిర్బంధముగా యిట్టిపని యింగ్లాండులో జరిగవలయు, ఇందుకులన స్వరాజ్యము చేపారునామని ఆలోచించియెడల వారే తన రోభిప్రాయమును మాట్లావకనేసెచ్చుననియు తేడీమిలీలు చెప్పెను.

ఈమె తిరిగి కిరకాలప్రారంభమున హిందూదేశమునకు రావలెనుచున్నది. (ఆ. వె.)

బొంబాయి, 25 ఏప్రిల్:—అంతర్జాతీయ కార్యకర్త మహాసభకు హిందూదేశప్రతినిధిగా బొంబాయి బాపిస్టాగారు నియమించబడుదురు. (ఆ. వె.)

కర్తవ్యాలహరి

వెల నీలి 1-కి అ. 6 వి. పి సహా 0-10-0
ఈ ద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము పుకారుట, చెవిబుద్ధ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. డిస్కర బొట్టును చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర పత్రిక రక్తాక్షి సంచిత్యరాదినంచిత తయారయినది

పదవేనవ సంవత్సరాదినంచిత తయారై చందాదారులకు వరుసక్రమముగా పంపుట ప్రారంభించినాము. చందాదారులు త్వరకడకి స్వీకరించెదరని ప్రార్థించెదము.

సంచిత్యరాదినంచిత అక్షరలేని చందాదారులు దయచేసి ముందగా తెలిపియెడల మాకు పోస్టుఖర్చులు దండగా గాకుండును.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 26 వ తేది

శనివారము

ఆయుర్వేదమహాసభ

ఆయుర్వేదమహాసభ సహజ ద్వీపపు ప్రధాన నగరముగు కొలంబోలో జరుగుట, వివరింపని ఎంచవీలులేదు. హిందూ దేశమునకును సింహళమునకును రామాయణకాలమునుండియు సంబంధంబుండెను. క్రైరామని పవిత్రపదము లా ద్వీపమును త్రొక్కెను. సీతాదేవి సహజముచే, నా భూమి పావనమయ్యెను. పిమ్మట సింహళమునకును హిందూదేశమునకును రాకపోకలు తరుచుగ నుండినట్లు గ్రంథద్వైపాంతముగలదు. హిందూ దేశమునుండి బాధమలేము వెడలి సింహళమునందు పాదుకొనెను. బుద్ధుడేవుని కన్ను కాంక్షి నగరమున అతిపవిత్రముగ నెంచబడుచున్నది బాధుల కిది యాత్రాస్థలమయినది. రత్నావళీనాటకము బట్టి సింహళమునకును హిందూదేశమునకును సంబంధ మెటుల నిలచియున్నదియు గ్రహింపవచ్చును. సింహళద్వీపవాసుల భాషకుకూడ హైద్రాబాద్ లలో స్పృహితసంబంధము గలదిని కనుగొనవచ్చును. సంస్కృతనామములతో పెక్కుగ్రామములు విరాజిల్లుచున్నవి. సింహళము హిందూదేశములో జేయున్నట్లులే భావింపవచ్చును. ఆయుర్వేదమహాసభ ని డివిలో నలుపుటచే, రెండు దేశములకును గల సంబంధ వింకను ఎక్కుడుగ ఒలపడగలదు. ఆయుర్వేద వైద్యులలో ప్రసిద్ధి పొందిన కవిరాజ యోగీంద్రనాథసేనుగారి సభ కిద్దరుతహసించుట మిగుల యుక్తముగ నున్నది.

ఆయుర్వేదవైద్యులను నిర్వహించుటయందు బెంగాలులో నెల్లమిరుప్రసిద్ధిగాంచుటయగాక, ప్రాచీన శాస్త్ర పరిజ్ఞానము వీరి కిపారముగ నుండెను. దానిని వెదజల్లుటకు వీరు విశేషముగ కృషిసలిపియుండిరి. వీరి ప్రారంభోపన్యాసము, ఆయుర్వేదముపై గల గాఢాభిమానమును నెల్ల డిజేయుచున్నది ఆయుర్వేద మనాదినండియు వచ్చుచున్నది. ఇయ్యది కొన్ని శాస్త్రనియమముల ననుసరించుచున్నది. రోగములకు మూలకారణమును కనుగొనవలయునని, పాశ్చాత్యదేశములలో చాల కాలమునుండియు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. ప్రస్తుతపు అల్లోపాతిక్ వైద్యము, రోగముల బాహ్యచిహ్నములనుగూర్చి

వానిని మాత్రము పరిమార్చుటకు బ్రయత్నించుచున్నది. ఇందువలన తాత్కాలిక లాభమున్నను, వ్యాధి మూలచ్ఛేదముగలలేదు. కొన్ని వ్యాధుల స్వభావమును గుర్తెలుగుటకే పీలు గలుగలేదు. తయ, కుష్టురోగము, పక్షవాతము, హిస్టిరియా మున్నగు వ్యాధులకు చికిత్స గనుపించుటలేదు. వ్యాధులకు మూలమేదియో గనుగొనవలయునని, లూయిపూసిగారు ప్రయత్నించిరి. హోమపతి ప్రయత్నించినది. కాని, పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రజ్ఞులింకను, ఆషయమై తగుపరిశోధనల సలిపియుండరు. అందుచే అల్లోపాతిక్ వైద్యశాస్త్రము లోపభూయిష్టమనియు ప్రకృతిశాస్త్రములకుండెడి భుచితము దీనికి లేదనియు, చెలియుగలదు.

ఆయుర్వేద వైద్య సిద్ధాంతముల సంగీకరింపవచ్చును. అంగీకరింపకపోవచ్చును. కాని వ్యాధుల కిది మూలమాత్రమును కనిపెట్టెనని చెప్పవీరదు. త్రిధాతుసిద్ధాంతము, అతి ప్రాచీనమయినది. పరిశీలించినకొలదియు, దీనిసత్యము బోధపడగలదు. మన స్పృహగలసియున్న శరీరముగూర్చి వైద్య జాలోచించును. వాటికి త్రవ్వేమ్యములు దేహమున కత్యవసరములు. ఇవి సరియగుభాగములతో శరీరమునందున్నపుడు, ఆరోగ్యము సురక్షితముగ నుండును. వీనిలో నేది ప్రకోపించినను, వ్యాధి ప్రబలునని, శాస్త్రము చెలుపుచున్నది. వాత, పిత, శ్లేష్మములకు ఆంగ్లమున సరియగుపదములు దొరకవు. అందుచే వీని స్వభావముగూర్చి దురభిప్రాయము లనేకములు ప్రబలియున్నవి. ఏవ్యాధియయినను, త్రిదోషసిద్ధాంతమును దాటిపోవరదు. మూలకారణమును దొలగించుచో, బాహ్యచిహ్నములు వాని యంతట యవియే సమసిపోవును. సరియగు ఆయుర్వేద వైద్యుడు గురుర్బాలనిరోగమే యుండదు త్రిదోషములలో దేనికొకదాకో, నియ్యది రాకమానదు. ప్రాచీన సాంప్రదాయములును, పరిభాషయు వాడుకనుండి దప్పిపోయి, ఆయుర్వేదవైద్యము అడుగునబడిపోయినది. బ్రిటీషు వైద్యప్రవీణులు, ఆయుర్వేదమును పరిశీలించి, తమ యభిప్రాయముల కనుకూలించువరకు మాత్రము గ్రహించి, మిగిలిన దానిని మూఢవిశ్వాసమని విసర్జించుచున్నారు.

ఆయుర్వేద వైద్యసిద్ధాంతమును తెలిసికొనలేక వీరీటుల గావించుచున్నారనుట నిశ్చయము. కాని పూర్వ దృక్పథమిప్పుడు మారిపోవుచున్నది. మద్రాసు ఆయుర్వేదవైద్య విచారణసంఘము వారు ఆయుర్వేదప్రాశస్త్యమును బయటకు తెచ్చి, దేశమున కుపకారము గావించిరి. ఆయుర్వేద పద్ధతిని ఊరక నిరసించుటవలన ప్రయోజనము లేదని తెలిసి వచ్చుచున్నది. కాని, ప్రస్తుత సమయమున ఆయుర్వేదము క్షీణదశయందున్నదని అంగీకరింపక దప్పదు. అందు ముఖ్యముగ, శస్త్రచికిత్స మరుగయినది. ప్రాచీన కాలమున శస్త్రచికిత్స చాల యున్నతస్థితియందుండెనని, యోగీంద్రనాథసేనుగారు నిరూపించిరి. ప్రస్తుత దుర్దశలో కూడ, ఆయుర్వేదవైద్యము ప్రజాసామాన్యమున కెందరకో మిగుల యుపయోగకరముగ నుండెననియు, అనేకుల ప్రాణములను రక్షించుచున్నదనియు, అల్లోపాతిక్ వైద్యమునకన్న చాల చౌకగ జరుగుచున్నదనియు, కనుగొనవచ్చును. బహుజనులకు ఆయుర్వేదవైద్యమువైననే విశ్వాసము గలదు. ప్రజలు దాని నుపయోగించుచు, ఉపశమనము గాంచుచున్నారు. భనవంతులకొరకు గాకున్న, బిడల యభ్యుదయము కొరకయినను, ఆయుర్వేదవైద్యమును పునరుద్ధరించుట శ్రేయస్కరము. కాని, ప్రభుత్వమువారింకను ఉపేక్షనపొందుచున్నారు.

బెంగాలులో నొక విచారణసంఘమును, మద్రాసులో నొక విచారణసంఘమును ఏర్పఱుకబడెను.

బెంగాలురిపోర్టు ఇంకను వెలువడలేదు. మద్రాసు రిపోర్టు వెలువడి చాలకాలమయినను, ఇంకలి సూచనలు ఫలప్రదముగాలేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానముక్రింద ప్రజేచ్ఛ నెలవేరుట దుస్సరము. ప్రజలే ఆయుర్వేద పునరుద్ధరణ భారమును నిర్వహింపవలయును. భనికు లీ పద్ధతికి ప్రోత్సాహ మొసగి ధనసహాయము చేయవలెను. అనేక కఠిన పరిస్థితులమధ్య, ఆయుర్వేదాభిమానులుతమ ప్రయత్నములను నిర్వహించుచున్నారు. అయినను నిరాశకుమాత్రము తావులేదు. దేశమునందునూతన ప్రబోధము గలుగుచున్నది. ఆయుర్వేద పద్ధతిపై గాఢాభిమాన మెప్పుడుచున్నది. తగురీతి పాలు బహుచో, ఆయుర్వేదవైద్యము తొంటి యాన్నత్యమును జేరు సనుటకు సందియములేదు. యోగీంద్రనాథ సేనుగారు ఆయుర్వేదాభివృద్ధి కొరకు పెక్కు సలహాలనిచ్చిరి. వీనిని ఆచరణలో పెట్టు బాధ్యత దేశ మంతటిపై నిలిచియున్నది. ప్రాచీన విజ్ఞానమును ఆధుఃకులకు తెలియు రీతిని బ్రకటించి వ్యాపింపజేయవలయును. శత్రుత్వంత్రిమును వివరించి ఇక్కలపు జ్ఞానముతో పోల్చిజూడవలయును. కేవల యాషాభాగమునందు, ఆయుర్వేదవైద్యము అల్లోపాతిక్ వైద్యమునకు పాతమును నేర్పగలస్థితిలోనున్నది. దీనిని విడనాడి, విశేషవ్యయమునకు లోనై విదేశపద్ధతుల నవలంబించుట, పాడిగాదు. ఇంకకు బూనువారు, దేశద్రవ్యమును విదేశముకు బంపుటకు తోడ్పడుచున్నారు. బిడలస్థితిని దుర్భరము గావించుచున్నారు ఇకయింను భారతవర్షమును సింహళద్వీపమును, దేశీయవైద్యము పట్ల తమ కృత్యకర్తృత్వమును నిర్వహించు గాక!

దక్షిణాఫ్రికా గూడెముల చట్టము.

గూడెముల చట్టముగూర్చి, దక్షిణాఫ్రికా యూరపియనులొకరు ఇండియను డెయిలీ మెయిలు పత్రికకు వ్రాసిన వ్యాసముజూచిన, అది ఎంత ఘోరమయినదియో గ్రహింపవచ్చును. ఎన్నికలు జరుగ నందుటచే, చట్ట సర్వాణము తాత్కాలికముగ నాగిపోయినను, ఏపక్షమువా రధికారమునకువచ్చినను దీనిని నిర్బంధింపదరనియే, విలేఖకుడు చెలుపుచున్నాడు స్పృహపక్షమును, హరిజనపక్షమును కూడ గూడెములచట్టము విషయమై సమానోత్సాహమునే జూపుచున్నవి. అందుచే భారతీయులి దుకు సంసిద్ధులై యుండవలెను. ఒకవేళ ఈచట్ట మోడిపోయిన, ఇంతకన్నను నెక్కుడు కఠినమగుచట్ట ముంకొకటి నిర్మింపబడునని చెలియుచున్నది. తెల్లవారిలో చాలమంది కీ చట్టము తగినంతఘాటుగ గనుపించుట లేదట. ఇంకను తీవ్రమగుచట్టమును నిర్మించినగాని లాభములేదని వారు చెలుపుచున్నారు. గూడెముల చట్టమును నిర్మించిన పిమ్మట, భారతీయులబహుకు వెల్లి యూరపియను లెట్టి వస్తువుల గొనజాలరని స్పష్టుగారు వెల్లడిజేసినట్లుల చెలియుచున్నది. స్పష్టుగారి ఉద్దేశ్య మేదియో నిందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. భారతీయులను గూడెములలోనికి దరిమి, వారి జీవనమునకు భాగముగలిగింపవలె ననియే, తెల్లవారుద్దేశించుచున్నారు. భారతీయులు నిలువ నీడలేక దేశమును వదిలిపోయెదరని, తెల్లవారికి తెలియును. ఒకవేళ వారు లేచిపోయెడల, భారతీయులను, బలవంతులముగ నయినను పరిపాలనయందునని దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు శాసించగలరు. ఇట్టి

యూలోచన యిదివరకే బయలుదేరినది. గూడెముల చట్టము పట్టణములకు మాత్రమే వర్తించును. గ్రామములలో గూడ భారతీయులకు నిలువ నీడ లేకుండుట కేర్పాటుల సలుపవలయునని, యూరపి యవలు గోరుచున్నారట. ఇటుల జరుగుచో నిర్బంధములు పూర్తియగును. గూడెములచట్టము పనికి రాదని చెప్పినవారు, భారతీయు లొక్కరు మాత్రమే గారు. రంగుజాతులవా రందరును, యూధులునుగూడ, తమ యసమ్యక్తిని దృఢముగ దెలిపిరి. ఇందు ను బట్టి గూడెముల చట్ట మెంత కఠినమయినదియు గ్రహింపవచ్చును. భారతీయులను ఒకమూలకు దామివేయవలయు ననియు, వారిని వారివస్తువులను బహిష్కరింపవలయుననియు, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారిలో నుద్వేగము ప్రబలియన్నదట. సామ్రాజ్యమునందంతటను వ్యాపించుచున్న తెల్లవారి ద్వేషభావమును తొలగింపక, సామ్రాజ్యవైధి మును కొండంతగ పొగడటమైన ప్రయోజనముండదు.

శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు: లేబరు ప్రభుత్వము

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు యాచనార్థమై ఇంగ్లండుకు బోవుచు, హిందూదేశమున కొక సందేశము నొసగియుండిరి. “లేబరు ప్రభుత్వమును విశ్వసింపు” డని శాస్త్రిగారు హితమొసగిరి. వీరి విశ్వాసము వర్ణవాదము. ఇంకను లేబరు ప్రభుత్వము ఇండియాను రక్షించునని వీరి దలచుట, కమివిశ్రము. స్వరాజ్యపక్షము వారికిమీద తమ యాగడమును మోసుకొని, బుద్ధిమతులు గాఢని శాస్త్రిగారు పదేశించుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షము వారు వీరి యుపదేశము నెలల గ్రహించెదరో జూడవలయును. ఇంతటితో బోక స్వరాజ్యపక్షము వారు కొందరి సమయమున ఇంగ్లండుకుబోయి, దురభిప్రాయములను దీపివేయవలయునని, శాస్త్రిగారు గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు ఇంగ్లండుకు వచ్చిన, అక్కడవారి కనుకూలముగ నుండునట. శాస్త్రి గారు మరియొక సంగతి దెలుపుచున్నారు. లేబరు ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకోర్కెలను సఫలపరుపకుండుట, లోపల ఇష్టములేక గాదనియు, అధికారిము లేకుండుట చేతనే ననియు, శాస్త్రిగారు సుసూచించుచున్నారు. శాస్త్రిగారు రిటుల ఒలుకుటకు, కాండా మేమియో దెలియకున్నది. తమ అధికారిములేనిమాటయ సత్యమనియు, తమ కుద్యోగములు అధికారిమునుగూడ కలిసియున్నవనియు, రాష్ట్ర మాక్తనాల్లుగా రిటీవల ఎలుగెత్తిచాటిరి. శాస్త్రి ప్రభుత్వముల యూహలను నిరాకరించిరి. మాక్తనాల్లుగారు తెలియజెప్పిన పిమ్మటగూడ, శాస్త్రిగారింకను తమకల్పనమును విడువకుండుట, ఆశ్చర్యకరము. లేబరు పక్షమువారు హైందవసమన్వయ ఉపేక్షవహించుట బుద్ధిపూర్వకమేనని, మాక్తనాల్లుగారి ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. అయినను యీవివాదముతో మనకు బనిలేదు. మాక్తనాల్లుగారియూహ లేవయినను సరియే, మనకుగావలసినది ఫలితమునని వేరుగాదు. ఇండియా పట్ల లిబరలులును కన్సర్వేటివులును ఎంతటి సంకుచిత భావము జూపిరో, లేబరుపక్షము వారును అట్టిభావమునే జూపుచున్నారు. ఎంచదగిన భేదమేమియు గలపింపలేదు. మాక్తనాల్లుగారి స్వీయాభిప్రాయములతో భారతీయులకు బనిలేదు. వారి బహిరంగచర్యలనే, హిందూదేశము బరిశీలించును. లేబరు ప్రభుత్వము వారు రెండుయూదుసంవత్సరములెట్టెట్టెలోకాలము గడిపి. తమ సానమును విడువగూడదని శక్తియించినపు

ఆంధ్రుల
గాంధీ మహాత్ముని వుజానీధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

26.4-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

	చందాలు	కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
ఇదివరకు	20432-15-1	పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
నేటివసూలు	25-0-0	ఇదివరకు 9624-9-11
		గంజామండల ఆంధ్రజాతీయోద్యమ సంఘ
		కార్యదర్శి గాదె రాజమన్నారంగారి
		ద్వారా వసూలు 100-0-0
		ఒక ఆంధ్రుడు, గుడియాత్తం 25-0-0
	మొత్తం. 20457-15-1	మొత్తం. 9749-9-11

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి సొమ్మును బంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శ్రేష్ఠిపేడి, మద్రాసు

డు హైందవసమన్వయ ఉపేక్షవహించుకొందురా? శాస్త్రిగారు దెలిపిన హితమును, ఏకత్వమువారును ఆమోదింపజాలరు. శాస్త్రిగారి రాయభారము, లేబరు ప్రభుత్వమువారి దృక్పథమును మార్పుననుట, వ్యభిచారిలంపు దప్ప వేరుగాదు.

అల్పస్థుల తగాదా

అల్పస్థుల తగాదా యొక్కను ఒడలలేదు. అల్పస్థులకును, ఇల్లెండు ప్రీస్టీటుకును మధ్య సరిహద్దును నిర్ణయించుటకు జరిగిన సమావేశము విఫలమయ్యెను. ఎట్టి సలహాను వినుటకయినను, అల్పస్థుల ప్రతినిధులు నిరాకరించిరి. సరిహద్దు విచారణ సంఘమును నిర్ణయించుట కయినను వీరు అంగీకరింపక బోయిరి. ఇట్టి స్థితిలో ప్రీస్టీటు ప్రభుత్వము వారి కొక్కటే మార్గము గనుపించుచున్నది. సంధినిగామీల ననుసరించి, విచారణ సంఘము నేర్పడుపవలయునని, వీరు బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారిని గోరెదరు. ఇటుల గోరుచో, ఇంగ్లండులో మరల వివాదములు ప్రబంధమవును. మాసిపోయిన తగవులు మరల పైకిరావచ్చును. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును. ఇంతవరకు, ఇల్లెండు ప్రభుత్వము తనవిధిని నిష్కర్షగ నెఱవేర్చెను సంధి నంగీకరింపక, రిపబ్లిక్ గావలయునని ట్టుబట్టిన వారితో, ఇల్లెండు ప్రభుత్వము వారు మాసిరాహా రిగ పోరాడి, వారిని వశపరచుకొనిరి. ఈ విషయమున మొగమాటమి లేకుండ బ్రవర్తించిరి. ఇల్లెండులో ఆంతరంగికముగ గలిగిన యిబ్బందులు వర్ణనాతీతములు. ఇంగ్లండుతో గుడిరికస్నేహము చెడకుండుటకై రిపబ్లిక్ ను పక్షమువారిని ఇల్లెండు ప్రీస్టీటు ప్రభుత్వమువారు దారుణముగ శిక్షించిరి. ఎట్టేటులో యుద్ధవనముల నన్నిటిని తొలగించుకొని, తమ యుద్ధిని వీరు కాపాడుకొనిన పిమ్మట, అల్పస్థుల ప్రభుత్వమువారు వ్యవహారమును మొదటికి తెచ్చుట పాడియగునా? లేనిపోని కలలలకు మరల చోటిచ్చుట భావ్యమా? మొదటినుండియు, ఇల్లెండు సమన్వయ పరిష్కారము గాకుండుటకు అల్పస్థులే కారణభూతమయ్యెను. వీరి ప్రతిఘటనము వలన, ఎప్పటికప్పుడు విషమస్థితి యుదయించుచుండెను. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వీరికి ప్రోత్సాహ మొసగుచుండిరి. ఇకమీద గూడ అల్పస్థుల ప్రభుత్వమునకు ప్రోత్సాహ మొసగుటకు మరల

ఇంగ్లండు పూనుకొనుచేసి, ఇల్లెండులో రిపబ్లిక్ ను పక్షము తలపెత్తుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు.

టూరిఫ్ బోర్డు రిపోర్టు

టూరిఫ్ బోర్డు రిపోర్టు వెలువడినది. అందలి ముఖ్య సూచనలను వేరొకచో బ్రచురించు చున్నారము. ఉక్కుపరిశ్రమకు రక్షణ మవనరమని, టూరిఫ్ బోర్డు వారు గుర్తించుట, సమంజసముగనున్నది. ఉక్కు వస్తువులు ఎనిమిదింటిలో ఆయిదింటికి మాత్రము టూరిఫ్ బోర్డువారు రక్షణనొసగిరి. విదేశపుసరుకులపై సుంకములను విధించుటకును ద్వేయవస్తువులకు ధనసహాయముజేయుటకును వీరంగీకరించిరి. టూరిఫ్ బోర్డువారు రక్షణవర్ధిని పూర్ణముగ విధింపకబోయినను, రక్షణవర్ధినిలను గుర్తించి, దీనిని కొంతవరకు కొనసాగింప నిశ్చయించిరి. వీరసూచనలు, మూడు సంవత్సరములవరకుమాత్రమే అమలులో నుండును. పిమ్మట మరల నీవీషయమై విచారణజరుగునట. టూరిఫ్ బోర్డు సూచనలను ప్రభుత్వమువారు రెంతవరకంగీకరించెదరో తెలియదు. లేబరుపక్షమువారు రక్షణవర్ధినికి ప్రతికూలురుగ నున్నటుల వార్తలు వివవచ్చుచున్నవి. అట్టితరీ, టూరిఫ్ బోర్డుసూచనలను వీరెంతవరకు సాగనిచ్చెదరో చూడవలయును.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము
చాల అభివృద్ధి కలిగినది

మే నెలలో సబర్బన్ ఆస్రమమునకు వెళ్లెదరు గాంధీమహాత్ముడు అంధేరీజానాకు వెళ్లిన పిమ్మట నత్యధికముగా నారోగ్యాభివృద్ధి కలిగినది. దారుణముకూడ కలిగినది. వారు మే నెల 15 వ తేదీ ప్రాంతమున సబర్బన్ సత్యాగ్రహశ్రమమునకు వెళ్లెదరని తెలియుచున్నది.

లాహోరు హైకోర్టు
లాహోరు, ఏప్రిల్ 25:—శ్యామలాత్రి రోసిగ్నాలు నలవైది హాపురుకుబజ్జే, ఆస్రామున అమృతకళల్లా నవన్య జడ్జి డబ్బా. డం. మాలక్ గారు నివాసించుదీరి (చ. 11)

విదేశవార్తలు

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనము

సార్వభౌముని అభినందనలు

భారతదేశ మందిరములు

లండన్, ఏప్రిల్ 24:— బ్రిటిష్ ప్రదర్శనమును జయప్రద ముగా జరిపించినందులకు అందరిని అభినందించుచు సార్వభౌముడు డెడ్వెడ్ మైక్లెను ప్రభువునకు అభినందన వార్తల నంపెను.

భారత వస్తు ప్రదర్శన శాఖ

లండన్, ఏప్రిల్ 24:— భారతవస్తు ప్రదర్శన శాఖాధికారు లు శాఖపతిని బుపేన సందేశమును సంక్రిస్తున్న అందుకొనిరి. ప్రదర్శనము రెండవనాడు చాలమంది మృదాను ప్రదర్శనశాఖను సందర్శింపగ వచ్చిరి. మొత్తముగా, వారిద్వారా ప్రదర్శన శాఖను జూచుటకు వచ్చిరి. మధ్యాహ్నము కపర్త లా మహారాజు సందర్శించెను.

గ్రీకు రిపబ్లికు ప్రభుత్వము

ఏప్రిల్ 24:— గ్రీకు రిపబ్లికు ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు సంగీకరించుట బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసెను.

రాచపురం నివారణోపాయము

లండన్, ఏప్రిల్ 24:— రాచపురం నివారణోపాయము నిమిత్తము నెలకొల్పబడిన సంఘమునకు యాత్రప్రభువు అధ్యక్షతన సమావేశం కంగీకరించిరి. ఈయంద్యమైన ఆయన విశేషముగా పాల్గొనెదరటం.

టోలకమరీలోబడి మనిగిగయ్యి స్పెయిను సాయము వెద కుటకు క్రొత్తవిస్తాము జరుగుచున్నది. కొంద రిసాత్తులో వాటాలను గయ్యి నెదర. మరొకరికి లోపలదిగ వదలర. ఈపనినకు పురమాయించుచున్న సెయిలరు నతికి 64 గురు సహాయముజేసెదమనిరి. దొరికిన సాత్తులో వాటాగావలెను చున్నారు.

పసిఫిక్ సముద్రమునుగాపాడుట

నౌకాశయము గావలెననుట

జపాను దండెత్తునను భయము

లండన్, ఏప్రిల్ 24:— రాత్రి 9/30 ప్రత్యక్షతగా విశేష బూటకమునందే ఇట్లు తెలుపు చున్నారు:— జపానుకు యునైటెడ్ స్టేట్సువారికిని చెదినం దున యుద్ధము రాకవచ్చునని కొనుచు బూటకము మెయిలు ఇట్లు వాకొనుచున్నది. జపానుకు కొనుచున్నది ఆత్మర అమె రికాతీరించునందున్న బొగ్గుగనులను స్వాధీనముజేసికొనును అచటనుండి యునైటెడ్ స్టేట్సుతీరమందున్న నగరములను స్వాధీనముజేసికొనును. కనడావారికి కొనుచున్నది వాక్చీ బొగ్గుములకు పక జపాను కల బెట్టి న పనిని సాధించును. కనడా బొగ్గుగనులను జపాను లోనుచున్నప్పుడు ఏటిని మరల బ్రిటిషు నౌకాదళమును స్వాధీనము జేసికొనాలపు. మరల జయించుటకు చాల కష్ట బడవలసివచ్చును. సింగపూరు నౌకాశయ మొక్కటేగాదు వసి విత్తులో భద్రముగా జేయబడవలసివచ్చింది. గొప్ప నౌకాదళ రక్షణము నకు బిష్క సింపూరు నౌకాశయమేగాదు గావలసివచ్చింది. వ్యాం కొనరు ద్వీపములను బొగ్గుగనుల విదేశంగా ప్రభుత్వము వారి హస్తగతము గావడవలసివచ్చును తక్షణము నౌకాదళాధికారులు నౌకాశయమును నెలకొల్పటకు ప్రయత్నింపలెను.

క్రీస్తులందు ఋణము అనుకొన్నదానికంటె ఎక్కువ దొరికినది.

ఐరిషు సరిహద్దు విచారణ సంఘమువారు

లండన్, ఏప్రిల్ 24:— ఐరిషు సరిహద్దు విచారణసంఘ మువారు మరల విదేశంగా కార్యాలయమున సమావేశమైరి. అధినేత కార్యాలయము కార్యాలయముపట్టుకున దీయునారెంద రోగుమిగుడుట జూడ ఈవిషయమై ప్రజలు జూపు ఉత్సా హము వెల్లడిచుచున్నది. అధినేత కార్యదర్శి థామస్ గారు అధ్యక్షతన వహించిరి. ప్రీస్టేటు, ఉత్తరవిర్లండు మంత్రులు వచ్చిరి.

సభ సెడిపోయినది. పర్యవసానమేమియు లేలేదు. ఏ బిడంబడికను జేసికొనలేదు.

విషయపరిస్థితులు ఏర్పడుట

లండన్, ఏప్రిల్ 25:— సరిహద్దువిచారణసభ సాదగుటకు విషయపరిస్థితులు విషయమునకు జేయవలసి భయపడుచున్నారు. ప్రస్తుతము ప్రతినిధులు లండన్లోనే యున్నారు. కాని మరల వీరు సమావేశమగుటవలెదు. అల్లనరు ప్రతినిధులు సరిహద్దును మార్చుట కంగీకరించుటలేదు. చాలవట్టుదలను జూపుచున్నారు. అసలు తమ ప్రతినిధిని గూడ నిలుపుమింపరటం విరిషు ప్రీస్టేటు బిడంబడిక ప్రకారము సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు నిర్వహించవలెనని ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వ మువారు కోరుతుంటు ఒక కమిషను సెర్వరచవలెనని గోరెదరు. అల్లనరువారు నిరాకరించుటవలన బ్రిటిషు పార్లమెంటులో అసలు చట్టమునకు సవరణను ప్రవేశపెట్టవలసివచ్చును ననుకొనుచు న్నారు. దీనివలన గొప్ప వివాదము బయలుదేరును. ప్రీస్టేటు లోను అల్లనరులోను చాల ఆవేశముగ నున్నది. పరిస్థితులు చాల ప్రమాదకరముగ నున్నవి.

యునైటెడ్ స్టేట్సువలన

జపానువారి ఆశ్చర్యం

అనుకూలపరిష్కారము నపేక్షించుట

టోక్యో, ఏప్రిల్ 24:— టోక్యో, జపానలో యునైటెడ్ స్టేట్సు రాజ్యమునకు జపానువారి రాకుండజేయు నిశ్చయించుటకు ముగిసినది. అనుకూలత తెలుపుచు సార్వజనికసభలు జరుగుచున్నది. (కథావామాత్తుడగు కియోరా ప భువు ఈవిషయమునకు అమెరికా ప్రజలకు తెలియజేసి వారి లో జెప్పిన పరిష్కారము గావలెనని నమ్మకము గలదని ప్రీస్టే కవులవారికి తెలియజేసిరి.

న్యూయార్క్, ఏప్రిల్ 19:— జపానువారు యునైటెడ్ స్టేట్సుకు కలస రాకుండదని వలసచట్టమును ఆమోదించిరి. అధ్యక్షులైన కూలిడ్జిగారు దానిని నిరాకరించినగాని అత్యధి మూడేం డ్రవరకు ఆములులోనుండును. భారతీయులు, చీనా జపాను ప్రజలు, వారి ప్రాంతసంపాదకములు, చారిత్రము ఎంత గొప్పదైనను వారి ప్రస్తుతపరిస్థితులు ఎంత బలకత్తవముగ నున్నను యునైటెడ్ స్టేట్సులో అడుగుపెట్టుటకు వీలులేదు. వారిరువారే దక్షిణ యూరసియనులను గూడ కొంత విచక్షణతో రానిచ్చుచున్నారట. ఉత్తరదేశ యూరసియనులు అను కూలముగ రానిచ్చుచున్నారు. ఇంత బాతివిద్యవమును బుద్ధి పూర్వకముగ వెంపొందజేయుటకు ఏమిరానున్నదో భావికాల మే తెలుపగలరట.

డాన్ కమిషను

నివేదికను జేరిరి. పరిణామ ఎంతయో అశనుబెట్టుకొ న్నది. కాని ఎవరికో కొందరు యూరపు ప్రభుత్వములవారికి అప్పు ఇచ్చి ఆమెరికనులు ఊరుకొనెదరో ఇంతకంటె ఎక్కువగా ఏమై నజేనెదరో జెప్పుటకు వీలులేదు.

ఇటీవలనే మార్క్ బ్యాంకువారు ప్రాంతపుర వదెపోకుం డ అడ్డుపడినది. అందుచే యూరపు చిక్కులను కడలించుటకు ఆమెరికనులు బదులిచ్చి ఊరు కొనెదరో లేక నైతిక ఉపచార ములతో చిక్కులను పారదోలెదరో జూడవలసియున్నది.

ఈలోపుక ప్రతికూల ఆసియాభావమునుగూర్చి చర్చించు చున్నారు.

రాబోవు ఎన్నికలు

కూలిడ్జిగారే ఎన్నుకొనబడవచ్చును

ఆసియా యూరపుసమస్యలతో కొట్టుకొనున రానున్న అధ్యక్షుని ఎన్నికల విషయమును నియోజకవర్గమువారు తమ కృషివలన కే: డ్రీగరము జేసిన బాగుండును. వచ్చున్న కలలో కూలిడ్జిగారే విజయము గాంచవచ్చును.

ఆంగ్లో సోవియటు సమావేశము

విచారణ సంఘము

లండన్, ఏప్రిల్ 24:— ఆంగ్లో సోవియటు సభవారు కొన్ని సంఘముల సెర్వరచిరి. మొదట, ఎవరికెవరు ఋణబడిరో, ఆ ఋణములను తీర్చుట ఎటులనో ఆలోచించెదరు. రషియాకు మరల పరపతిని గలగ జేయుటకు ఆలోచించెదరు.

రెండవ సంఘమువారు వర్తకపుటాదంబడికలను తయారుచేసెదరు. సమాధమున ఉదయించుటకు అధికారమునుగూర్చి తెలియజేసెదరు.

ఈ సంఘమువారు ఎవరయినను ఒకరయిన తమనిజేదిక మును తెలియజేయ సంసిద్ధులగు వరకు అసలుసభ ఆపుజేయ వును.

స్విస్ రైల్వే ప్రమాదము

లో ప్రాంతజర్మన్ మంత్రులు హెల్వియీ ఆయనకల్లి యు రిచస్పాన్యంకు అధ్యక్షులు హెర్ హెలియీగాడిను చనిపోయిరి తెలియచున్నది. కాని రిచస్పాన్యంకు అధ్యక్షులు సజీవి యైయున్నారనియు అరడిపును బెల్జికులో ఉన్నాడనియు తెలుపుచున్నది.

ఇండియన్ డెంటు కార్మిక సంఘమువారు

క్రికెట్టు ఎల్కె గారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. లండన్ బస్స్ గారు కోకాధి కర్మిక నిరామోచనదీరి.

కార్మిక ప్రభుత్వమువారి వ్యవసాయ విధానము

యూరప్ లో వ్యవసాయదారుల సభ సమావేశమయెను. సేవముల కష్టములవారు తెలియజేసిన వ్యవసాయవిధానమును ఆలోచించిరి. సాంఘికవాదులే కార్మికులను రక్షించగలరు తక్కువ వేతనములను దీసికొని వదలరానట్లు బదులున్న కూలీలకు, వ్యవసాయముచే ప్రతుకువారిని ఈచట్టములు లేకుండ రక్షింపగలరు. జల్లూవసానా సంఘములను విస్తరింప జేయవలెను. కదిగా వ్యవసాయము జేయని భూస్వాముల భూములను స్వాధీనము జేసికొనుటకు అధికారము నీయవలెను వ్యవసాయపు బ్యాంకులను యభివృద్ధిజేసిన సహకారసంఘముల వారికే సహాయముచేసి కృషిజేందక ప్రత్యేకముగా ఎవరిమట్టుకు వారు స్వతంత్రముగా వ్యవసాయము జేసికొను కృత్తులగుగా ఉప పతిని గలగ జేయవలెను. లొట్టి కార్మికులను గోధుమలన్నిటిని దిగువలెయు గోధుమలన్నిటిని కొనుటకు ఒక సంఘమువారి జేర్పరచవలెనని వ్యవసాయసంఘాధ్యక్షుడు తెలియజేసెను. కొంతమార్పుతో ఈవిధానము సంగీకరించిరి.

ఉపాధ్యాయుని ప్రతిపత్తి

ప్రభుత్వ విద్యార్థయములు

లండన్, ఏప్రిల్ 22:— రాత్రి 9/15 విద్యార్థి శాఖామాత్యుడు క్రివిక్ గాట్టు జెప్పిరి:— హాయిగనుండు కనుల మీరు ప్రయత్నింపరాదు. ఉపాధ్యాయుని చాలముమైనది. ఈవిషయమై క్రొత్తవాతావరణమును కలగ జేయుటయే గాక రిదనుకూలముగ కొంత కార్యచరణమునుగూడ ప్రవేశపెట్టి నెర్పించెదను విద్యార్థివయములో ప్రభుత్వమువారు మాతము ఇకమిదట భద్రపెట్టుటలో వెనుకదీయరు. ధారాళముగ వనమును పెచ్చిం చెదరు. పిల్లలందరిని చదువుకొనుటకు అవకాశ ముండవలెనను సిద్ధాంతమును అచట లో పెట్టవలెను. ఉపాధ్యాయుల వేతనములు చాలముఖ్యమైనవి. అంతకంటె ముఖ్యమైనది వారి ప్రతినిధి. వారి అర్హతయు ఇవిగూడ యభివృద్ధి గాంచునని తలంచుచున్నాడను. ప్రతిపత్తిచుండును గ్రామమునందును గూడమునందును విద్యాప్రచారమును శక్తి వికాసమునుగలగ జేయదు. వనమీ వనితయొద్దను ముందంజేయవలెను.

(వికెన్ లైటు)

గ్రేటుబ్రిటనునుండి ఆస్ట్రేలియాకు ఇనుపబల్లికలను దిగుమతి గావడం జేయుటకు ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు దిగుమతిని పన్నునువిధించుటకు నిశ్చయించిరి. ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వము దీనివలన కాగునకును.

ఇండియాదేశము - రైలుఇంజనులు

లండన్ ఏప్రి 24:— ఇండియాదేశపు ఇనుపదానులకు గావలసిన రైలుఇంజనులను లండనుకు పంపింపండి తెలిపించుచున్నది. ఇదివరలో కొన్ని ఇంజనులకు ఆర్డరునిచ్చిరి. ఈవేల పంపింపబడుచున్న కొన్ని ఇంజనులను పరిపరీక్షనముచాల బాగుండుననియు పరీక్షగర్హించుచున్నారట.

కెన్యాపన్నులనిరాకరణము

నైరొబీ, ఏప్రి 24:— కెన్యాలో కొందరు భారతీయముఖము జోషీగారు మున్నగువారు కలపన్నుల నీతి నిరాకరణముచే యెరపాలకు పంపబడిరి. వారికిని, జైలుచేసిరి. జోషీగారు పూర్వము కాసనసభ్యులుగనుండిరి.

అఖిల రషియా వర్తక

సంఘమువారి ఆక్రేపణ

మోస్కో, ఏప్రి 25:— 3 తేదీన బ్రిటిషు వ్యాపకరణ ప్రకటించిన విషయము అంగీకరించుచు, భారతదేశమున ప్రభుత్వమువారు చేసిన అప్పులను మేము అంగీకరించువారము కాదు. అట్లుచేసితిమేన రషియానుకు కూలీలపై పాలగుదురు. “ఇంగ్లండు మాకు వరపేతిని గాదు” అని తేదీన పోషకసమగము నూటికి ఇంతమొత్తముగ వాపసుచేసెదము. కాని వ్యక్తుల ఆస్తిని ఆస్తి స్వంతదారులకు విదేశీయులకు తిరిగి ఇచ్చువారము కాదు. బ్రిటిషు వ్యాపకరణ రషియాలో పెట్టుబడిదారులు వర్తక రాయబారములు జరుపుకొనుదేశమునకు అని అఖిలరషియా వర్తకసంఘమువారు తెలిపిచేసిరి. దీనివలన ఎంతప్రతిపాదించినా భిన్నము రషియాలో ప్రబలుచున్నదో తెలుసున్నది. కాని ఇది ప్రభుత్వాభిప్రాయము గాదు. వర్తకసంఘము వారి యభిప్రాయమును సోపానము ప్రభుత్వాభిప్రాయముగ నెంచరాదు. ఇంతవరకు లండనులో రాయబారములు బాగుగ నే జరిగినవి, మున్నగు మేజువాదులున్నవి. వచ్చే వారము కొన్ని ఫలితములు స్పష్టముగ తెలియగలవు. అంతవరకు కరమగు భిన్నాభిప్రాయములు గలగలవు. ఒకదానిని మేము అంతను ఆప్రత్యక్షములంచలేదు. ఏది ముగియదునో వాటిని పరిష్కరించుకొనెదమని రాజీనామాగారిని.

న్యూ యార్కులో వారెక్ మంత్రవర్తన రమకు నమ్మకములేదని 16 గురుప్రతిపాదించును, 15 గురు అనుమానము గను తెలిపిచేసిరి.

రైలుబండ్లు డికోనుట

దుగ్గిరాల ప్రేమనువద్ద

వాల్తేరు, ఏప్రి 25:— 20 వ తేదీన యం. డి. ఎం. రైల్వేబండ్లు రెండు దుగ్గిరాల ప్రేమనువద్ద గాత్ర 1 గంటకు డికోనియెను. 319 నెంబరు నుడుగుబండి ప్రేమనువద్ద నిలవబడియుండును. 329 నెంబరు దిగున నుడుగుబండి ఆబండిలో కొంతభాగముతో డికోనియెను. 10 బండ్లు పట్టాలకుండి తప్పిపోయెను. 3 బండ్లకు పూర్తిగా నష్టముజరిగెను. అందు 3 బండ్లు పట్టాపురముమీదికి వెళ్లెను. ఒకయింజను పట్టాలకుండి పూర్తిగా కప్పిపోయెను. మరొకయింజను బెండరు పట్టాలకుండి తొలగిపోయి చెడిపోయెను. ఒక ఆందరుగార్డుకు ఒక మోటునుకు కొద్దిగా గాయములు జరిగెను. విశేషము అట్లయిన గాని రాబోయే వర్షముగాని కలుగలేదు. వర్షము 10 వేలరూపాయలకు మించుకొన్నది. (అ.ప్రె.)

నూతనమైన ఎలక్ట్రిక్ దీపము

ఈ దీపము ఎల్లప్పుడును ఎల్లవోల్టేజియందును పుడుటకు తయారుగ యుండును. ఈ దీపముపైన యుండు “కె. డబ్ల్యు” మార్కు చాలా పేరు వహించినది. దీనికి ఏలాటినునె మొదలగునవి అక్కరలేదు. అన్నిసమయములలోను ఏనాటి అభ్యంతరములేక పుండును. కావలయువాటికి త్వరగవ్రాయుడి.

ధర 1-కి 1-4-0, 12-కి 12-0-0.
దీపములకు వేయురొట్టు ధర డబ్బు 1-కి 1-8-0.
పీటరువాచి కంపెనీ,
తపాలు పెట్టె 27 మద్రాసు.

ప్రయాణపు ప్రసంగము

బొంబయిలో శాస్త్రి, బెనెంటు గార్లు

“బ్రి. ప్ర. వారు రాయలు కమిషనును నియమింపకలేవును.”

బొంబయి, 25 ఏప్రి:— నేడునా కన్వెన్షను తరఫున అంగ్లేజీయులకు రాయబారవర్తమాను జరుగుచున్న రైలు ఆనరలులు శ్రీనివాసశాస్త్రి డాక్టరు బెనెంటు గార్లు వీరుతోలునొసగుటకుగాను ఈసాగుండు ఎకస్ప్రెస్ రైలు యందు రుండు బహిరంగ సభ జరిగెను. ఆసమయమున, రైలు ఆనరలులు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, వర్ధమానకాల స్వరాజ్యపక్షమువారి చెర్యను ఖండించి, వారిచర్య గొప్పదొబ్బాని నుడివెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు, సంస్కరణల నడయించి కాసనములోని దుశ్చర్యములను తక్షణముల బయటపెట్టవలసినదని వారెంచిరి. ఆదికారీ శాస్త్రిగారు తమ రాయబారవర్తమాను పంపింపించి నుడువుచు, తాము భారతదేశముయొక్క వాదనను బ్రటిషు ప్రభుత్వమునకు మోస్తూ మొట్టమొదటను పెట్టుట యోచన నియని చేసెను. తరువాత శాస్త్రిగారు ముఖ్యస్థానము, భారతకావనసభకును, కొన్ని గాస్త్రీ ముఖాసనసభలందును జరిగిన పరిమళములను రాయలు కమిషను నియమింపక వీలులేదని నుడివెను.

తరువాత శాక్టరు బెనెంటు గారు నడువుచు, హోరూ గావలెనని బ్రిటిషువారిని గొట్టుట, కేమనసు కన్వెన్షను ఒక్కటియే సాధనమని నుడివెను. ఎమిలియో టిచ్చిగారు, కాంతిముగ నుండవలెననియు, కార్మికక్షతులనందు విశ్వరూపములపలెననియు నుడివెను.

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుని పిలిపివలెను

బొంబయి 25 ఏప్రి:— రైలుఆనరలు వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని “ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు” పత్రిక తినిధి దర్శించి ప్రశ్నింపగా ప్రధానమంత్రియొక్క విజ్ఞాపనను, స్వరాజ్యపక్షము వారు ఆపరిచెదరని నమ్మచుంటి ననియు, భారత కాసన సభలోను మధ్యపరగకాల కాసనసభలోను, బెంగాలు కాసనసభలోను స్వరాజ్యపక్షమువారి కలంబించిన విధానమును జూడ, ప్రధానమంత్రి యొక్క వర్తమాను వారు గమనించినట్లు లేకనియు నుడివెను. ప్రస్తుత ఆనరలును పోగొట్టుటకుగాను, స్వరాజ్యపక్షమువారులలో నొకరు అంగ్లేజీయులకు చరకు కిదియంది తరణమని నుడివెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వవారములు నిషేధించియెడల బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారే, స్వరాజ్యపక్షము వారు అంగ్లేజీయుల కాన్వెన్షను నిలచెదరని వాడు దలచుచుంటిని శాస్త్రిగారిని. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల కొర్రెలను ఎప్పుడు అంగీకరింపజేయజేయెడల అట్లుజేయుట తగిన బలము లేకపోవుటయే గారణముగాని జయివర్తి గారణముగాదని శాస్త్రిగారి తిండిరి. (అ.ప్రె.)

మద్రాసు గవర్నరును లండనులోనిసామ్రాజ్యప్రదర్శనముయొక్క కమిషను రగు విజయరాఘవాచారిగారిని జరిగిన తంతివార్తలు.

ఉదాహరణము, ఏప్రి 25:— వై. శ్రీ ప్రదర్శనము, విజయరాఘవాచారిగారినిండి తంతివార్త, 24 ఏప్రి 1924:— “మద్రాసుగోర్డు యచ్చట చావలసినదీలో నన్నని చెప్పుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాను. మద్రాసు ప్రదర్శనము ను నూ ముటకు జనులు బాగుగా తీర్చి నిపెట్టుకొనియున్నాను.”

విజయరాఘవాచారిగారికి గవర్నరు పంపింపింపివార్త. ఏప్రి 25:— 1924 “మద్రాసుగోర్డు జయమును గాంచి నెంబరు మొత్తము నుండరాచావ్యాలను మనోరథ్యమై జభినదనములను పంపుచున్నాను.” (అ.ప్రె.)

పూనాలో మద్యపాననిషేధము

పి కేటింగు నిలిపివేయబడెను
పూనాలో కొన్ని నెలలనుండి కలసారా దుకాణములంద పి కేటింగు జరుపుచున్నారని అటుల జరుగుచుదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తర్వుచేయుటచే ప్రస్తుతము నిలిపివేసి, పి కేటింగు సాగించుటలో నాయకత్వము వహించిన పూనా మ్యూనిసిపల సంఘ ఉపాధ్యక్షుడు ఎస్. జిలపాటి గారిని తేదీన కేసునివారణ యానెల 30-వ తేదీన జరుగును. (అ.ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ ఏప్రిలునెల 26-వ తేదీ నిశ్చారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండి వర్షము	ఏప్రిలు 1-వ తేదీనుండి వాతావరణవర్షము
గోపాలపురం	90.9	78.1	...	0.15	44.9
కోరాపుట్
విశాఖపట్టణము	92.0	83.6	...	0	87.09
కాకినాడ	102.1	82.0	...	0	89.09
మచిలీపట్టణము	101.7	81.1	...	0	41.59
గుంటూరు
కర్నూలు	107.8	76.4	0.02	0.04	28.01
బళ్లారి	105.8	79.5	...	1.18	20.51
అనంతపురం
కడప	107.4	84.0	...	0.09	81.28
తెలూరు	108.9	79.7	...	0	87.98
మద్రాసు	94.0	79.3	...	0	80.74
కడపూరు	98.2	81.9	...	0	52.94
తెలూరు
సేలము	103.2	80.8	...	1.66	89.80
కోయంబూరు	98.7	88.8	...	2.66	22.29
తిరుచనాపల్లి	108.9	80.7	...	1.52	38.18
నాగపట్టణము	91.6	81.2	...	1.20	54.98
పునుకొట్
మధుర	101.2	76.8	...	1.22	88.5
పాంబక్	98.9	80.8	...	0.60	87.00
తిరునల్వేలి	1.47	28.84
తిరువేలూరు	87.1	77.1	0.03	8.78	64.51
కొచ్చిన్	83.9	75.8	0.12	6.45	114.51
కాల్కట్టు	94.8	76.7	...	8.49	117.16
మంగళూరు	95.8	74.6	0.09	0.72	125.68
బెంగళూరు	97.7	71.8	...	0.99	25.87
హాస్సన్
మేర్కాట్	82.6	65.0	...	2.78	125.46
రైచూరు
హైదరాబాద్
కార్వార్
రత్నగిరి
బొంబాయి
హోలూరు
కొడెకనాత్	78.4	52.2	...	2.21	62.18
ఉదకమండలము

సర్కారులు:— మేము ముఖ్యమంత్రి, మంత్రివర్గములో ఆర్థిక రత్నగిరి. కాకినాడలో పరిశీలించి 3-9 డిగ్రీలు మచిలీపట్టణములో 5.2 డిగ్రీలు ఎత్తుగ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేదిమి 3.7 డిగ్రీలు ఎత్తుగ.

దక్కణ:— కర్నూలులో కొంచెము చిగురులు పడివి. ఆకసము కొంచెము మేఘావృతమై యున్నది కర్నూలులో ఆర్థిక రత్నగిరి. ఇరుట పరిశీలించి 2.9 డిగ్రీలు ఎత్తుగ. రాత్రివేదిమి 3.8 డిగ్రీలు రత్నగిరి. తక్కినవోట్ల కిలోవర్షపరిస్థితులు సమముగ నున్నవి.

కర్నాటకము:— ఆకసము కొంచెము మేఘావృతమై యున్నది. కడపూరులో పరిశీలించి రత్నగిరి. రాత్రివేదిమి 2.5 డిగ్రీలు ఎత్తుగ.

ఎస్. ఆర్. సామ్రా, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

పెండ్లివారి జూచి శత్రువులని భయపడుట
రంగూను, ఏప్రి 25:— ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటనయొక్క చెప్పుచున్నది:— నామభానువద్ద శత్రువులు నుమికుడుచున్నారన వకంతికి కారణమేయన, 800 నుండి 400 వరకు నున్నంత సానులకు శత్రువులందరూ దానిని చూచి శత్రుసేవాయించి భయపడిరి. కాని నిజముగా వీరు సేవాయించారు. వీరందరూ ఒక వై నా సాన్ సా వ్యూకు మారు నిధి వాచా ర్థము పోవుచున్నవేండ్లి వారు. వీరిలో కొంతమంది శత్రువుల నెక్కియ జుడాలను ధరించియు పోవుచుండిరి. అందులను యాపారబాటుచుగెను. (అ.ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

జేలేయ ప్రార్థనసమాజము:— శేపు ఉ. 7 గంటల గోవిందప్పనాయని వీధిలో అన్నాపిళ్ల వీధికి సమీప మాన ప్రాంతాల సంకీర్తన జరుగును.

పాలెట్ పంచాంగము:— రంగాలంకుల్ వారిచే ప్రచురింపబడిన రక్తాక్షి సంవత్సర పాలెట్ పంచాంగమును వందలములలో నందుకొంటిమి. ఇయ్యది బ్రహ్మశ్రీ పిల్లలూరి శర్మగారిచే రచింపబడినది.

రాకపోకలు:— ఎ. కంకాధం నుదలియారు, శ్రీ మతి కేశవస్వామి వారిని, నేటి ఉదయం ఆలహాబాదునండి వచ్చిరి.

గో. రా. సర్. సి. వి. కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు, బాబ్బిలి మహారాజుగారు, నిన్న రాత్రి ఉదయమడలబడి బోయిరి.

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యుడు:— మదరాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులందు బాదుకాడుగారు వెలుపు దిగిపోయిరి. ఇ. శివయ్య స్వామయ్య తాత్కాలికముగా రాజ్య అర్థక ప్రామాణ్య నిమిషంబడిరి. నేడు మధ్యాహ్నము ఉద్యోగము స్వీకరించిరి.

దక్షిణభాగం చదరంగము పందెములు:— ఈ పందెములలో నన్న వెలుపైలన్న ఆట (అఖరు పందెములు మాడు ఆట) నిన్న సాయంత్రము 1. జి. నర్సిరెడ్డిగారి గారికిని ఎ. కంకాధం నుదలియారు జరిగినది. ఆట అతిశీఘ్రముగా జరిగినది. 44 ఎత్తులలో సత్య గురునాథంగారు గెలుచుకొనిరి. నేడు తిరిగి నిన్నటి పందెము జరుగును.

మైలాపూరు సంగీత సభ:— శ్రీరామకవిసంపాదకత్వమున శేపు గొప్పనాథుని 4.15 గంటలకు గోపాల నాథుగారు నూలు, నాపవీరి, మైలాపూరులో జరుగును. కం. తి. వ. రమణ ప్రభుత్వమును బ్రహ్మశ్రీ శివయ్య స్వామయ్యగారు గాత్ర పాట. గోపాలకృష్ణయ్యగారు కిడేయ, అశ్వత్థరాయగారు (పాపూయ్య) వృందము, కిరాజుపిల్లగారు (కున్నారానిది) కొనుగోలు, సీతామయ్యగారు మోసగు వాయిదెదరు.

వివాహము:— రా. బి. జి. కందస్వామి పెట్టిగారి కుమార్తె మంగమ్మ (తెలుగు పద్మావతి) ఉపాధ్యాయుని గా నన్న పిళ్లయ్యను పెళ్లికొనిరి. నవవ్యధిగా నన్ను నుట్టినాడు పెట్టిగారికిని చెన్నపురి వివాహము జరిగింది. వివాహమునకు అహ్లాంబడి చాలమంది వచ్చిరి. దామచామయ్య ఉస్మాను, మెట్టగారు, డా|| పి. శే. శే. డా|| రామారావు ఉమ్మగువారలను బిచ్చేసిరి. భూవాలకు చాల కట్నములు చది వింపబడినవి. పితామహ మహారాజుగారు పెంకటరత్నం నాయుడుగారు ఆశీర్వాదముల చెలిపిరి.

పండితవిష్ణుదిగంబర్ గారి నాదకథ:— సుప్రసిద్ధ సం త్రివిధ్యాంసులగు పండిత విష్ణుదిగంబర్ గారు నిన్నటినియు సాయంత్రము (ప్రీతికేసు హిందూ హైస్కూలు ఆవరణమునందు) గామాయణకాలక్షేపము నారంభించి సభ్యులను భక్తిపరవశుల గావించిరి. నేడును, శేపునగూడ వీరు శ్రీరామకథను చెలిపె య గానభక్తకరులెల్లరును యీ యవకాశము నైకొని అధిక సంఖ్యలతో నెడలి విని యానందించెదరుగాక!

ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్.

ఏనెల 27 వ తేదీ ఆదివారమునాడు శంఖుస్థాపన జరుగును

ఉదయం 7.20 గంటలకు గుంటూరు ఆంధ్రకర్తాగార మొక్క శంఖుస్థాపనోత్సవము నడచు ప్రార్థనార్థపు స్థలము 1 ఈనెల 27 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయము 7.20 గంటలకు జరుగును. శ్రీయత కాశీనాథుని శాశ్వతరథావుగారు భుక్తాన చేయుటకు దయతో సంగీకరించెదరి మేనేజింగు క్లర్కు శ్రీయత నడింకల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావుగారు బ్ర.వాసిరి.

గోదావరీ మండల సభ

మండల సంఘాధ్యక్షుని ప్రకటనము
“మే నెలల మండలసభ కేగి, అటుండి ఆలహాబాదు వచ్చితిని. ఇటు ఏ గొట్టులన్నియును పూర్తి కావచ్చినవి. 5000 మందికి సరిపడు వికలములు సభాశాల నిర్మింపబడినవి. సభాశాలకు చేరు క గా నే బ స ల కు ను భోజనము నకును ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటులు చేయబడినవి. మే నెల 1-వ తేదీకుండి కార్యక్రమము ప్రారంభమగును. ఖద్దరు ప్రదర్శనను మాటువడుటలో పోటీపరీక్షయును జరుగును. నెగ్గినవారికి బహుమానము లివ్వబడును. ప్రతి నిధులకునూ, అతిథులకును వితమున భోజనములను చేయబడుటకు సర్వాసదువులుగా చేర్చబడుచేసిరి. ప్రభుత్వము యిచ్చు రు. 1000000 లు రాగలది అనియుచున్నది. మండలమహాసభయును నిమ్మ బాత్తుద్దరణ సభయును గూడ జరుగును. నిమ్మ బాత్తుద్దరణ సభను మాటులును వితమునలును పండితులకందరికిని యిచ్చు శాహ్వానములు పంపబడినవి. చాలమంది పండితులుగూడ వచ్చెదరా శ్రీయత తులు భూపతిరాజు వేంకటరాజు, డాక్టరు వరదాజులు నాయుడు, ఆంధ్రకర్తాగోపాల కృష్ణయ్య, కె. లక్ష్మీనారాయణ, కాశీనాథుని శాశ్వతరథావుగారు నాయకత్వం వహించెదరు. సన్నాన సభనుమాత్రమ మండలవాసులకు ప్రభుత్వము కందరికిని ఆహ్వానములు పంపిరి. శ్యామలాదాయ, కర్తవీలు, కర్తవీసామయ్య, కార్తవీలు, పండితులు మున్నగువారందరూ శ్రీయత నుడ రామ్మగారు సభకుదయాచేసి గోరెనూ అని మండలసంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయత బులును సాంబమూర్తి గారు ఆలహాబాదుకుండి రితివార్తనంపిరి.

రాజకీయ సభ

ద్వారపూడి రెవెన్యూ ప్రేక్షకుల మొత్తము (తెలుగులు ఆంధ్రులెన్ని ప్రాంతం రెండు ప్రయాణికులబంధు (తూ. పా. సె.) జరు (తెలుగు) సమ్యక్. ఒకటి ఉదయము 9 గంటలకు రెండవ మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు మధ్యాహ్నాడి చేరును. విశాఖపట్టణము నుండి ప్రయాణికుల బండి రాత్రి 12 గంటలకు ద్వారపూడి చేరును. రాజకీయ సభకు ప్రేక్షకుల రుసుము ఒకరూపాయి. ప్రతినిధి రుసుము రెండు రూపాయలు. ఆచ్చు వోటికలలో పోరాటము ప్రతినిధి రుసుము ఒకరూపాయి యిది ప్రకటింపబడినది. అది పారబాలు. ప్రతినిధి రుసుము రెండు రూపాయలు. వెంకటగూడ రెండు రూపాయలే యుండెను. దీనిని ప్రతినిధు లందఱును పొందుగా గమనింపవలెను.

రాజకీయ సభకు ప్రతినిధులనుము రెండురూపాయలుగాని ఒకరూపాయిగాదు.

అందరిని గూడ ఉచితముగా భోజనము పెట్టబడును. (కార్యదర్శి రితివార్త)

మండల సమావేశ సభ

ద్వారపూడి రెవెన్యూ ప్రేక్షకుల ఆలహాబాదు 10 మైళ్లదూరమున నున్నది. రాజమృత్తి ప్రేక్షకులదగినవో ద్వారపూడి రెండవ ప్రేక్షకులు. ద్వారపూడి ప్రేక్షకులదగ్గ మోటారు బస్సులును బాగుబండ్లును, ఒంటెద్దు బండ్లునుగూడ నిధులుగా నుండును సమావేశసభకు ప్రేక్షకులకు రుసుము ఒక రూపాయి, 30 వ తేదీ సాయంత్రము వరకును ప్రతినిధుల దగ్గరను కార్యాలయమున వున్నవొందురు. ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకునుగూడ ఉచితముగా భోజనము పెట్టబడును. (కార్యదర్శి రితివార్త.)

* * * *

వివిధ సభలు

ప్రథమ దినము

“మే నెల ఒకటివతేదీ ఉదయమున 7 1/2 గంటలకు ఖద్దరు ప్రదర్శనకు శ్రీయత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతకీంద జరుగును.

8 గంటలకు శ్రీయత భూపతిరాజు వేంకటరాజుగారి అధ్యక్షతకీంద మండల సమావేశ సభ జరుగును.

మధ్యాహ్నము ఒంటి గంటమొదలు నాలుగు గంటల వరకును మరల సమావేశ సభ జరుగును.

సాయంత్రము 4 మొదలు 7 గంటలవరకును డాక్టరు వరదాజులు నాయుడుగారి అధ్యక్షతకీంద మండల రాజకీయ విషయ నిర్ణయ సభ జరుగును.

రెండవరోజు

మే నెల 2 వ తేదీ ఉదయము 7 గంటలకు కేశవ శాశ్వతరథావుగారి అధ్యక్షతకీంద మండల కలెంటరు సంఘసభ జరుగును.

8 గంటలకు ఆంధ్రకర్తాగోపాల కృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతకీంద మండల కలెంటరు సంఘసభ జరుగును.

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు డాక్టరు వరదాజులు నాయుడుగారి అధ్యక్షతకీంద 17వ మండల రాజకీయ సభ జరుగును

మూడవ రోజు

మూడవతేదీ ఉదయము 7 గంటలకు శ్రీయత కాశీనాథుని శాశ్వతరథావుగారి అధ్యక్షతకీంద మండలమహాసభ పోటీపరీక్ష జరుగును.

8 గంటలకు మొదలు 11 గంటల వరకును మరల రాజకీయ సభ జరుగును.

మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు సభాగ్యులెన్నికల కెన్నర లక్ష్మీనారాయణగారి అధ్యక్షతకీంద సమావేశ సభ జరుగును

నాల్గవ రోజు

నాల్గవతేదీ ఉదయము 7 మొదలు 11 గంటలవరకును బ్రాహ్మణ కార్యకర్తల అహ్లాంబడి సాయంత్రము 4 గంటలకు ఆంధ్రకర్తాగోపాల కృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షత కీంద ఆంధ్రకర్తా నివారణ సభ జరుగును.

ప్రముఖుల రాక

ఈసభకు శ్రీమంత్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, శ్రీయత తులు బంట్లూరి ప్రకాశం, వెలుపైలన్న, అయ్యదేవర కాశ్వరథావుగారు మున్నగువారుగలరు (బ్రహ్మశ్రీ శివయ్య స్వామయ్య శాస్త్రి, శ్రీపాద లక్ష్మీపతిశాస్త్రి, వెంకటాచలమహర్షిశాస్త్రిగారును స్వగతు పండితులుగూడవచ్చెదరు. సభాశాల నిర్మింపబడినది. గావీ 5000 మంది ఖుగానాగా కూర్చుండవచ్చును. కచ్చినవారికి బసయ్య భోజనమును ఉచితముగా నీయబడును. మండలమునందలి అన్ని గ్రామముల నుండియు జీకె. పోదగులు రాగలరని సమ్మెదమని సర్వాసదువులువారు తితివార్తనంపిరి.

విశాఖపట్టణ మండల సభ - మరెయొక తితివార్త

“మండలములోని ప్రతిభులు గ్రామసంఘ కార్యదర్శి ద్వారా దరఖాస్తులను పంపవలెను. ప్రతిభికులు మూడురూపాయలు, నాలుగురూపాయలు కార్యసంఘం చెల్లించి సభ్యులైనవారికిరూప ప్రతిభులుగా రావలెను. ప్రతిభిచందా సభలకు నూలుచేతబడును. ఖద్దరు రక్తమును, కలెంటరుగూడ రాగోరెనము. మే నెల మొదటితేదీలోగా మంటిరుల దరఖాస్తులు సన్నానసంఘ కార్యదర్శికి చేరవలెను. అనకాపల్లి రెవెన్యూ ప్రేక్షకుల మాకుకుల 20 మైళ్లదూరమున నున్నది. రైలు ప్రేక్షకుల బండ్ల పుకగు కర్తగా నుండునా సాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు మోటారుబస్సు బయలుదేరును.

మండల కార్యసంఘము మే నెల రెండవతేదీ ఉదయమున 8 గంటలకు జరుగును. వెంటనే కార్యసంఘసభగూడ జరుగును మండలసంఘ కార్యదర్శి కొడుదేరామస్వామిగారు రితివార్తనంపిరి.

భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

బొంబాయిలో సమావేశమైనది

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ బొంబాయిలో రెండురోజులు జరిగినవి. ముంద జరుగలసిన తనిఖీసూచియు ఆకాలి ఉద్యమము గూర్చియు ప్రధానముగా చర్చ జరిగింది. కే. ఎం. పన్నెగారు ప్రత్యేకముగా అమృతపరమంధి బొంబాయి కివచ్చి విషయముల నన్నిటిని సాక్షాత్తులుగా గానెరిగింది. సర్దారుమంత్రినిగూడ మున్నగువారి రాజీనామాలుగూర్చియు యితరవిషయములనుగూర్చియు డాక్టరు కివలూ పన్నెగారు బాగుగా విచారణచేసి రితివార్తన. జూలై నెల మొదటివారమున అహమదాబాదులో భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగవలెను అను శిర్కానము లామోదంబడినది.

(ఆ. వె)

చెన్నరాష్ట్ర ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాధ్యయల సంఘము.— ఈ సంఘముయొక్క 4 వ వార్షిక సమావేశము మి. వ. మధుర లో ఎస్. వి. రైలు) బస్సులో వెళ్లి నుముచెట్టి హైస్కూలునందు మే నెల 24, 25 తేదీలలో జరుగును బహుశ సీ. రామలింగరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగా నుండును. ప్రతిభికులము, 2 రోజులు భోజన, బసయ్యపాటు ములతోగూడ ఒకరూపాయి.

ఎస్. నరసింహయ్యగారు

కార్యదర్శి

రాజా భగ్నపహనుడై కన్యకులుడై అప్రమానమై పర
ద్రముక్తకపట ప్రతివిధానములుడై విగ్నముడై కుటుంబిమై
తనయొక్క కుటుంబమునువలె మోతల తేరుతల తమధనముతల్పా
పి-స్వరాష్ట్రగతములగు లక్షలొలకకుటుంబములగు ఎంచుకు
నుగురువగుతినీ తననుశాలములగు శాసనపద్ధతులు ఇందు పేర్కొ
నబడి గొన్నవి. ప్రజ నుండి ధనము నాజ్ఞించువిధానము లేని
యును మిగులతంప నిందు ద్రవ్యసంపదించి. ప్రజలు అన్యతా
మలవలన బాధలు చుచ్చుగువాని నొందకుండుట కనువన విధా
నము లన్నియును ఇందు ప్రకాశితము లైనవి. ఇంతయేల ఇందు
చెప్పినీ లేదు. తనకాలమునాటికి గల సమస్తభగ్నకాస్త్రగ్రంథ
ములను మించుకట్టుగా రచింపబడినది ఈకాటలియును అగ్గ
కాస్త్రగ్రంథము. పూర్వులరాజశింశ్రవపద్ధతి వీనిని అనుసరించుట
చేతనే ఏ కాంతలోకికాపితమై సంక్లామనుముక్క పరాకాష్ఠను
పొందినదని నే నుహించుచున్నాను.

అనంతలిల

బెంజిగారి చిత్రలేఖనము

[ఎ. ఎల్. నరసింహముగారు]

ఘోరవారాశి బహుతరంగరహిత
లింబు మాతలము గగనతలము కారు
మబ్బుచే నలముకొనగ మహితమము
రోదసిమహము సంత బాదుకొనియె;
భయమై యెప్పు వాహిని నయనములకు
సంతసం బొనగూర్చెడు సరణి దోచు
అమిత దుఃఖకారణము నాపదలనె
సుఖము పొంద నయ్యెడరీతి శోభగాంచె;
భైరవమక చలజంతుభయమయ్యె
స్వర్గసామ్రాజ్యసౌభాగ్యవర్ధ మగుచు
చిత్రమలంబు వికసింప జేయుచుండె;
అది యనంతజలశయమై తలంప
తనవు చిత్రభ్రాంతిచే నణచుచున్న
నదియె యానందరసప్రవాహ మనితోచు;
కెక్కునావికుల్ దానిలో జిక్కి మృత్యు
దేవతాస్థానమున కేగ తెలియు నదియె;
ఘోరకారణముల శోణితభాగ లెన్న
తన్ను గలసి విడిచిపై తనకె; పీఠ
శేఖరతనవు లెన్నెన్నో చేయుచుండె;
భువి మహాయశస్సాంద్రుల పొట్టపెట్టు
కొనుట యెఱుగుచు; ఏకక్కి గనిన క్రౌర్య
మునకు మృత్యుదేవతైన బుట్టు కరుణ
నది లవంబైన తనయందు బదిలడదు;
జన సుధదీవి తెఱుగున గానిసింపు
మడికి బహువిధములను సముద్రము గూర్చు;
కట్టిచీకటు లెల్లడ గమ్యుకొనుట
నాతరంగనాదము విస నంతరంగ
ము సుఖదమగు కోయిలరమ్యులై బరగ;
కోటిసూర్య పభాకాంతిని మహా
హృదయమందు కాటుకరోపి యెంతయు ప్రస
రించి యున్న చీకటివలె నించుకైన
దోపకుండె అదియె ప్రభాతుల్యవిధము
తేజమొనగూర్చు మేధావీరు గాగ;
దుఃఖభాగుల కయ్యది తోడుగాదె
విరహహృదయల కదియే వెజ్జ గాదె
అమరవైద్యుడు సర్వంబు నదియె సుము
జగతి బాధాకరంబైన జనుని కకట!
గాలి రివున వీవ శృంగారగాన
మునల వీరుల కాహ్లాదపూర్ణ మయ్యె!
అదియె గాంధ్యసంగీత మనగ చిత్ర
ము వికసింప శరీరము పొంగు సంత
సపరిపూర్ణతచే బాధ సమయు నంత!
రాగరసపానమ త్రసంపాప్రముకుళి
తనయనముల కాన్నించెడు బువులందు
దీపి బహుభావమూర్తులీరు దోప
చిత్ర ముపశాంతి నొండెడు చింత బాసి!
అమహోర్జవమందు మయనములు మిలు
మిట్లుగాగ లేజము దోచె!—మేదిని కడు
దుష్టులందు బుట్టెడుపండితులవిధాన
ఘోరవిషగవభూతాగ్రరక్తరసన్న
గమన భానమానరుచి ప్రకాశమాన
రత్న మనగ! పుడమి దర్శిద్రుమన జిక్కి
బాగులునరునకు పెన్నిధి బొంద గలుగు
నమితసంతోషము తెఱుగు నాపెలంగు
చిత్రమలంబు వికసింప జేసె—పెనుయె
దారి నడచెజనునికి నీరు గలుగు
గ్ధలము కన్నించు లాగున గలిగె సుఖము!
అందు వికసితమల మాహ్లాదజనక
మై ప్రభులత గల్గించె మడికి; కృష్ణ
కాగిటును జిక్కి రాధ వికసితకెన
వనయనముల వెన్న మొగబులన భాచు
తద్రసాస్వాద మొనరించు తలపుతోడ
అటుల దోచె నాకమలమధ్యంబునందు!
రాధవదనంబు భక్తిచే రమ్యురుచిర
పాన మాట్రుపేనుస్వభావంబు నిర్మ
లం బటంచు స్ఫురించు! అలభ్యమాక
పుంగిటును జిక్కి సుఖపరిపూర్ణమైన
చిత్రశాంతి దెలుపుదృష్టిచే తదేక
ముగ ననతుమొగము చూచు బోటి శ్రుప్తి
యెఱుగమి కటాక్షవీక్షణ మింపుకైన
యొసగు మన దీనతయను కలసి విలాస
మయ మొగ్గె చూపుల; పరమసుఖదమగు

తెలుగుమాటలపుట్టుక

1. ఏభావయొక్క గాని వ్యుత్పత్తినిగురించి విచారించుట
లో అది వ్యాకరణబద్ధమున పద్యగద్యరూపమున, పుస్తకగత
మున, కానపన్నుడు, ఎట్లుండెనో కనుగొనుట ముఖ్యము. ఇప్పటి
మన తెలుగుభాష ముఖ్యముగా సంస్కృతసంపర్కమువల్ల ఆభి
వృద్ధి చెందినదని యెల్లఱకు తెలిసినవిషయము. కావుననే మన
మాటలలోని తత్వము తద్వనశబ్దములు నూతనములని ఏర్పడగలడు.
అట్టిశబ్దముల వ్యుత్పత్తులను నిఘంటుగ్రంథకర్తలకు వదలి, దేశ్య
గ్రామ్యశబ్దములపుట్టుకను ఆలోచించినయెడల మనమాతృభాష
యొక్క ఆంధ్రదేశ తెలియగలదు. ఏభావమగాని మాట్లాడు
జనులు అనాగరికదేశలో సామాన్యమనువులను కార్యములనుగఱిం
చి ఎట్టిపదములను వాడుకొనరో అట్టిసామాన్యపదములు మఱి
యేభావయందు గలవో మాచినయెడల అట్టిభాష లిప్పుడు మా
ట్లాడుజనులు పూర్వ మొకచోట నుండియునుదరియు తర్వాత
చీలిపోయి నూతనసంపర్కమువల్ల క్రొత్తమాటలను కలుపుకొని
ఉచ్చారణభేదమువల్లన, కొన్నివర్ణాదేశవల్లన, నిర్వచ్యత్యయ
ములవల్లను నూతనభాషను మాట్లాడునట్లు పరిణమించుట సాధు
భూత మగుచున్నది.

2. తెలుగు, కన్నడము, మలయాళము, తుళు, అరబ్
ము మొదలగుభాషలు ద్రావిడభాషలనియు, రామరామ పూర్వ
ము (మాతృక) ద్రావిడభాష మాట్లాడువారు చీలిపోయి వారు
వారు నూతనసంపర్కములవల్ల ఆలవరచుకొనిన మాటలవల్లన,
యాసలవల్లన, క్రొత్తభాషను మాట్లాడుచున్నట్లు ఏర్పడినదని
నరిత్రులవల్ల దెలియుచున్నది.

3. ఈఅయిదుభాషలు మాట్లాడువారిలో ఎవరిభాష
యందు తెలివితేటలచేత నేమి, ఇతరకారణములవల్ల నేమి పద్య
గద్యములు (వాటిని పుస్తకరచనలు ముందుగా నేర్పడెనో అభా
షలో పూర్వపుపదములు అటుతరువాత రూపముమారుటకు ఆవ
కాశములు తక్కువై నిలుకడ చెందిన పనుట నిశ్చయము. కనుక
అయిదుభాషలలో ఇప్పుడు వాడుకలో నున్న దేశ్యగ్రామ్య
పదములకు వ్యుత్పత్తి కనుగొనవలెనన్నచో మొదట గ్రంథకర
మైన సోదరీభాషయందున్న భావపులను కనుగొని వాటిపైని గలి
గినమార్పులను గుర్తించుట అవసరము.

4. ఇట్లే ఆంధ్రభాషాపదములకు వ్యుత్పత్తి వెదకు
టలో అజాతివారు అనాగరికదేశలో నుపయోగించుచుండిన ఆం
గ్లోకాక్ష్మనుమాటలు మూలములని మన మెరిగిన యంతమే.

5. మన తెలుగుభాషలో ఇప్పటికి వేయిసంవత్సరములకు
పూర్వము వ్యాకరణ పేర్పడినట్లుగాని గద్యపద్యములు సిగరూ
పము చెందినట్లుగాని నిదర్శనములు దొరకలేదు. ద్రావిడభాష
లలో పూతనమైన అనగా “శ్వేతసోదర” అనదగిన యరవభా
షయందు ఇప్పటికి రెండువేలయేడలకు పూర్వగ్రంథములగలవు.
యిప్పటిమాటలు దృఢములై మార్పులు చెందుట కిష్టండునట్లు మన
మప్పటి తెలుగుమాటలను అరవమాటలతో పోల్చి చూచినయెడల
కొన్ని వ్యుత్పత్తులు తెలిసికొనుట సులభ మగును.

6. కొన్ని శబ్దములు ఇప్పటికిని ఏకరూపముననే తెలుగు
అరవభాషలయందు కనబడుచున్నవి.

ఉదాహరణములు:— ఆరు (6) సంఖ్య, అమ్మ, ఉప్పు,
పో ఇవి వాడుకలో నున్నవి.

చెప్ప (పలుకుట) చెవి (శ్రోత్రము) ఆవు, ఇల్లమ్ (ఇల్లు)
మొదలగుశబ్దములు అరవములో గ్రంథకరము లైనవి.

కై - (చేయి) వాయి - (నోరు) మొదలగునవి మన
తెలుగున గ్రంథకరముగ నున్నవి.

7 మరికొన్ని శబ్దములు క్రొద్దిరూపభేదముతో రెండు
భాషలయందును దొరకుచున్నవి.

మాధవునిపజ్జ నుంటుచే మానిని మొగ
మందు ననుగొనవొంతర లముకొనియె!
దొంగలిం చెడుచిలునవృత్తోడ చంద్రి
కాపురణము నా దోచె కలికిదంత
కాంతి వాతాహనమునందు కానుపించు
నప్పురాంగనవోలె నాహ్లాదమగుచు;
తనినితీరక కాగిట తనవు శ్వే
స్వర్గసామ్రాజ్యవిభవంబు సరణినుండె;
భక్తిచే లభ్యమా గదా పరమసుఖము;
భక్తిచే గదా జీవాత్మ బడయు శాంతి;
భక్తిచేదా రవాదారి ముక్తి కెందు!
భక్తి సంపద లొసగు సపారముగక;
నయనములు మూచు దోచు నంతటిల
భావభద్రుఃఖశాంతి సుప్రాప్తి జేయ.

ఉ|| పేరు - పేర్; పొగ - పొగై; పాలు - పాలో;
తోలు - తోల్; ముక్కు - ముక్కు; కన్ను - కణ్; కాలు -
కాల్; వమ్ము - వంబు; పిల్ల - పిల్లై; పల్ల - పల్; ఏరు-ఆర్;
అక్క - ఎఱక - ఇఱకై; ఇఱకు; పేను - పేన్; జడ -
జడై; నగ - నగై; గుడ్డ - గుడ్డై; చావు - కావు; ఆత్మ - ఆత్మై
మాను - మానుక; అక్క - అక్కాల్; అన్న - అణ్ణక;
లిమ్ముగు - తంబి; పోక - పొక్క; నడు - నడ; కోల-కోల్;
ఊరు - ఊర్; తోలు - ఊల్; కూడు - కూల్ (ప్ర); మోర -
మోరై; పాడు - పాల్ (ప్ర); వాడుక - వాళు (ప్ర) టై;
దడ - దడై; రెండు - ఇరండు; (కన్నడము - ఎరడై),
(గుడ్డు) కూను - కన్నడములో కూను; అరవములో కన్న -
పిల్ల; ఏడు - (1) ఏల్ (ప్ర) పది - పత్తి; వెల్లువ - వెళ్ళమ్
మలై యాళములో నీటికి వెళ్ళమ్ అనిపేరు.

8 ఇంకను కొన్ని ర, ల, భేదముతోను వ, బ, గ, వ,
భేదములతోను సమానపదములగు నున్నవి. నవ్వు - నగు; చీరె.
శేరై; వెల్లుము - వెల్లమ్;

9 అరవములో కొన్ని రేఫయుతములై యండి తెలుగున
రేఫము లోపించియు రేఫముతో రూపాంతరములు కలిగియు
వాడుకలో నున్నవి.

ఉ|| నిప్పు - నెరుప్పు; చెప్పు - చెరుప్పు; కప్పు - కరుప్పు;
ఉండ - ఉరుండై; చుట్టు - శురుట్టు; వింసు - విరుందు
పప్పు } - పగప్పు, వేలు } - విరల్; తిప్పు } తిరుప్పు
ప్రప్పు } - పగప్పు, వేలు } - విరల్; తిప్పు } తిరుప్పు
మాను } మరమ్
ప్రాసు }

తెలుగులో యేశబ్దమునకు గాని రేఫయుత మగు
రూపాంతరము సాధువో అసాధువో కనుగొనుటకు అరవపర్యాయ
పదమును చూచుట అవసరమని ఇందువల్ల కొంతవరకు తెలియ
గలదు.

10. మన తెలుగులో అర్థానుస్వార మెచ్చట నుండవలెనో
కనుగొనుట కష్టతరముకదా. అట్టిపదములకు తగిన అవమాట
లను కనుగొన్నయెడల వానియందున్న ద్రుతము లోపించినట్లు
అర్థానుస్వారము నూచించుచున్నదని చెప్పవచ్చును.

ఉ|| కేడు } - చేయి + ఏడు చేతితో తోడుట
చేడు }

దాటు - తాండు; వీగు - వీంగు,
(-ఉబ్బుట)
చాడు (బొట్టు) - కాడ్డు; గోడు - గోడ్డు,
ఏడు (సంవత్సరము) - ఆణ్ణు, వేడు - వేణ్ణు.
కోతి } - కుర్రజు (మలై యాళములో కుర్రజ్జ్)
క్రోతి }
మూతి - మూన్ణు.
నాడు - అవ + డు
మూడు - (8) మూర్త.

11. శ్రుతలోపముగాక కొన్నిచోట్ల ఇతరతరుల లోప
మునకు గుర్తుగా అరవన్న గలదని తలచెదను. అట్టి వర్ణలోపము
తెలియుటకు అరవమాటలను చూడవలెను.

ఉదా|| చేత - చేయదల్ } యకార లోపము.
కోత - కోయదల్ }
మూత - మూయదల్ }

వేట - వేటై - ద్విత్వలోపము.

12. తెలుగునం దున్న యనేకపదముల వ్యుత్పత్తులు కను
గొనుటలో తమిళపదములను చూచినగాని తేటపడవని చెప్ప
వచ్చును.

ఉదా|| పుల్లరి - పుల్ + రి - పచ్చిగడ్డి నుంకము.
నూనె - నూగు + నెయ. అరవములో ఎల్ + నెయ్ -
నూవులు ఎణ్ణై

ఇందునుబట్టి తెంకాయనూనె - లేంగాయణ్ణై అను పదములలో
నూగు ఎల్ అను శబ్దములు ద్విత్వక్రమ లని తెలియగలదు.

వెన్న - వెల్ + నెయ్ = తెల్లటనెయ్; గాళ్లు (పశువుల
కోగము) - అరవములో కాణై - కాల్ + నోయ్ - కాలికో
గము; లేగ - (దూడ) అరవములో ఇళమ్ + కను; వేగేన
(రాజులలో ఇంటిపేరు) వేంగై + నేసిన = పులినిచంకిన; తల
యాడి = లై + అడి = (రాజాజ్ఞనబట్టి). తలను కోయవాడ;
నెలది - విల్లై + యాల్ = బోముడి; తోయ్యలి - అరవములో
తెయ్యలాల్ = కుట్టినరవిక తోడుగునది; ఏతము = ఏ తమ్మ; ఏందు
తోడుట; పావడ - పావాడై - పావై + అడై - ఆడపిల్ల
యొక్క దున్న; వ్రాయి - కన్నడము బరి అరవము వరి - గీత
పడనట్లు చేయుట - ంటుము తాటియాకు నూచకములు, పాడ
గట్టు - అరవములో పాడై + కట్టై - శవవాహనముగా నను
యోగించి పారచైచినకట్టై, వెండ్రము - కన్నడములో హెండ
లి, అరవములో వెండాట్టి, అరవధాతువు వెణ్ - అడుది -
వెట్టకోడి - వెణ్ కోలి (ప్ర), తలగడ - తలగాడి, తలక్కడై,
తలైక్కు + అడై - తలకు ఎత్తు

-భాను-

అఖిలభారత ఆయుర్వేదమహాసభ

సిన్నకోలంబోలో సమావేశమగుట

వైద్యరత్న కవరాజు యోగింద్రనాథసేనుగారి

అధ్యక్షత వహింప

నిన్ను (26 వ తేదీ) సోమవారము, కొలంబోలో సమావేశమైన 14 వ అఖిలభారత ఆయుర్వేదమహాసభకు అధ్యక్షత వహించిన వైద్యరత్న పండిత కవరాజు యోగింద్రనాథసేనుగారు గావించిన వహింపవహ్యానునందలి ముఖ్యభాగముల నధ్యక్షించి యాశీర్వాద ప్రకటించుచున్నాము:-

అధ్యక్షతీ ఫలః ప్రమాణవికలా వాగ్విస్తరై రాకులా । వేదాః ప్రాప్తపదా యదాప్తవచన ప్రామాణ్య సామాన్యతః । ప్రత్యక్షైకభాం త్రిమాత్ర మమలం స్వస్థాతురాణాం హితం । తంవిద్యా స్వఖ లాసు సత్తమ మహం వేదం భజా మ్యాయుషః॥

ఆయుర్వేదవైద్య తత్వవిచారణము

కవరాజుగారు ప్రథమమున ప్రపంచములో ఆయుర్వేద శాస్త్రము యెట్లు ప్రవేశపెట్టబడి ప్రచారము గాంచినదియో తెలిపి పిదప ఆయుర్వేదతత్వమును గూర్చి యాశీర్వాదముగా నుపన్యసించిరి:-

“మన మితను ఆయుర్వేదమయొక్క తత్వ మెట్టిదియో యెంతవరకు ప్రచారమగుచో విచారించెదము. ఆయుర్వేదము చతుర్విధములగు ఆయుర్వులనుగూర్చియు, జీవితమును దీర్చును జేయునట్టియు క్షుప్తము జేయునట్టియు విషయములను గూర్చి చర్చించును. “ఆయుర్వేద య తి తి ఆయుర్వేదః” ఈ శాస్త్రమునకు ఆరోగ్యసంరక్షణమును, రోగనివారణమును, రెండుపరమార్థములు గలవు. చరకసంహితయందు ఇట్లు జెప్పబడి యున్నది. “ప్రయోజనసంరక్ష్య స్వస్థస్య స్వాస్థ్యరక్షణమాతు రశ్య వికారప్రశమనం” ఈ సంధర్భముననే సుశ్రుతమునందు గూడ యిట్లు జెప్పబడినది. “ఇహాఖిల ఆయుర్వేదప్రయోజనం వ్యాఖ్యుపన్యస్తానాం వ్యాధిపరిహారః స్వస్థస్య రక్షణం” అని ప్రమాణముగ న్యాయదర్శనమునందు “మంత్రాయాం వేదేన ప్రామాణ్యకృచ్చ త్రామాణ్యం ఆప్త ప్రామాణ్యత్” అని చెప్పబడినది.

ఆయుర్వేదమునకు ఎనిమిదిభాగాలు గలవు. కేంద్ర, కాలకృత, కాయచికిత్స, భూతవైద్య, కమారభృత్య, అగదతంత్ర, రసాయన, వాచకరణ, అని యెనిమిదిభాగాలు.

ఆయుర్వేదతత్వమునుగూర్చి విశదీకరణ తెలియుటచేత ను వైద్యులకానివారలకు యందలిపరిభాష ఉత్సాహకరముగ నుండునావునను, నేను అంతగ వినిరించి చెప్పటలేదు. కాని, త్రిధాతాస్థితాంతమును గూర్చి మాత్రము చెప్పకతప్పదు. ధాతువులనుగూర్చి గల దుత్సాహలను పోగొట్టుటకు యంతవరకు చాల పని జరిగియుండుటచేత నేనువానినిగూర్చి క్షుప్తముగ జెప్పెదను. ఇట్లు దురు సాలు వ్యాపించుటకు కారణము, ఆయుర్వేద శాస్త్రమునందలి పారిభాషికవచనములను భాషాంతరీకరించుటలూ తప్పల జేయుటయు, ఆయుర్వేదతత్వమును పాశ్చాత్య శాస్త్రమునుబట్టి వివరించుటయుగల్గి హిందూవైద్యశాస్త్రమునందున్న ఒక భేదమునకు సరిగా పాశ్చాత్య శాస్త్రమునందు గూడ సమానమైనది లేకుండుటలను దానిని త్రోసివేయుటయు తటస్థించెను.

హిందూవైద్య శాస్త్రజ్ఞులు పురుషునియందు భౌతికశరీరమును మనస్సును తత్వముగలవని దెలిసి మనస్సుతోగూడిన భౌతికశరీరమే వైద్యనిచిత్త్యలో నగును. రోగములకు మూడు కారణములు గలవు. అసాధ్యేంద్రియార్థసంయోగము, ప్రజాపరాధము, పరిణామము అని మూడు. ఈ మూడు కారణముల వలన శరీరమునందు వాతపితృ కఫములు ఉద్భవించి రోగములు బయలుదేరును. ఈ పారిభాషికవచనములు మూడును అంగమున కొండు, వైలు, ప్లేయసి అసార్థములు గలుగునటలు అనువదించబడినవి. ఇందు యీ ఆయుర్వేదశాస్త్రవచనములకు సరియైన అర్థమురాలేదు. ఈ మూడును “ధారణాత్ ధాయః” అను ధాతువునందలి వచ్చిన ధాతువు అని తెలిసికొనవలయును. ఈ మూడును సమానముగ నున్నపుడు దేహము ఆరోగ్యముగ నుండును. మొగ్గు యేమాత్రము తప్పినను అస్వాస్థ్య మేర్పడును. వానినే దోషము లందురు. సారంగధరలో యిట్లు జెప్పబడి యున్నది.

శ్లో. “శరీరదూషణాద్దోషా ధారణో దేహధారణాత్ వాతపితృ కఫాస్తేయా మలిని కరణాన్యలాః.

ఈ మూడును సమముగ నుండుటను గూర్చి చరకము నందెట్లు చెప్పబడినది. “స్వశరీర చరాస్త్రుఖిలు వాతపితృ క్షేమా

సః సర్వస్యైక శరీరే కుపితాకుపితాః శుభాశుభాని కుర్వంతి । ప్రకృతిభూతాః శుభాని ఉపవన్న బలవర్త ప్రసాదానీని । అశుభాని పునఃకృతీ మాపన్నా వికార సంచకానీని” వానియొక్క గుణములను గూర్చి వాగ్భటుడు యిట్లు చెప్పచున్నాడు. “అత్ర యాత్మోఽఘోకేతః స్వరః నూత్నశ్చలోనిలః । పితృసన్నేహం తీక్ష్ణోష్ణం లఘుగ్రం స్వగ్రంధం । స్నిగ్ధశీతో గురువృంధః శక్త్యోమృత్యుః శ్లేశకఫః॥ ఈ గుణములను పాశ్చాత్య శాస్త్ర భాషలో వివరించిజెప్పట చాలకష్టము. సమానగుణము లున్న యెడల యీ దోషములు ఉక్రేకము గాంచుననియు, అసమానముగ నుండునెడల తగినోపునయీ పాశ్చాత్యభాషలము గలదు. వాగ్భటుడు గూడ “స్నిగ్ధఃసమానైః సర్వేషాం విపరీతైః విపర్యయః” అని చెప్పియున్నాడు.

ఈ మూటిలో వాతము చాలమ ఖగ్ధమైనది. దానివల్ల నే శరీర నందు రక్తము బాగుగ ప్రసారించి అంతశ్శుద్ధి గల్గియుంచి శక్తియు లభింపను వాగ్భటయు గలగజేయును. పితృమలన శరీరమునందు అంతరవృష్టు బాగుగనుండి ఆకలి, దిప్తి, తేజః, జ్ఞాపకశక్తి, అరుగదల బాగుగనుండును. కఫమువలన శరీరము స్నిగ్ధమగునుండి పీర్జలము సహజము లగుజేయును. ఈమూడు ధాతువులలో వాతము ప్రోపించినపుడు శరీరము క్రుగిపోవుట యు, ముఖమున కిశానులు లేవటయు, అశర్మము బలహీనము, మందము, అలసటయు, నిద్రలేకపోవుటయు, తలమరుగుటయు తటస్థించును. పితృము ప్రోపించినపుడు తత్వములు అల్పించి అతిశయావస్థలు, కండ్లు శరీరము, పసుపుపచ్చ నండుటయు, ఆకలిపిప్పికి కంఠపులుసుంట్లు, ద్రవరేకుండుట యేర్పడును. కఫము యెక్కువగున్నపుడు జీగటపడుటయు దుష్టలముగ నుండుటయు ఒడలు బరువుగా నుండుటయు, లోకాకదగులుటయు, దగ్గు, ఆయాసము, నిద్రమాంద్యము కీళ్లలోన పలుకర్పము తప్పిపోవుటయు కలుగును.

దీనిసంఘటన జూచినయెడల వాతపితృ కఫము లనుమాటల కును,విండుజలై ధైయు అనుమాటలకును సంబంధము లేదనిదెలియు వలెను. పాశ్చాత్యులు తమ శాస్త్రమునందు యామూటికిని సరియైన నిరూపు చేయలేనియెడల మానశరీరమును మన దృష్టితో పీక్షింపలేదని తలంపవలెను. వైద్యశాస్త్రముయొక్క పరమావధి యాత్రవోషములను, అనగా యామాత్ర ధాతువులను హెచ్చు తక్కువలేకుండ సమముగా నుండుటయే యని ఆయుర్వేదము నందు చెప్పబడినది. “ధాతుసామ్య క్రియాప్రాక్తా కంత్ర స్యాస్యప్రయోజనం” అని చరకమునందు చెప్పబడినది.

ఆయుర్వేదము పూర్వముగాంచిన యభివృద్ధి

చాలకాలముక్రింద ఆయుర్వేదము నుప్రసిద్ధి గాంచినటుల నిస్సంశయముగ చారిత్రకప్రమాణములలో జెప్పవచ్చును. భారత జేతమునందలి శాస్త్రజ్ఞు లెవరను యాపురాణపాశ్చాత్యమును విచారింపజొవుట విచారకరము. అందుచేతనే మనపూర్వుల అద్భుత శక్తిని కనుగొనుటకు యితరుల సహాయము మనము కోరవలసివచ్చినది. “పురాతన వైద్యవిధానమునందు శాస్త్ర పారిభాషిక విజ్ఞానాతీయము గలదు. ఈ రోజులలోగూడ యెంతతీవ్రముగ విభిన్న గాంచుచుండినను ఆపురాతనపద్ధతులను, అలక్ష్యము చేయుటయు” అని కలకత్తా యూనివర్సిటీ కమిషను రిపోర్టునందును కి లో వ్రాచబడినది. ఈ విషయమును గూర్చి యొకను కొన్ని భాగములను ఉద్ధించి చూపించుటకు తమిళనాడురాక. హిందువులగుల శరీరావశావజ్ఞానమును గూర్చి డా॥ హోర్నెలుగారు యిట్లు వ్రాసిరి. “క్రీస్తుకు పూర్వము కి వశతాబ్దములలోగూడ యంతవ్యాప్తి గాంచుటజూడ చాల ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది.” ఇవివలన స్వస్థజనరణగమండిన 30 పార్సీల్యూకిముగారు ఒకసారి ఉపన్యసించుచు, యిట్లు చెప్పెను. “ఇప్పుడు యావజ్జాలలో క్రొత్తగా కనిపెట్టి బయటికి దెచ్చుచున్న విశేషములు అనేకములు యెన్నియో యుగములక్రింద భారతదేశీయులపూర్వులు తెలిసికొనియుండి ననుటకు సంభవములేదు. ఒకవిషయము జూడుడు. సంజావ్యాధిలో రోగికి ఉప్పు యేమాత్రము లేకుండ ఆహారము వోసంగునెల చాలాభాగ ముండునో అంగీకరింపబడిన విషయమే. ఇందు యేమి ముఖ్యము, ఈసంఘటి వేలకొలది సంవత్సరములక్రిందనే ప్రాచ్యదేశమునకు దెలియును. సంజావ్యాధిలకు ఉప్పు పనికిరాని వైడలుగారు గి జావలు గారుగాని పోతులు జేసి కనిపెట్టకముందే అవిదానమును యేహాకము అయినను జెప్పగలడు.”

శత్రుచిత్త్యమున ఆయుర్వేదము గాంచిన పురాతనాభివృద్ధినిగూర్చి ఎన్నెన్నోపీడియా క్రిటానికాలో సీక్రిటింగముగ వ్రాయబడినది. “సుశ్రుతమునందు మంచి వెలకులతో జేయు శత్రుచిత్త్యము గొన్ని, ముక్కుదీసి ముక్కువెట్టుట మొదలైనవి

యారోగ్యములో జేయబడినట్లు వర్ణింపబడినవి. శత్రుమునుగూర్చి ఎన్నియో విషయములు అందు ర్నింపబడినవి. కిమగలలో పాషాణము, రసము, తప్తు వాగము మొదలగు క్రియలు యారోగ్యుకే వాడబడ చున్నటుల తెలుపబడినవి. శత్రుము జేయు పనిముట్లు ఉత్కృతోజీవినని. నూటికి వైగానన్నటుల సుశ్రుతమునందు వర్ణింపబడినది. కట్టుట్టుటలో 14 కములు వర్ణింపబడినవి. ఎముకలు విరిగినపుడు కట్టుగట్టుటకు జెడురు ముక్కలు చివ్వి ఉపయోగించబడెను. ఎముకలు విరిగినపుడు ఉచ్చాగ్రనిశ్వాసములకు పరీక్షణి యొక్కడ విరిగినదియు కనుగొని రిగినచికిత్స జేసెడి వారు. గాయములు పడినపుడు కోసుకొనుట దెబ్బ తగులుట, కండలబీయుట మొదలగు విధములుగ విభజింపబడి వానికి తగినటుల చికిత్స జేయబడుచుండెడివి. తలకు ముఖముకు కోసికొని పోయినపుడు కట్టుకుట్టెడివారు. శరీరములోనికి వెనుపముక్కలు మొదలగునవి పోయినపుడు ఆకర్షణ ప్రయోగపెట్టి బయటకు లాగెడివారు. విషపు నెత్తురును లాగివేయుటకు యే పనిముట్లను ఉపయోగించుచుండ బలగలను పట్టించెడివారు. ఒకగిన్నెను శరీరమునకు అంటించి నెత్తురులాగెడివాడుక గలదు. ఎప్పుడెవరనే కాపురెట్టుటయు, మలము జేయుటయు, జగుమండెడిది, బుడ్డలు దిగుట దిరుబీజము మున్నగు వ్యాధులకు గూడ శత్రుచిత్త్య జేయబడుచుండెడిది. కంటిలో పూవుజేసినపుడు దానిని తొలగించుటకు శత్రుము చేసెడివారు”.

నేను వరియొక విషయమును దెలుపుటకుముందు యితర వైద్యపద్ధతుల ఆయుర్వేదమునకు ఏయేవిషయముల తీసికొనినదియు తెలిపెదను. “లోహజాతుల లోపలికి జొరవదు ముగ వాడినది ప్రథమమున హిందూదేశమే. వారిని జూచియే మేము పాషాణమును, రసమును మందుగ వాడుచుంటిమి” అని ఎల్విన్సుటను హిందూదేశ చరిత్రమునండి డా॥ జి. ఎల్. ముఖర్జీ గారుద్ధరించిరి. కావునదసాహేబు గోండాలు ఆర్యవైద్యశాస్త్ర చరిత్రను వ్రాయుచు యిట్లు వ్రాసెను. “చరక సుశ్రుతములు యేడవ శతాబ్దములో కాలిఫోర్నియాను పోషాత్యముక్రింద ఆరబికు భాషలోనికి తర్జుమా చేయబడినవి. అందుండి లాటినుభాషలోనికి తర్జుమాజేయబడినవి. అందు 16వ శతాబ్దమున వైద్యమునకు మూలముగ నున్నది. వారు 17 వ శతాబ్దము వరకును ప్రాచ్య వైద్యశాస్త్రమువిదనే ఆధారపడియుండిరి.” సంజావ్యాధికి ఉప్పులేని ఆహార మిశ్రవలననియున్న వైద్యవిషయమును నైన తెలిపిరి. తమవ్యాధులకు పాశ్చాత్యు లిప్పుడు మేకలలోజేయు వైద్యమును మనపూర్వులకు మారితే తెలియియున్నది. చక్రదత్తుడిట్లు జెప్పెను. “భాగ యోగం పయశ్చాగం భాగం సత్వః సత్కర్మం భాగం పసేవా శయనం భాగం ధ్యేతూ యత్కృణుత్” తమవ్యాధికి మేకమాంసమును తింటయు, మేకపాలను త్రాగుటయు మేక నేయింపంచదారతో తినుటయు, మేకలను పెంచుటయు, మేకలపద్ధతయందుచేసిన నివారణమునకు.

పురాతన వైద్యధర్మములయొడ అలక్ష్యము

ఆయుర్వేదమయొక్క పరమార్థిగచికిత్సయు, ఆరోగ్యసంరక్షణము నని యిదివరకు దెలిసియుంటిమి. ఈమధ్య జనాభా లెక్కజూచినయెడల యాకాలమున హిందువుల యారోగ్యస్థితి యెంతపూర్వముగ నున్నదియు తెలియగలదు. బెంగాలులో ప్రభారోగ్యము యంత దుస్సహాయగ నున్నదియు కీ. శి. సభారాము గజేష ల్యూమ్యుగారు తెలిపియుండిరి. పిదప కర్నూలు యు. ఎల్. ముఖర్జీ గారు ‘చనపోపుచన్నబారో’ యనివ్రాసిన పుస్తకములోకి సోదలాలు సర్కారుగారు “చనిపోవుచున్న బారోమా”, యెట్లు చనిపోవుట” యను పుస్తకములోను యీ విషయము లన్నిటిని చర్చించిరి. ఈమధ్యనే డక్టర్ డా॥ కామాక్షిచరణ బెనర్జీ గారు బెంగాలులో “హిందూదిగిలా” యను పుస్తకమును ప్రకటించిరి. ఆదు మనకు ఉపయోగకరముగ నుండునంతలు ఎన్నియో తెలుపబడినవి.

బెంగాలులో 1911 సం॥ నందు హిందువులసంఖ్య 20,94,379 మంది యుండిరి. 1921 లో యెక్కువగుటకు బయలు 2,39,181 మంది యొడిరి. మహమ్మదీయు లట్లుగాక సంఖ్యయం ఏభిన్నగిగాంచిరి. పుస్తక వారు బెంగాలుజనసంఖ్యలో సగముకన్న యెక్కువగా నున్నాడు. ఇట్టి వాతమునకు కారణము హిందువులు ఆయుర్వేదమునందు విధింపబడిన ఆరోగ్య పద్ధతులను లక్ష్యముజేయక పోవుటచని తలంపవలెను. పాశ్చాత్య వాగ్భటకతి వ్యాపించి, పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతుల నుపయోగించుట వలన భారతదేశమునమరణసంఖ్య విరివారిపోవుచున్నది. ఇప్పుడే శత్రుపడి రక్షణోపాయములను వేడికొనకున్న యెడల మనజాతి నందయే బోవును. చరకములో విమానస్థానము మూడవ

కల్లంకిమ్మ దత్తా అవశములతో వృద్ధిపొందించు గుణ
వర్త్యులను, బాగువులును పదార్థము లెత్తిధర్మముగను తీచు
ను. సేనాలకు కలిగించి కల్లంకిమ్మో బ్రహ్మభక్తి గొట్టవలె
గూడ చాల జబ్బులను కలగములగునని రుజువుచేయబడినది.
కల్లిపాలు, అందుకుతోడుగా ఆవుపాలు బోయబడియే చదిపి
లలో రోగములకాపి, శుభమరణముల కిరించును. (మత్తేనము)

అశ్వర్యము! వెల స్వల్పము!! ఫల మధికము!!!
భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

మా బౌద్ధములవల్ల గణములేనిచో సామ్య వాప సివ్వబడును.
మా బౌద్ధములు ఉపయోగించువారికి, యింకను వైద్యులతో అవసర మందడు.
కోగులకు, విశాఖకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును.

శాంతసుధారస లేహ్యము

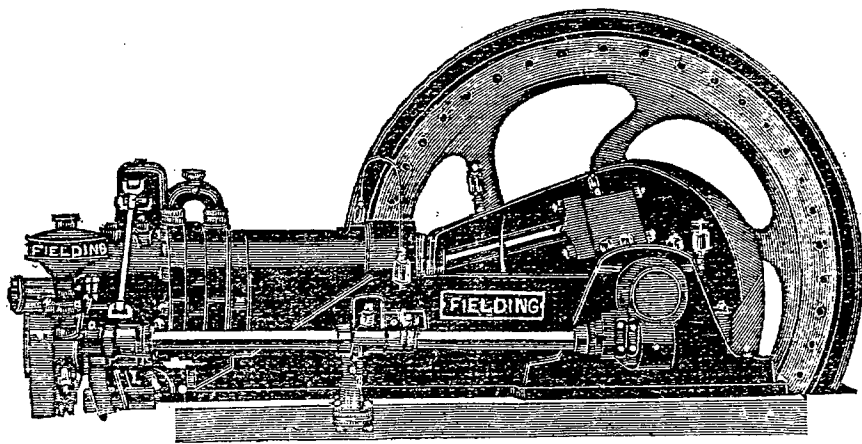
దేశము ముప్పించినవారికి, బహిష్కరిత జాతులకు, విస్తారముగా వదులు
విద్యార్థులకు, అతిదారుణమైన మద్యప్రియవారికి, దివ్యతేజస్సు దేహపుష్టిని
చ్చిభావక క్రిసిపొచ్చును. రక్తభేదము, శుద్ధిహాని, కీళ్లబలపును జరుగును. 20 రు. డబ్బీ 1-కి రూ. 1-8-0.

1. ది ఇండియన్ ఇ. డబ్బీ. లో 10 యెస్ వె నేడు, ముద్రాను, 2. ఎ. రంగయ్యసాయండు అందు
దబ్బీ నె 18 రు దాబ్బి నుదాను, 3. (వెంకటేశ స్టోర్స్, 573, వై. కావేసు కోట్ల, తి. వల్లి శ్రేణి, ముద్రాను,
4. డి. వె కమ్యున్టీ ఆ డు, (వెంకటేశ స్టోర్స్, 573, వై. కావేసు కోట్ల, తి. వల్లి శ్రేణి, ముద్రాను,
5. ఆర్. పార్థసాంధి శ్రేణి, (వెంకటేశ స్టోర్స్, 573, వై. కావేసు కోట్ల, తి. వల్లి శ్రేణి, ముద్రాను.

“ఫీల్డింగ్” ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూట్రెపు కోల్డు వేపరైజరు
క్లిక్ స్టారింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తే 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడివి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని స్థితిలో నుండిగనే స్టార్టు కాగల
ఈ యింజనులను కొనుటవల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు
అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే జరుగును. అన్నిసైజులు యెప్పుడున్న స్టోరులో
నుంచుబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

Telegrams: - Sole Agnts: D. L. Sastry & Co., Post Box
MACHINISTS No. 203

12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

కొలదివ్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు?

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రూ. 2 8 0
నిండు క్యాలికోబైండు థైర్ వైటుకాగితములు } పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అంత్రోద్యమము- మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అహ్వానసంఘాధ్యక్ష } ... 1 8 0
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది }
తత్వమచంద్రిక } ... వెల 1-0-0 | సటికా ఆఫ్ శబ్దచింతామణి 0-12-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము

తెలంగాణ వెం 212, 6, 7 తంబు శ్రేణి వీధి మద్రాసు.

క్రొత్తనాటకము!

రాజకళింగ గంగు

మంచినవలలు!

ఆంధ్ర దేశ రాజచంద్రుడగు కళింగ గంగు చరిత్రము!

ఆంధ్ర దేశ కవిచంద్రుడగు వేములవాడ భీమకవి ప్రభావము!

తెలుపునాటకరాజము. వెల 0-10-0 అణాలు. చందాదారులకు 0-8-0

దీక్షిత్వ ప్రసవలలు. సాంఘికనవలలు.

(1) పరిమళ	1-0-0	(3) నీరద	0-12-0
(2) సాధన	0-12-0	(4) ఆరణ్యిక	0-12-0

(5) రజని (బంకిమచంద్రుని నవల) రు 1-0-0

క్రొత్తకాటలాగు } ఆంధ్ర ప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.
సిద్ధమైనది.

16వ విశాఖపట్టణ మండల సభ

మాడుగులలో మేనెల 4, 5 తేదీలలో జరుగును

ఆంధ్ర రత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారి రథ్యక్షత
వహించెదరు

మేనెల 4, 5 తేదీలలో మాడుగులలో ఆంధ్రరత్న ద్వితీయ
గోపాలకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద 16వ విశాఖపట్టణ
మండల సభ జరుగును ఏర్పాటులు పూర్తి కావచ్చినవి. ఇంత
వరకును ప్రతిభూమిని కాంగ్రెసు సంఘముల కార్యదర్శులు
గా. దిరభానులను పరిమోదతేరు. ప్రతినిధులుగా రా
గోదావరి కాంగ్రెసు కార్యదర్శులద్వారా తమ పేరులను
ఏమిట నెలాఖరులోగా సన్మానసంఘమునకు తెలుపగోర
దక. అటుల తెలిపి తగిన ఏర్పాటులు చేయవచ్చును. ప్రేక్ష
కులుగా రాగోదావరునాథ తమ పేరులను తెలుపగోరదము.
వా తే తేదికి వచ్చునదియు తెలిపినచో అస కా
వల్లి రైలు స్టేషను వద్ద వారిని కలిసి కొనుటకు
వలంబీరులను పంపవలగును. ప్రతినిధులను మాడు
రూపాయలు. ప్రేక్షకులను రూ. 2-2-2క రూపాయలును
మర గలవు. ప్రతినిధులకు తిరుగుగా భోజనమును బసము
యి జ్ఞాబితును. సన్మానసంఘమువారి ప శీలముక్తి భోజన
కాలం (హోటెలు) నిర్వహించువాము. కృతార్థులగు గాన
ప్రత్యేకాహ్వానములు పంపుట కలకాశము చాలదు. కాన హ
చ్చుకుంది (కలిగియున్న ప్రేక్షకులనుగవచ్చి సభను జతక
దయగ కొనసాగింపగోరదము. అని సన్మానసంఘ కార్యదర్శి
శ్రీ శుభరత్న జనారాణం శర్మగారు మాడుగుల చోడవరము
నుండి తిరివాత్తంపిరి.

గోదావరి కృష్ణా జిల్లాల శ్రేణిబలిజసంఘము
బోధనకురు

కాతీజానాదరులకు ప్రకటన

ఫర్దుఫారిమాను అంతకువైక్లానులును చదువబోవు నీజ
విద్యార్థులును చదువబోవు ఎరిమొంటి స్కూల్స్ మేనేజర్లును
19 24-25 సం॥ నకు సంఘసహాయమును కోరదలచినయెడల
సంఘముకల్ల కష్టముకాదు దిరభానుఫారములై తమదర
భానులను చతుర్థవాగ్వికళయందును, కార్యనిర్వాహక సంఘ
సభ జూరును తాము ప్రవేశపెట్టబోవు తీర్మానములను, యెం
డాలో చేస్తుట యీసం॥ రము మేయి నెలాఖరులోగా చేయ
లాగున పంపుట కోరదమువాము.

గుబ్బల రామన్న,

గోదావరికృష్ణా.

గవని:— (1) భవనహానికొర విద్యార్థులు
సంఘముకల్ల కష్టముకాదు విద్యార్థిదరభానుఫారములై
పూర్తిచేయుచి ప్రతినిధులను మేయి నెలాఖరులోగా నెక్ర
టరీకందులాగున పంపుకొనుచుండవలయును.

(2) ఈసంఘమువారు బాలుకును, విద్యార్థివృద్ధి నిమిత్త
మెరిమొంటి పాఠశాలను, రాతిపాఠశాలను ఫౌండర్ అవ్వ
టకుల శ్రేణిబలిజాను పోషించుటకు కత్తిలేకయున్నపుడుగాని,
బోర్డుకాదుగాని తమరు దిపార్టుమెంటువారు గాని తమపాలన
లోనికి తీసికొనకయున్నపుడు గాని సంఘముయొక్క సహాయ
యాకాలవినయిడద గదన స్కూల్స్ మేనేజర్లు సంఘముకల్ల
కష్టముకాదు దిరభానుఫారములు పూర్తిచేయుచి ప్రతినిధు
లను మేయి నెలాఖరులోగా నెక్రటరీకందులాగున పంపు
కొనుచుండవలయును.

(3) విద్యార్థులయొక్కయు, ఎరిమొంటి స్కూల్స్ మేనే
జర్లయొక్కయు దిరభానులు మేయి నెలాఖరులోగా అందని
యెడల మంజూరు చేయబడవు.

[దిరభాను ఫారములు వలయువారు కార్యదర్శిగారికి
వ్రాసిన బడయగలరు.]

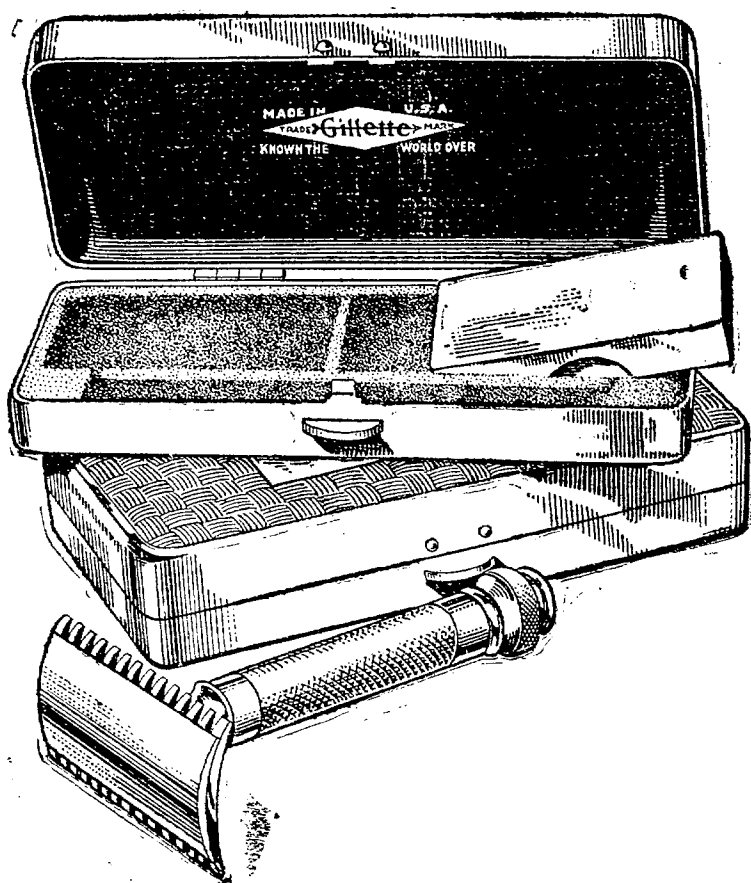
దంతమార్గము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0
ఈదంతమార్గముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును.
చిగుళ్లునుండి రక్తము కారమందును. నోటుమర్గములేక యం
డును. పండ్లముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతాంజనము డిప్రో, మదరాసు - బొంబాయి.

ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಧಯಿ.

జామి జనారనకబ్బ

8081 తెదాపుం. (గోదావరికి పై)
 తెదాపుం అనునది: "ఇంద్రుని" తెదాపుం.

గిల్టెట్ సేఫ్టీరేజరుతో

తొరము చేసుకొనుటవలన

నాలుగు లాభములు గలవు

- (1) సులభముగా తొరము చేసుకొనవచ్చును:-
గిల్టెట్ రేజరులో శ్రేష్ఠమయిన కత్తిని ఉంచిన చాలును. ముఖమునకు సబ్బును పట్టించి, తొరము చేసుకొనుడు.
- (2) తొరము హాయిగా నుండును:-
ప్రపంచమందు అంతటను గిల్టెట్ బ్రేడు చాల విక్రీయి వాడిగలదని పేరు పొందినది. విరు సగా నుండు గడ్డమును కూడ శుభ్రముగా తొరము చేయును. నొక్కడము, గీచుకపోవ డము, మంట మున్నగునవి ఉండవు. తొరము చల్లగాను, ఆనందముగాను, శుభ్రముగా నుండును.
- (3) అపాయము లేని తొరము:-
కోతలు, అందుచే కలుగు తొందరలు లేకుండా గిల్టెట్ రేజరు నిన్ను కాపాడును.
- (4) తొరమునకు వితవ్యయ మగును:-
గిల్టెట్ రేజరు ధర కొంచమే ఒక కత్తి నువ్వయో గించిన అనేకసార్లు సుఖముగా తొరము చేసు కొనవచ్చును.
నేడే ఒక గిల్టెట్ రేజరుని, తొరము చేసికొని, ఆనందింపుడు.

4

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Gillette SAFETY RAZOR
Made in Boston, U. S. A., by the Gillette Safety Razor Company

ఓరియంటల్ గవ
ర్నమెంటు సెక్యూ
రిటీ లైఫ్ అన్యూరన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

స్థాపితము 1874 నాటికి కంపెనీ 1924

గొప్పమూలధనముగల హిందూ జేత భీమాకంపెనీ
హక్కుదారులకు చెల్లించిన దాదాపు మొత్తము రూ. 8,00,00,000
అయిన 6,00,00,000 వైగానే గలదు.
సంపత్తి ఆదాయభవనము రూ. 1,00,00,000 వైగానే గలదు.
హాసిహోల్దరులు 80,000లకు వైగానే గలరు.

ఆఫీసులు ఈ కింది ప్రదేశములందు కలవు

అహమదాబాదు	బెంగళూరు
అజ్మీరు	బొంబాయి
అలహాబాదు	కలః లా
దెల్లీ	కొలంబో
కాంచీ	మంగళూరు
కరాచి	నాగపూరు
కోలాలపూరు	పుణా
లాహోరు	రాయపూరు
మద్రాసు	రావల్ పిండి
మండలె	తిరువేదము

భీమా చేయించుటకు యిష్టముగలవా రందరూ తక్షణమే
నేపీ దానికలన గలను లాభమును పొందుటమంచిది. దీని లాభ
ములు యింకను ఎక్కువగా అభివృద్ధిచును నూచనము గలవు.
ఓరియంటల్ లిమిటెడ్ లాభకరమైన ప్రత్యేక సదుపాయము
చూపి పున్నది. అది విక్రీయి జనసమ్మతి మైనది.
ప్రతిభిలాభములను పాలిసి, పసిలిడ్లకుల ప్రత్యేక పాలి
సిని చూస్తు గునవి తెలుపు చివరముల కట్టికై కంపెనీకి
కాయదు.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

చ మ త్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కార గణితము, విశిష్ట గణితము,
విశిష్ట గణితము, మనోగణితము, త్రికోణ గణితము, చిత్ర
ములు, అక్షరములు, చిత్రములు, చిత్రములు, యాక్తిత
ములు, రహస్యములు, గణితావధానము గలవు. మంచి
ము, మనోబలమును, తెలివిన వృద్ధిచేయు రసవంతము
చిత్రవిచిత్రములు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన
గణితమునకు దశమశతాబ్దము, చమత్కారమును, యాక్తియు
తెలివియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము.
దీనివల దు 1 య. వి. పి. చార్జి ఆ రీ. 6 ప్రతులు రు రీ. 6.
వలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,
ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

కావలెను

ప్రతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్ర
యించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను. విక్రీయి లా
భకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు పంపిన
ప్రతులు తెలుపబడును.

Rajvaid Sri Ramandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe; highest testimony. Particulars free.
H. BELLER, D. Santa (Pangal)

SANTI OIL
Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no pain. Particulars free. Correspondence confidential.
HEALTH HOME, D. Santa (Bengal).

Guard your Baby against milk-borne disease

Give your baby Glaxo—the one safe Milk food that is made in New Zealand, where the dreaded disease, bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases.

Run no risk with your baby's milk; give him Glaxo, the safe milk food, which is free from the risk of conveyed tuberculosis. *Ask your Doctor!*

Glaxo
The Super-Milk Food

"Builds Bonnie Babies"
WHOLESALE DISTRIBUTORS;—

Alfred Young & Co., Ltd.,
(INCORPORATED IN ENGLAND)
Post Box 40 MADRAS.

గ్రంథపరిచయము

రాజకల్పింగంగునాటకము

గ్రంథకర్త - క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారు

ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్ధనకై కార్యదర్శులగు శ్రీయంత క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారు వ్రాయబడి కాకినాడలో ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయాధిపతులగు వేంకటపార్వతీశ్వరకవులచే ప్రకటింపబడిన యీనాటకరాజము కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇది సుప్రసిద్ధుడగు వేములవాడ భీమకవియొక్కయు రాజకల్పింగంగునొక్కయు చరిత్రలకు సంబంధించిన ఆంధ్రదేశ విషయములగు నైదంశముల స్వతంత్రనాటకము. ఇది మహానాటక ప్రక్రియను అనుసరించుచుండ కాళిదాసు బలపథాన్ని వాడుచు పాండిత్యవర్ణనల నాటకము. సుప్రసిద్ధుడగు భీమకవి తండ్రిచనిపోయినప్పటికి జనించినయు వ్రాక్షారావము దక్ష వాణిజ్యమును పుణ్యక్షేత్రమున (రామచంద్రపురం తాలూకా వ్రాక్షారం) వేంచేయున్న భీమేశ్వరస్వామి ఆనుగ్రహముననే యీకవి జనించినయు నొకవదంతి కలదు. ఈ సందర్భమున గ్రంథకర్త చక్కనికల్పన మొనరించి యీయవనాద నిరూపణమని నిరపరచెను. సకలాలంకారాల పూజ్యుడగు, కవిచంద్రుని మహా రాజేంద్రుని చరిత్రలకు సంబంధించి పండితకవి విరచితమై సుప్రసిద్ధకవిద్వయప్రకాశితమై యొప్పు నీ నాటకరాజ మాంధ్రజనుల అదరమునుబడయుట కంతయు లెగియున్నది. దీని వెల పదిపాదాలు. పలుకువారు ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము - కాకినాడ అని వ్రాయవలెను.

విశాఖపట్టణ మునిసిపాలిటీలో

నివసించుటకు మంచివిశాలమైన

నివేశనస్థలములు

వేలము! 17-5-24 (శనివారము) వేలము

విశాఖపట్టణ మునిసిపల్ కాన్సిలు వారిచే 17-5-24 (శనివారము) లేదీ, అనంతరము తోవినో తరువాత రోజులకు నూడే ప్రతిదినము ఉదయము 7 గంటలు మొదలు 9-30 గంటలవరకు పబ్లిక్ వేలములో విశాలమైన నివేశనస్థలము విక్రయించబడును.

ఈ స్థలములు చురుకైన టవును ప్లానింగు ద్వారావారిచే అంగీకరించబడిన ప్లానులను అనుసరించి ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు మంచి విశాలము లైవిగాను, పట్టణమునకు మధ్యగాను ఉన్నవి. సాధారణ గృహములు ఇండ్లుకట్టుకొనుటకు తగియున్నవి. విశాలములగు స్థలములు విశాలములైన రోడ్లకు అర్హముండి మెయిన్ రోడ్లకు తూర్పుగా కొన్ని గజముల దూరములో మెయిన్ రోడ్లు స్థలములకున్న ఎత్తు అయిన స్థలములందున్నవి. ఈ దీనిని సంతకము చేసేవారి ఇష్టప్రకారము ఈ నివేశనస్థలము విడిగా గాని లేదా కొంత భాగముగా గాని అమ్ముటకును, అమ్ముకొనుటకు నిధిగాగా నున్నది. 13 (పదయ్యారు) స్థలములు. ఒక్కొక్క స్థలము తాలూకు ఏనుగు 20ల చదుపు గజములు మొత్తము 850 చదరపు గజములకును వుండును. గడరు స్థలములు, ఉనికిని తెలియజేయు ప్లాన్లు కొరైలాలున్న వేలమునకును ఉట్టియిన్నా విశాఖపట్టణ మునిసిపల్ అఫీసులో నుంచుడిగిన. కానుకనైన నది అఫీసు లెక్క యందు కాలునాలో యొప్పుడైనా వేలము నివేశనకు పూర్వము భోగట్టా నిమిత్తము గడరు ప్లాన్లు కొరైలాలు మామకొనవచ్చును. స్థలముల వేలము స్థలములయందే జరుపబడును.

"ముంగిపూడి కామయ్య,

మ్యునిసిపల్ అఫీసు విశాఖపట్టణము

చెయ్యిక్కన్

27 మార్చి 1924

మ్యూ. కా."

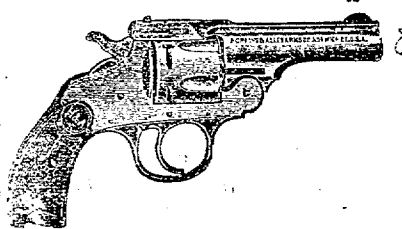
శృంగారశీనాథము

శ్రీశాధుని సహగ్రచిత్రము. 1924-25 నల్ల ఇంటర్మీడియట్ టెక్స్టు. వెల 2.0-0

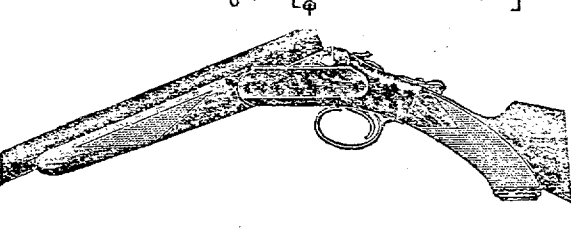
చాటుకద్యమణిమంజరి	1-6-0
ప్రబంధరత్నావళి	1-8-0
మూర్త్యార్ణవచక్రము	0-4-0
శ్రీకామశ్రీహరికథము	0-8-0

మణిమంజరి - మేనేజరు,

8/15 నల్లక.వి వీధి, తిరుపల్లి క్లబ్బి, మదరాసు.

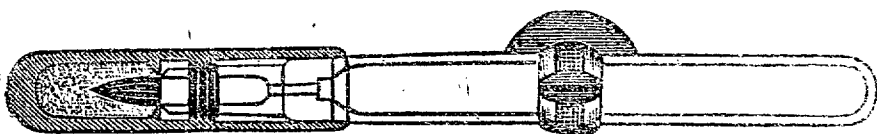

ధరలు
నరనము.
కేటలాగు
ఉచితము

కాశము 3.50 3.75, 3.90 అంగుళములలో దొరకును. ఇన్నవి. వేలులో పెట్టుకోగలిగినవి మాడ దొరకును. యం. వి. కామయ్యగారి కేంద్ర ఆంగుళము 3.00 పెరి. నెం. 0.25, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నెల్స్ ఫిల్లింగు "ఆగేట్" ఫ్రంట్స్ వేనా

పాకెట్ నెల్స్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అప్రెంటిస్, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూశత్రువులగు నూడే మిక్కిలముగా జవాదరచీగు మొందుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టపాళికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతమగు మాత్రమే ధానము. వికసనశీల పిశాచి ముంచినయెడల అయిన నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మెలూపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

OM

THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY

Life and Marriage Assurance Company Limited.

Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).

Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid up exceeds Rs. 3,00,000.

Government Securities held Rs. 1,50,000; Life Insurance policies issued Rs. 15,00,000.

Annual Premium income Rs. 50,000

Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs 1,000 to Rs 5,000- Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st July 1924. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:--

Messrs. P. K. Rau & Sons.

Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

ఉచితము గావంపబడంను - నేడేవ్రాయుడు

నకలవిధ దంతవ్యాధులకు
కోతి మూర్తి
నల్లదంత చూర్ణమును వాడుడు

మము ఉచిత ముగా పంపు పొట్లము నకు,
మాచి మైన క్యాటలాగుకు నేడేవ్రాయుడు

ప్రతిచోటను ఏజంట్లు కావలెను

అన్ని జాగాలలోన అమ్మబడుచున్నది బుడ్డి 1 ధర రూ 0.4-0
ఒకరూపాకు తెక్కు వగానచ్చు వి.పి. ఆర్డరులు పంపబడవు

కోగి & కో. ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, హైదరాబాద్ నెం. 5080 మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వెంటికూచలపండితులుగారి లోకామయహరి కస్తూరమూర్తిలకై బహుగౌరవ
వేస వేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ కింది తెలిపియున్నాము.

(1) మ. డాక్టరు ప్రభాకర్, డెల్టా ఆయుర్వేదక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎస్. వై. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎస్. ఆఫ్ ది కాలిఫోర్నియా ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్ ఫర్మింగు కెమిస్టు, ఎడ్యుకేషన్ సం. 2 బాంబాయి:— మీ లోకామయహరి కస్తూరమూర్తిలకు ఉపయోగించిన దానిలో క్యాసోచ్యాపూల కృత్యానము, అజీర్ణము, మలబద్ధము ప్రకృతి నొప్పి, కడుపునొప్పి, జ్వరములు, పిల్లలయిబ్బము మొదలగునవి గుణమైనవి.

(2) మ. వి. ఎస్. అమృతరావు, సీనియర్ డక్టరు, కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయ, మైసూరు కలెక్షన్ మెంటు, మైసూరు. మీ లోకామయహరి కస్తూరమూర్తిలకు సేవ ఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి గుణము గలదని

(3) మ. కే. కే. విక్టోరియా కమిటీ విప్లు చక్ర డిస్కం నెం. 941 వీధి బోర్డు బహారు, రంగూను, బ్యాంకు. మీ లోకామయహరి కస్తూరమూర్తిలకు, నాణ్యత, నాకర్థమ వచ్చుచున్న కోతులకును సంపూర్ణమైన

(4) మ. లాల్ కింగు, మీసే, కబ్ అసిస్టెంట్ సర్జన్ సికోహి, రాజపుటానా. తృప్తి నిచ్చినది. మీ లోకామయహరి కస్తూరమూర్తిలకు సేవ ఉపయోగించుచున్నాను. చాలగుణముగానున్నది. కిరీటము 12 సేసాలనుపంపుచు. బుడ్డి 15 ధర 0.4-0, 6 బుడ్లు 1.4-0 పోస్టుకర్చు వేరు.

పాశ్చాత్య వెంటికూచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,
శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

శ్రీజీవరక్షా జ్ఞాన ప్రచారక మండలి

హైదరాబాదు-(దక్కను)

అహింసాధర్మ ప్రచారము

అహింసాధర్మ ప్రబోధకులచిత్రపటము

అహింసా ధర్మమును, అంశ బాధానివారణమును, జీవ శారణ్యమును, గోరక్షణమును బోధించుటకు కలసియున్నామి పరి శ్రేయమును ఈమండలివారు దక్షతోపనిన ప్రేమపూర్వకముగా ప్రపంచమున కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఈమండలి చక్కని రంగులతో 1 డూ మనోహరముగా చిత్రపటమిడినది. పరిమాణము ముగ్ధకౌగమున చిత్రపటము నమన్వితముగా ప్రేమమయముగా ను భాగ్యతూత మూర్తి చిత్రపటమిడినది. మూర్తిచిత్రము మిడి మూర్తికి మేడ యాడు కొని నిలచియున్న సమస్తము తమకు గోమాత మూర్తి చిత్రంప బడినది. భారత జాత తమచేతులతో గోమాతవనమును నియమము లాచించుచున్నది. రెండవ తునీచిత్రమును కమలమున రెండవ ఎత్తుచేతి లాంటి చిత్రమును ధరించి యున్నది. భారతమాత చిత్రమునకు కడిదిట్లున (1) శ్రీబుద్ధులు- దేశవర్తలు (2) ఏనుక్రీస్తు (3) జరిత్రుల పరిమాణము, ఎడవతట్టున (1) మహావీరులు (2) సబక్తజీవు (3) గాంధీయ హాత్ముల పటములు గలవు. భారతమాత చిత్రమునకు దిగువను బుద్ధజీవుల పటమున్నది. బుద్ధస్వామి అహింసాధర్మమును బోధించుచు నొకతీరే ప్రేమివేసి నిలచియున్నాడు చాలమంది భక్తితో విమరుగ్గుట్టును చిత్రపటమిడినది. దానికిద రాము మోహన, దక్షానంద, సత్యనాథ, స్వామిల నటము, అనుభవ, పరిమాణ కృతజ్ఞతతో కడిదిట్లున జేవాలము శ్రీ కృష్ణమూర్తి గానము, మనీషులపటములు, అనుగుత్తుల కైస్తవాలములు (చక్ర), పార్వీలకాలము (అగ్రయారీ)ల పటములు గలవు. ఈపటము రివిర్యచిత్రకాలము ముడిప బడినది. కలయకాత శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ ప్రచారక మండలి కార్యకర్త లాలాజీమేధుజీగాకి హైదరాబాదు దక్కను అని ప్రాణాలెత్తు. ఎల్లచాతు యీ సభలో సభ్యులు గా చేరి కిరీటము తమ కిరీటము స సహాయము చేసి యిరీటము గూడ ప్రార్థనాపాదవి అహింసాధర్మ పరాజయై రై శ్రీకారమును అగి గోవులు మున్నగు సమస్తజీవంతయు లను కృతతో లాలించి పొందు ప్రేమమయమును కలనా ప్రభుత్వము కృపానిధియు నగు శ్రీకృష్ణశర్మవానని కటాక్ష మును బడచుదురు గాక అని కోరుతున్నాము.

ది మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ యిన్ ఇంగ్లాండ్)

తండ్రి, తెలిసోను లైసులను వేయుటకు తనిఖీ నిమిత్తమై తండ్రిలను మేస్త్రీలు కావలెను. రాగి, గాల్ఫునైజు ఇనుప కమ్ములను వేయుటయందు మంచి అనుభవమును గలిగియుండ వలెను. అనుభవము, యోగ్యత ననుసరించి నెల-1 కీతము బల్తా చేరి రూ 40 మొదలు రూ 70 ల వర కివ్వబడును. యోగ్యతాపత్రికలతో సహా ఈవిధము విలాసములకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

ఎలెక్రికల్ ఇంజనీరు,

ఎం అండు ఎస్. ఎమ్. రైల్వే, అగ్గోణం.

నూతన ప్రచురములు

బమ్మర పోతనామాత్య ప్రణీతము		
ఆంధ్ర భాగవతము	1-8	6-0-0
డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు		8-0-0
ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము	1-8	5-0-0
అనందరంగరాట్టండము	1-8	1-8-0
అనంతనిఘండము	1-8	0-14-0
అశ్వకవీయము	1-8	2-8-0
అధర్వణకారికలు, సటిక	1-8	1-0-0
ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు ముద్ద్రణకు వును. క్యాటలాగులు మాడకోరగాను.		
వావిళ్ల- రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,		
292, ఎన్.కే.రోడ్, చెన్నై 600		

వెంట్రుకలే అందము? రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుష్ప్వసలో ఉడికరాకమునుపే త్వరపడును.
ఉడివచ్చుట మొదలు వెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే
కమినీయానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమును, కిరో మాంసక మాంసము, యిది దివ్యవృక్షము
వెంట్రుకలు విట్టుట గాని, గరుడుగ గాని యుండదు
మీ వెంట్రుకల మరల యెప్పుడీ మెర్చిదనమును కలిగి కట్టుకల నుండి మెరయ ముండును.

ఈ రోగమునే దీనిని తరిమింపి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుకట్టెదగునో కనిపెట్టుడు

కమినీయా తలనూనెను నిన్ను శరీరకృష్ణమునక జేయును.

నెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోన ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1 కొవ్వ బుడ్డి 15 ధర రూ 2.0-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
2 బామ బుడ్డి 15 ధర రూ 0.12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును
3 బామ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.8-0 }

ఇది మందు అమ్మకారంతరివద్దనున్న, శరతు అమ్మకారవద్దను - దా కొరకును. లేకున్న,

పోటా యేజంట్లు:- ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
155 బమ్మమిడి, బాంబాయి.

BEST MEDIUM FOR PROGRESSIVE ADVERTISER THE BUSINESS DIRECTORY

OF INDIA, BURMA & CEYLON.

Published for the mutual Benefit of the
Foreign and Indian Business Houses

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Manufactures Mills and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India Burma and Ceylon.

Advertisement Rates in 1924 edition.

Full Page (a copy free)	...	Rs.	150	2 inches Single Column	...	Rs.	20
Half Page	...	"	80	1 inch. Single Column	...	"	10
Quarter page	...	"	50	Name alone in Bold Types	...	"	5

1 Page in Art Paper in 2 Colour Printing R- 200.

Price Per copy Rs. 10 or £ 1 net.

TESTIMONIALS OF

THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

A mass of usefull information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Indian Review, Madras.

This is an All-India Directory of useful information for all businessmen. It contains descriptive accounts of trading and import centres in India, Burma and Ceylon, together with a list of trades and business terms in the respective cities. The Directory is amply illustrated.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras, the 1923 edition of which has just reached us. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariffs.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

West coast spectator, Calicut.

The Business Directory contains a fund of information which will be found of considerable use not only by businessmen in this country, but also manufacturers, merchants and exporters in foreign countries, desirous of forming or extending trade relations with the Indian Empire.

The Bombay Chronicle.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attraction of cities give some relieving interest. Some tips to saleemen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

The Cochin Argus, Cochin.

A mass of information of interest and service to merchants, traders, bankers, exporters and importers, commercial travellers, pressmen and others, has been brought together in a very handy form. This Business Directory is a book that should prove a useful addition to any reference library, while it is also calculated in its own way, to help forward the progress of of Indian commerce and industry.

Madras Mail, Madras.

It is a well got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations, weights and measures, Indian Customs duties, etc. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of his very substantial volume.

The Western Star, Trivandrum.

The bulk of the publication is devoted to interesting and appropriate descriptive accounts of the principal cities, ports and industrial towns all over the Indian Empire together with comprehensive details of trades, arts and industries, several of these accounts being embellished with illustrations of the principal buildings and places of interest.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China : Kobe (Japan), Singapore etc. This is a new diversion for which the Directory should be liked, by merchants at wishing to extend their trades in oriental seas. It is nearly printed decently bound and cheaply priced.

The Champion, Calicut.

A business gazetteer of the chief cities, sea-ports industrial and trading towns within the Indian Empire.

Wanted Agents Every Where, Liberal Commission.

Designers, Printers & Publishers :

THE KANARA PRESS, MADRAS.

Telegram : "KETHEKI"

'Phone 540.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
వ్రతిపాపుతోదొరకును

చక్కని డబ్బీతో శకం సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనము డిపో. 6, తంబుచెట్టి నీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

హనుమత్ సము

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12-బందరుపే, మదరాసు.

వాణిముద్రాక్రమాల, బెజవాడ:

అచ్చు బైందుపనులు, రబ్బరుపాంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామా
నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్లేవింగు

Powell's Extract of Golden

3421

పలుగారి అమోఘమైన గెనో
నెగ రోగమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

అంగ్ల; ఆయుర్వేద బౌద్ధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగ రోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ
ములమెక్కి వాపు, శ్లష్మకము, బలహీనము, వీపున నొప్పి మొద
లగు వాటిని ఇది వమ్మకముగా కుశలమిచ్చి దివ్యమృతము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రవణము తప్పుకొనిపోదును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాడబడును. మూత్రమందు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

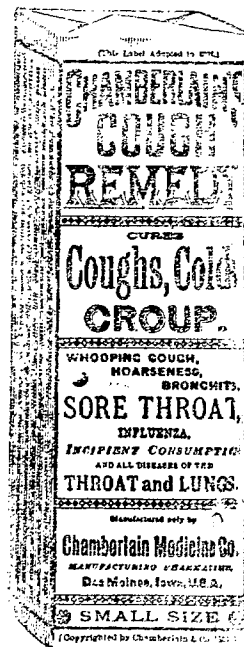
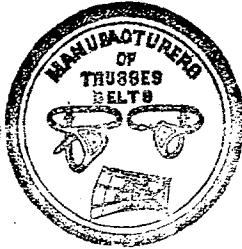
మా దివ్యమృతములు సుప్రసిద్ధమైన ముఖ్యమంత్రి ఆఫీసు దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay

చేంబర్లైన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యుపు అను విడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతుదాపు, రామ్మపడి
సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పంచ
లై పోవును, అన్నిజాగ
లలో విక్రయించబడు
చున్నది. (3)

వెండికి బంగారు

బహుమానము

లాటరీ లెకున్న అదృష్టమునకు మార్గములేదు

మోసము లేదు

ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 32 అత్యంత విలువైన మార్గము
లను కొనుగోలు. బలహీనము, అశిష్టము, మూసల కార్య సం
బంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాపంచలై పోవును. దానిని
ఇక యోగించవలదు "దానియొక్క విలువ బంగారము
నకు" సమానమని తెలుపుచున్నాము.

పుత్రి కాలలాగునకు వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ బౌద్ధశాల,

26 బ్రాడ్వే మదరాసు.

